

Výroční zpráva 2018

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Obsah

- 1) Úvodní slovo ředitelky UPM Heleny Koenigsmarkové
- 2) Organizační struktura UPM
- 3) Vědeckovýzkumná činnost UPM
- 4) Oddělení správy a dokumentace sbírek, přehled akvizic
- 5) Přehled výstavní činnosti a další prezentační činnosti UPM
 - a. Výstavní projekty
 - b. Komunikace s veřejností
 - c. Edukační činnost
 - d. Vydavatelská činnost
- 6) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek
 - I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu
 - II. Sbírka užitě grafiky a fotografie
 - III. Sbírka nábytku, kovů a různých materiálů
 - IV. Sbírka textilu, módy a hraček
- 7) Restaurátorské oddělení
- 8) Pobočky a mimopražská pracoviště
- 9) Knihovna UPM
- 10) Zpráva o finančním hospodaření UPM v roce 2018
- 11) Výsledky interního auditu a kontrolní činnost
- 12) Společnost přátel UPM
- 13) Přehled zaměstnanců UPM

Uměleckoprůmyslové museum v Praze (UPM)

Sídlo: ulice 17. listopadu 2, 110 00 Praha 1

Statutární zástupce UPMN: PhDr. Helena Koenigsmarková, ředitelka

IČ: 00023442

Právní postavení UPM: státní příspěvková organizace MK ČR

Použité zkratky

AIHV – Association internationale pour l'histoire du verre (AIHV)
AMG – Asociace muzeí a galerií ČR
CD – Centrální depozitář UPM v Praze-Stodůlkách
CDS – Centrum dokumentace sbírek UPM
CES – Centrální evidence sbírek
DEMUS – Dokumentace a evidence muzejních sbírek
DKRVO – Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (institucionální podpora vědy a výzkumu Ministerstvem kultury ČR)
EHP – Evropský hospodářský prostor
FRM – fond reprodukce majetku
GAVU – Galerie výtvarného umění v Chebu
HB – historická budova UPM
ICOM – International Committee of Museums
IGS – International Glass Symposium, Nový Bor
IPDKRVO – Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
IRKT – Institut restaurování a konzervačních technik Litomyšl
ISO – Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
KTF UK – Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
KVV PedF UK – katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
MHMP – Muzeum hlavního města Prahy
MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MVS – Meziknihovní výpůjční služba
NAKI – Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity Ministerstva kultury ČR
NG – Národní galerie Praha
NM – Národní muzeum, Praha
NPÚ – Národní památkový ústav
NTM – Národní technické muzeum, Praha
OVSI MK ČR – Odbor vnitřní správy a investic Ministerstva kultury ČR
PedF UK – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
TAČR – Technologická agentura ČR
ÚDU AV ČR – Ústav dějin umění Akademie věd České republiky
UJEP – Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
UMPRUM – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
UPM – Uměleckoprůmyslové museum v Praze
UTB – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
VaV – Věda a výzkum – institucionální financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace UPM
VMG – Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
VISK – Veřejné informační služby knihoven
VOŠ SPŠG – Vyšší odborná škola grafická a Střední průmyslová škola grafická Hellichova
VŠCHT – Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
VŠUP=UMPRUM – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
VŠVU – Vysoká škola výtvarných umění v Bratislavě
ZČM – Západočeské muzeum v Plzni
ZČG – Západočeská galerie v Plzni
ZČU – Západočeská univerzita v Plzni

1) Úvodní slovo ředitelky UPM

133. rok od založení muzea byl pro celou instituci zcela přelomovým. Možná se tak cítili naši předci v roce 1900, kdy byla pro veřejnost otevřena nová budova, kam přesídlili z dosavadních nedostatečných prostor v budově Rudolfinu. Ačkoliv v Rudolfinu působily shromážděné sbírky bohatě, nová budova určená téměř jen k vystavování, se zaplňovala postupně (například vybavením pavilonů ze světové výstavy 1900 v Paříži). Naše úloha po více než sto letech byla odlišná – přesunout sbírky již mimo tuto historicky cennou budovu a opět ji uvolnit pro výstavní projekty.

Výstavní program muzea jsme zahájili v závěru roku 2017 výběrem nejlepších ukázek uměleckého řemesla, užitého umění a designu. Název výstavy *Director's Choice* korespondoval s názvem publikace vydané londýnským nakladatelstvím Scala Arts & Heritage Publishers, díky níž můžeme propagovat muzeum i v zahraničí. Během roku 2018 se pak podařilo prostřednictvím bohatého programu zpřístupnit veřejnosti všechny prostory.

Během realizací obou investičních akcí (rekonstrukce historické budovy a stavby moderního centrálního depozitáře) jsme „nastřádaly“ výstavní projekty vlastní, ale i ty plánované ve spolupráci s domácími a zahraničními partnery. Po dnech otevřených dveří v nově zrekonstruovaných prostorách, které se setkaly s mimořádným zájmem veřejnosti, jsme dům naplnili výstavami, edukačními programy, kulturními i specializovanými akcemi. Prezentace sbírek prostřednictvím výstav je vedle sbírkotvorné činnosti zásadním posláním muzea a neméně významnou je pro veřejnost jeho vzdělávací a kultivační role. V ní zaujímá důležité místo odborná veřejně přístupná knihovna, která je synergickou složkou muzea.

Vzhledem k tomu, že obě investiční akce musely probíhat téměř paralelně a zabalené sbírky bylo možné ukládat až se stabilizací provozu centrálního depozitáře, jako třetí investiční etapu jsme naplánovali postupné otevírání zásadních výstav a přípravu stálé expozice, s vyhlídkou realizace na konci roku 2019. Bylo třeba inovovat požadavky na vybavení expozic tak, aby odpovídalo nejnovějším trendům ve výstavnictví a výběru sbírkových předmětů – podle potřeb jednotlivých výstav probíhala výběrová řízení, nákup a instalace technického vybavení v sálech.

Stěžejní výstavou roku 2018 byla dlouhodobě (od roku 2007) připravovaná přehlídka celoživotního díla fotografa Josefa Koudelky, zařazená do vládního programu k takzvaným osmičkovým výročím. Zaujímal celou šestou podlaží, a co do počtu návštěvníků se stala jednou z nejnavštěvovanějších prezentací v historii UPM. Společně s vydanou monografií získala mezinárodní uznání jako doposud nejkompaktnější prezentace Koudelkovy tvorby. Důležitým krokem pak byl podpis darovací smlouvy na část fotografova díla – muzeum se stane správcem podstaty jeho díla s tím, že bude rozšířena navazujícím darem za úzké spolupráce UPM s Josefem Koudelkou.

Výstava *Krásná jizba DP 1927–1948* jako příspěvek UPM k programu „České století“ pokračovala úspěšně do roku 2019, stejně jako výstava *Hana Podolská, legenda české módy*, která se stala po zásluze velkým magnetem pro širokou veřejnost z celé republiky. Obě výstavy byly výsledkem dlouhodobé cílené vědeckovýzkumné práce kurátorů UPM. Velkému zájmu veřejnosti se těšila i výstava *Bydliště: panelové sídliště*, která završila několikaletý výzkumný program NAKI z let 2013–2017 nazvaný „Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace obytného potenciálu panelových sídlišť“. Projekt zahrnoval celkem čtrnáct

exteriérových výstav ve všech krajích ČR a tři publikace věnované tématu bydlení v panelu. Velice nás těší, že se knihy *Paneláci I a II* se staly vítězem ceny Magnesia litera 2018 za naučnou literaturu.

Po osmi letech jednání o unikátní výstavě domečků pro panenky ze sbírek londýnského V&A Museum of Childhood jsme tuto historicky první výstavu kompletně převzatou od Victoria & Albert Museum představili pod názvem *Small Worlds*. Otevřela nám další možnosti spolupráce s v našem oboru nejvýznamnějším evropským muzeem, což se pozitivně projevilo při přípravě výstavy věnované českým krajanům Zikovi a Lídě Ascherovým (2019).

V roce 2018 jsme také aktualizovali či připravili mnoho zásadních dokumentů. Byla vypracována a schválena nová **Koncepce rozvoje UPM pro léta 2018–2023**, která reflektuje nové rozložení pracovišť muzea ve dvou lokacích (historická budova a centrální depozitář) a související změny v organizační struktuře muzea, včetně posílení řídicích složek. Další zásadní dokument představuje dlouhodobá **Koncepce rozvoje výzkumné organizace na období 2019–2023**. Byla schválena v říjnu 2018 a muzeum úspěšně obhájilo postavení uznávaného pracoviště výzkumu v oboru dějin umění.

Pokračovaly přípravy na zřízení Centra designu a užitého umění, které umožní mapování a podporu kreativní kultury, v níž sehraává design a také umělecké řemeslo významnou roli. Tyto naše záměry odpovídají i současnému trendu širší podpory kreativních řemesel v Evropě, s níž přichází například iniciativa Homo Faber, která muzeum vyzvala k odborné účasti (první reprezentativní přehlídka a seminář se konaly v září 2018 v Benátkách). Prvním materiálem deklarovaného Centra bylo zpracování **Koncepce rozvoje a podpory kreativních průmyslů**. Plně souzní s dlouhodobým programem muzea pro zachování hmotného, ale i nehmotného kulturního dědictví. V tomto směru je vedena i další odborná činnost zejména ředitelky a hlavního kurátora. Zúčastnila jsem se prvního společného jednání evropských zemí, jehož cílem je zapsání tradiční sklářské technologie foukání skla do seznamu národního nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Jako předsedkyně Mezinárodní komise pro užité umění a design ICOM-ICDAD jsem se aktivně účastnila přípravy a prezentace kandidatury České republiky na konání Generálního shromáždění ICOM v roce 2022 v Praze.

UPM se vyjadřovalo průběžně k obecným koncepčním materiálům jako je Státní kulturní politika, Koncepce muzejnictví či ke Koncepci občanského vzdělávání, kdy jako národní paměťová instituce zaměřená na uchování, výzkum a prezentaci užitého umění, designu a fotografie realizuje širokou škálu vzdělávacích a osvětových aktivit, které naplňují cíle občanského vzdělávání a rozvíjejí sociálně participativní, kulturní a kritické kompetence občanů potřebné pro zodpovědný život v demokratické společnosti.

Součástí nové strategie UPM je posílit a rozvinout tradiční vazby s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou nejen ve formě odborné spolupráce kurátorů na výuce či účasti ředitelky muzea v umělecké radě školy. Poskytneme také zázemí pro pořádání výstavních projektů, jako bylo *Bienále UMPRUM*, a budeme se podílet na přípravě akreditace nového studijního programu Konzervování a restaurování uměleckořemeslných děl.

V návaznosti na dlouhodobou odbornou spolupráci s Museem Kampa jsme uzavřeli Memorandum o spolupráci: v červnu byla v barokním letohrádku Portheimka na Smíchově otevřena expozice moderního a současného skla *Sklo jako umění*, vytvořená převážně z exponátů ze sbírek UPM.

Zastoupena je zejména tvorba zahraničních sklářů z mezinárodních symposií skla v Novém Boru. Expozice skla 20. a 21. století jsme připravovali rovněž pro historickou budovu UPM pro rok 2019.

Ačkoliv jsme zřizovatele upozorňovali na rostoucí administrativní agendu, v roce 2018 dále narůstala. Časově náročná je administrace všech procesů spojených s čerpáním přidělených investičních prostředků při zadávání externích prací nezbytných pro realizaci výstav, edičních a dalších projektů. Příprava administrace veřejných zakázek značně ztěžuje dodržení plánovaných termínů výstav. Z tohoto důvodu a dalších objektivních příčin (dlouhodobá nemoc kurátora) bylo nutné dva výstavní projekty přesunout na další rok (*Odvaha a risk: století designu v UPM a Plejády skla*).

V rámci aktivního členství v odborných organizacích muzeum pořádalo ve spolupráci s Uměleckohistorickou společností a Vysokou školou uměleckoprůmyslovou VI. Sjezd historiků umění (20. a 21. 9.), jehož se zúčastnilo třicet přednášejících a kolem dvou set českých a zahraničních odborníků. V květnu jsme hostili každoroční setkání evropské společnosti Light and Glass, která se věnuje dokumentování a zachování historických svítidel.

Za rekonstrukci historické budovy jsme získali cenu Gloria musaealis v kategorii Muzejní počin roku 2017, ve Varšavě pak během vyhlášení evropských cen pro Modernizaci v architektuře převzala paní ředitelka hlavní cenu v kategorii Modernizace historické budovy.

Ráda bych poděkovala všem návštěvníkům za jejich přízeň, kolegyním a kolegům děkuji za to, že se nám podařilo tento klenot novorenesanční architektury naplnit různorodým a zajímavým programem. Svůj podíl na tom mají i naši partneři, mezi něž patří společnost Modernista provozující muzejní obchod i restaurace s nabídkou kvalitního občerstvení a posezení v zahradě, která v minulosti nebyla veřejnosti přístupná. Doufám tedy, že udržíme laťku tak vysoko, jak jsme ji nastavili.

Helena Koenigsmarková

2) Organizační struktura vedení UPM

Vedoucí pracovníci UPM

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka

JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel (statutární zástupce ředitelky)

PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor, vedoucí Sbírký užité grafiky a fotografie

Ing. Jiří Gregor – koordinační, projektový a programový pracovník

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. – vedoucí Sbírký skla, keramiky a porcelánu

PhDr. Petra Matějovičová – vedoucí Sbírký nábytku, kovů a různých materiálů

PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí Sbírký textilu, módy a hraček

PhDr. Eva Vondálová – ředitelka knihovny

Tomáš Štern – hlavní restaurátor

Ing. Dušan Seidl – vedoucí prezentace sbírek

Mgr. Michaela Kindlová – vedoucí marketingu a komunikace

Mgr. Filip Wittlich, Ph.D. – vedoucí Centra dokumentace sbírek

Ing. Galina Fiačanová – hlavní ekonom

Ing. Petr Novák – vedoucí správy budov

Ing. Luboš Venkrbec – vedoucí zámku Kamenice nad Lipou

Členové Rady UPM

PhDr. Beket Bukovinská, CSc. – předsedkyně

Prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.

Ing. Roman Bělor

PhDr. Ludvík Hlaváček

Ing. arch. Zdeněk Lukeš

Mgr. Roman Musil

Doc. Mgr.A. Jan Němeček

Prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.

PhDr. Zuzana Strnadová

Členové poradního sboru pro sbírkotvornou činnost UPM

Doc. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

PhDr. Jan Mergl, Ph.D.

Mgr. Oldřich Palata

prof. ak. arch. Jiří Pelcl, dr.h.c.

PhDr. Jan Rous

PhDr. Pavel Scheufler

PhDr. Pavel Douša, Ph.D.

MgA. Simona Rybáková

Přehled zaměstnanců UPM viz příloha I.

3) Vědeckovýzkumná činnost

Muzeum v roce 2018 představilo veřejnosti výsledky své dlouholeté výzkumné práce podpořené granty NAKI a GAČR, výstupy mezinárodní spolupráce v rámci evropských programů i publikace financované z vládní institucionální a účelové podpory. Rozsáhlý projekt výzkumu panelových sídlišť a „bydlení v panelu“ (grant NAKI 2013-2017) byl završen uspořádáním souborné výstavy v historické budově UPM. Retrospektivní výstava životního díla fotografa Josefa Koudelky se stala mezinárodní událostí a zařadila se na první místo v návštěvnosti domácích výstav muzea za poslední tři desetiletí (40 tisíc návštěvníků). Překvapivě ovšem její prvenství nemělo mít dlouhého trvání, neboť se stejně mimořádným ohlasem veřejnosti se setkala výstava módní tvorby salonu Hany Podolské (jen do konce roku 2018 25 tisíc návštěvníků). Hlavní akcí k připomenutí stého jubilea samostatné republiky se stala výstava prezentující výzkum meziválečného československého designu – produkce Krásné jizby Družstevní práce z let 1927–1948.

Současně probíhala odborná příprava programu na rok 2019, zahrnujícího výstavu textilních tisků firmy Ascher, přehlídku českého ateliérového skla druhé poloviny 20. století (*Plejády skla*) a výstavu *Století designu* (jaro 2019), která připomene významnou roli UPM v oblasti prezentace a propagace designu. Zároveň pokračovala v souladu se schváleným investičním záměrem tvorba stálých expozic UPM – příprava libreta a scénáře expozice užitého umění a designu od středověku po současnost, koncipované pro čtvrté podlaží a část šestého podlaží historické budovy. V rámci grantu Technologické agentury bylo zahájeno řešení prototypu chytrého sedacího nábytku pro tuto stálou expozici. Nově byl připraven ideový záměr využití barokního zámku Chlumín pro Muzeum rodinné a dětské zábavy.

Časově náročným úkolem bylo vypracování podkladů pro novou evaluaci muzea jako výzkumné organizace, která zahrnuje jak zápis do registru MŠMT, tak tvorbu dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace na období 2019 až 2023. Koncepce byla schválena v říjnu 2018 a muzeum úspěšně obhájilo své postavení uznávaného pracoviště výzkumu v oboru dějin umění.

V rámci programu institucionální podpory muzeum řešilo 13 interních výzkumných cílů, zaměřených na oblast dějin užitého umění, uměleckého průmyslu, fotografie a designu. Výsledky tohoto výzkumného úsilí představily odborné publikace věnované nálezům středověkého skla na Moravě, moderní architektuře ve fotografiích Josefa Sudka, oděvní tvorbě Hany Podolské nebo fotografickému dílu Josefa Koudelky, dále studie zabývající se teoretickými východiskem tvorby zakladatele uměleckoprůmyslového hnutí v rakouské monarchii Rudolfa Eitelbergera či příspěvky k historii designu československého nápojového skla a k dějinám jabloneckých symposií stříbrného šperku. Celkem vzniklo v rámci institucionální a účelové podpory výzkumu 20 uznatelných publikačních výsledků (z toho 6 odborných publikací) a certifikovány byly tři metodiky zaměřené na dokumentaci a památkovou ochranu architektonických hodnot panelových sídlišť. K nově zahájeným grantovým projektům se řadil „Československý svaz díla: Reformní hnutí za moderní bydlení“ (grant GA ČR) a „Plakát jako nástroj komunikace a kulturně-historický pramen: vizuální médium proměn národní kulturní identity v letech 1880–1938“ (grant Ministerstva kultury NAKI).

V mezinárodní oblasti muzeum zakončilo participaci na evropském grantu „Ceramics and Its Dimensions“ (program Creative Europe), a to výstavou v historické budově UPM a zapojením do edukačního modulu, stejně jako účastí na závěrečné prezentaci projektu v Kilkenny. Stěžejním úkolem se stala příprava a organizace české účasti na mezinárodní přehlídce designu *Triennale Milano 2019*. Společně se zahraničními partnery jsme připravili reprezentativní výstavu české secese pro významná čínská muzea a široký výběr českého designu 20. století pro Japonsko (Museum of Modern Art v Kjótu a další). Pro česká centra v zahraničí byla koncipována putovní výstava *The Story of Czech Design*, představená například v Miláně, Varšavě, Paříži, Budapešti, Sofii a dalších

metropolích. Úspěšně pokračovalo zapojení muzea do aktivit mezinárodní a domácí odborné komunity, např. Mezinárodní rady muzeí ICOM, společnosti Light and Glass či Uměleckohistorické společnosti. Muzeum se v září 2018 stalo spoluorganizátorem a hostitelem VI. sjezdu historiků umění.

Ediční činnost – knižní publikace vydané muzeem nebo za jeho výrazné autorské či finanční podpory

Publikace realizované v roce 2018:

Irena Šorfová – Josef Koudelka (eds.): *Josef Koudelka: Návraty* (UPM a KANT, grafika Aleš Najbrt)

Irena Šorfová – Josef Koudelka (eds.): *Josef Koudelka: Returning* (UPM a KANT, grafika Aleš Najbrt)

Eva Uchalová: *Hana Podolská, legenda české módy* (edice Design – Profily – Osobnosti, UPM a Arbor vitae, grafika Štěpán Malovec)

Mariana Kubištová: *Poetická geometrie. Moderní architektura ve fotografiích Josefa Sudka* (UPM a KANT, grafika Helena Šantavá)

Hedvika Sedláčková: *Glass in Brno and Moravia ca. 1200–1550. Vol. I, Assessment of Finds* (UPM a Archaia Brno)

Do tisku byly připraveny tituly (vyjdou v prvním čtvrtletí 2019):

Konstantina Hlaváčková: *Šílený hedvábník. Zika & Lída Ascher: textil a móda* (UPM a Slovart)

Lucie Vlčková – Alice Hekrdlová (eds.): *Krásná jizba DP 1927–1948. Design ve službách demokracie* (UPM a KANT)

Iva Knobloch (ed.): *Odvaha a risk. Století designu v UPM* (UPM)

Dokončen byl též rukopis knihy Helena Koenigsmarková – Duňa Panenková: *Příběh Karlštejnského pokladu* (UPM a KANT)

Radim Vondráček, hlavní kurátor

4) Oddělení správy a evidence sbírek, přehled akvizic

Dokumentace sbírek

Hlavním úkolem Centra dokumentace sbírek byla v roce 2014 vedle evidence a dokumentace sbírkového fondu UPM a péče o dokumenty archivní povahy především součinnost při vybalování a ukládání sbírkového fondu v novém Centrálním depozitáři UPM, kam byly rovněž převezeny předměty dočasně uložené v mimopražských depozitářích v Kamenici nad Lipou a Brandýse nad Labem a také předměty z ukončených dlouhodobých expozic ve Vranově nad Dyjí, v Národní galerii a České Skalici. Ke konci roku proběhla neplánovaná kompletní revize stálé expozice muzea v Klášterci nad Ohří.

V návaznosti na nové uložení sbírek v Centrálním depozitáři pokračovala jejich administrace v elektronickém nástroji pro evidenci Museion, který se průběžně upravoval ve spolupráci s IT firmou, tak aby vyhovoval potřebám jednotlivých sbírek, byly také odstraňovány chyby, ke kterým došlo při náročné migraci dat z předchozí databáze. Postupně byly do databáze přiřazovány fotografie sbírkových předmětů, které tak v budoucnu umožní prezentaci digitalizovaných objektů (např. *eSbirky.cz*).

Správa sbírek

V rámci popularizace sbírek zpřístupnila jejich správa opakovaně depozitáře odborné veřejnosti z partnerských muzeí a galerií a památkových úřadů. Rovněž pokračovaly dlouhodobé edukační programy pro spolupracující vysoké školy (VŠCHT, KTF UK, UMPRUM). V uplynulém roce výrazně vzrostl počet badatelských návštěv, kterých se uskutečnilo 87, a to zejména ve sbírkách fotografie, grafiky a nábytku. Průběžně správci, ve spolupráci s kurátory, poskytovali odborné rady, konzultace a řešerše nejen pro badatele, ale i laickou veřejnost. Tematicky se zájem veřejnosti soustředil na výzkum dějin designu, sběratelství, výstavní činnosti UPM, osobností. Z fondů uložených na pracovišti Centra dokumentace byl využit spisový fond, fond Müllerova vila, fond Lanna či fotografická dokumentace.

V centrálním depozitáři pokračovalo vybalování a ukládání sbírek v novém Centrálním depozitáři UPM, které probíhalo pomaleji, než jsme původně předpokládali, a to zejména z důvodu velkého množství vlastních výstavních projektů i zápůjček jiným institucím. Hendikepem byl rovněž nedostatek finančních prostředků na brigádníky pro manipulaci s bednami a těžkými předměty. Kromě samotného vybalování a ukládání kmenoví pracovníci vlastními silami vyráběli zabezpečovací prvky pro optimální uložení sbírkových předmětů. Stále pokračovaly reklamace, opravy a úpravy úložných systémů. Přesto již bylo uloženo téměř 75 % sbírkových předmětů (225 000). V uplynulém roce skončilo několik stálých expozic muzea, které byly zabaleny, převezeny a uloženy v centrálním depozitáři, stejně tak jako předměty z mimopražských objektů muzea.

Registr sbírek

Pro tuzemské žadatele jsme připravili celkem 78 zápůjček sbírkových předmětů v celkovém počtu 2156 předmětů, z toho na krátkodobé výstavy jiných subjektů 37 (496 exponátů), na dlouhodobé zápůjčky 32 (1626 exponátů). Do zahraničí UPM zapůjčilo během roku 2018 celkem 64 předmětů především na krátkodobé výstavy. Například na výstavu *Jaroslav Horejc – Art in the Service of the State* v nizozemském Naardenu, *L'Image – Livre* v Musée des Arts décoratifs et du Design v Bordeaux či na výstavu *Jan Zachariáš Quast* ve Stadtische Museen Wetzlar v Německu.

Fotoateliér

Bylo zhotoveno a upraveno kolem 3812 fotografií sbírkových předmětů, nejvíce ze skla (1456 ks) a užitě grafiky (1273 ks). Další fotografie vznikly v rámci dokumentace odborné práce či požadavků na reprodukce, celkem cca 3200 kusů. K dokumentaci výstav a akcí UPM pořízeno cca 1900 dokumentačních fotografií.

Odborná činnost

Účast na workshopu k historické fotografii (29. 3. 2018, Akademické konferenční centru v Praze), s příspěvkem Filipa Wittliche *Využití dobového periodického tisku pro širší veřejnost jako pramene k dějinám živnostenské ateliérové fotografie*

Odborný seminář k 100. výročí otevření Waldesova muzea (25. 9. 2018, Waldesovo muzeum, Praha), s příspěvkem Heleny Koenigsmarkové a Filipa Wittliche *Uměleckoprůmyslové museum v Praze a Waldesovo museum knoflíků a spínadel všech dob – počátky spolupráce v letech 1916–1920*

Publikační činnost

Helena KOENIGSMARKOVÁ – Filip WITTLICH, Uměleckoprůmyslové museum v Praze a Waldesovo museum knoflíků a spínadel všech dob – počátky spolupráce v letech 1916–1920, in: *Sborník semináře k 100. výročí otevření Waldesova muzea*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 34–37.

Filip WITTLICH, Využití dobového periodického tisku pro širší veřejnost jako pramene k dějinám živnostenské ateliérové fotografie, in: *Historická fotografie, sborník pro prezentaci historické fotografie*, Praha – Brno 2018, s. 18–27

PhDr. Jana Croy, vedoucí evidence sbírek, PhDr. Filip Wittlich, PhD., Centrum dokumentace sbírek a Jana Černovská, pověřená vedoucí odd. správy sbírek

Přehled akvizic v roce 2018

Evidence sbírkových předmětů

Do přírůstkových knih (I. stupeň evidence: chronologická) bylo zapsáno 73 položek, tj. 669 předmětů či jejich souborů. Z toho nákupy činily celkem 17 položek, z nichž byl významný nákup z dotace ISO C MK na kubistický nábytek Josefa Gočára ze zničené vily Josefa Sochora ve Dvoře Králové. Neméně zásadní byl zisk loutek podle návrhu Ladislava Sutnara. Všechny tyto položky zásadně doplňují sbírky podle koncepce sbírkotvorné činnosti. Formou daru přišlo do sbírek 54 položek, z nichž nejvyšší položkou jsou dary výtvarníků a uměleckých škol (17). Zásadní je první část daru fotografií Josefa Koudelky čítající 292 položek. Další fotograf žijící ve Švýcarsku Jan Jedlička daroval muzeu významný soubor 43 svých fotografií. Obohacením je například také dar Dopravního podniku hl. m. Prahy – 12 kusů skleněných tvarovek pro stanici metra Jinonice podle návrhu Františka Víznera.

Z přírůstkových čísel (II. stupeň evidence) na inventární bylo rozepsáno 394 jednotek z podsbírkou uměleckého řemesla (inv. č. 106 957–107 351) a z podsbírkou fotografií (GF 71 102 – GF 71 515). Z evidence byla vyřazena jedna položka. Řádnou inventurou prošlo 29 046 inventárních položek (kamenina, porcelán, fotografie, textil, kovy).

Přehled obsahuje číslo přírůstku, v případě autorského díla jméno umělce, název díla, datování, výrobce (je-li znám), a materiál

Sbírka skla, keramiky a porcelánu

Nákupy

- 07/2018 Huy Pham: 3 skleněné hrnce, 2017 (Cena ředitelky UPM za Studentský design)
- 29/2018 Studio Vobouch: váza ze série „Beton“, 2015, porcelán, beton
- 46/2018 Jakub Berdych: 2 objekty „Zrození a zánik krásy“, 2012, sklo

Dary

- 10/2018 Mísa s motivem draků, 30. léta 20. století, Inwald, Teplice, sklo
- 24/2018 Jiří Laštovička: soubor „Delta“, 1991/92, Studio Thun, Lesov, porcelán
- 31/2018 J. Daniel: část souboru „Viktoria“, 2015, Keramické závody Znojmo
- 32/2018 Adolf Matura: čajový soubor „Martina“, 70. léta 20. století, Kavalier Votice, varné sklo Simax
- 33/2018 Stanislav Libenský: 6 skleniček „Stockholm“, replika výrobku z r. 1969, vyrobeno 2015
- 34/2018 bez uvedení autora: 3 plastiky „Ptáci“, 80. léta 20. století, Keramické závody Znojmo; n. p. Kravsko, keramika
- 35/2018 Antonín Tomášek: soubor tří váz „Cibulka“, 2006, porcelán
- 36/2018 Vendula Prchalová: objekt „Naturalmente“, 2016, sklo
- 37/2018 Daniela Kosová: hrnek ze série „Kameně“, 2017, porcelán
- 47/2018 20 kusů hrnků ze symposia v Dubí u Teplic, 2017, Český porcelán a. s.
- 48/2018 Roman Šedina: váza „KA“, 2018, kamenina
- 49/2018 Jindra Viková: 3 dekorativní talíře „Zátiší“, 2018, porcelán
- 54/2018 Dopravní podnik hl. m. Prahy, František Vízner: 12 ks tvarovek pro stanici metra Jinonice, 1988, sklo
- 60/2018 Gustav Fifka: plastika „Pašeráci“, 2015, keramika
- 61/2018 Veronika Švábeníková: váza, 2018, keramika

- 62/2018 Edita Devínská: objekt „Modul II.“, 2017, šamot
 64/2018 Nela Havlíčková: 2 vázy „Koráb“, 2017, porcelán
 65/2018 Tomáš Proll: plastika „Perspektiva“, 2016, keramika
 66/2018 Soubor upomínkového skla a porcelánu, 2. polovina 20. století
 1) Lázeňský pohárek „Karlovy Vary“, po r. 1958, Karlovarský porcelán, n. p., závod Dalovice, odloučený závod Stružná, porcelán
 2) Šálek s vyobrazením brněnského Petrova, 70. léta 20. století, porcelán
 3) 5 kusů odlivků s motivy Moravského krasu, 70. léta 20. století, sklo
 4) 3 kusy olivek s tištěnou dekorací, 70. léta 20. století, sklo
 67/2018 Miska, 60. léta 20. století, Ditmar Urbach, Teplice, keramika
 69/2018 Rosette Gault: objekt „Krajina“, 1990, kamenina,
 70/2018 Secesní váza, Wilhelm Kralik Sohn, Lenora, po r. 1900, sklo
 71/2018 19 prací z Mezinárodního symposia malby kobaltem *Tradice a možnosti 2018*, Český porcelán, a. s., Dubí, porcelán

Sbírka užité grafiky

Nákupy

- 12/2018 Josef Místecký: 4 architektonické kresby, 30. léta 20. století
 14/2018 Sbírka pohlednic, 19. a 20. století
 42/2018 Silva Kohoutová (?): návrh na plakát pro výstavu hraček v UPM, 1947, tempera na papíru

Dary

- 55/2018 Ivana Čapková: model, dokumentace a plány k nábytkové sestavě STIR, počátek 80. let 20. století

Sbírka fotografie

Nákupy

- 28/2018 Brassai (Gyula Halász), André Villers, František Doležal: soubor 10 černobílých fotografií, 30.–60. léta 20. století

Dary

- 04/2018 Stanislav Benc: 14 fotografií, 60.–80. léta 20. století
 11/2018 Frank Hofmann: 4 fotografie, 30.–50. léta 20. století
 43/2018 Jan Jedlička: soubor 43 fotografií „Zimní cesta k moři“, 1995
 44/2018 ateliér Adéle – Ernst Förster: Fotografický portrét dámy, 1930
 45/2018 Pavel Nešleha: 16 fotografií, 1975–1998
 50/2018 Vladimír Havlík: soubor 13 černobílých fotografií, 1980/82
 51/2018 Alžběta Kočvarová: 3 fotografie „Kost do domu“, 2017
 52/2018 Pavel Matoušek: 3 fotografie ze souboru „Obrazy zkušenosti“, 2017
 68/2018 Josef Koudelka: soubor 292 fotografií – výběr ze životního díla, 1964–2005

Sbírka prací ze dřeva (nábytku) a plastů

Nákupy

15/2018 Proutěné křeslo, USA, kolem r. 1900

26/2018 Jindřich Halabala: nábytkový soubor do ložnice, 1951, Spojené UP závody Brno, provoz Bučovice

58/2018 Josef Gočár: příborník a vitrína z vily Josefa Sochora ve Dvoře Králové, 1920/21, dotace MK ČR z ISO/C

59/2018 Bruno Paul: komoda ve stylu art deco, 20.–30. léta 20. století, UP závody Brno

Dary

55/2018 Zrcátko, 1972, plast

06/2018 Stolní lampička, polovina 20. století, bakelit

Sbírka šperků a obecných kovů

Nákup

18/2018 Simona Kafková: souprava šperků „Kulky a granáty“

Dary

05/2018 Veronika Tesařová: 4 náhrdelníky, 90. léta – po r. 2000

Milan Tesař: 4 náhrdelníky, 90. léta – po r. 2000

06/2018 2 párové stolní lampičky, polovina 20. století, Krásná jizba DP, kov

08/2018 Jiří Harcuba: medaile Lazara Ludwiga, 1987, bronz

09/2018 Činky, 2017/18, Rose and Steel, s.r.o., leštěná ocel

19/2018 Simona Kafková: soubor šperků ze série „Staré zlomky v novém“, 2017

1) náhrdelník „Skĺpkan“

2) náhrdelník, náramek a prsten „Umakart luxusu“

20/2018 4 soubory příborů, přelom 19. a 20. století, stříbro

puďřenka, pouzdro na rtěnku, 20.–30. léta 20. století, stříbro, etue papír

22/2018 Soubor šperků a bižuterie, 21 ks, 2. polovina 20. století

38/2018 Jiří Harcuba: medaile k 100. výročí otevření Národního divadla, 1983, bronz

39/2018 Soubor stříbrných předmětů, 6 kusů, 1. polovina 20. století

53/2018 Zorya: 3 náhrdelníky z kolekce „Virus“, 2012–2018, Zorya, s.r.o.

Sbírka textilu, módy a hraček

Nákupy

16/2018 1) Svatební krajkové šaty, 1877

2) Společenské střevice, Londýn, 1935/36, hedvábí

3) Vyšívaná ložní souprava, 20. léta 20. století

21/2018 Salon Podolská: letní plášť, 1946–1948

27/2018 Křticí vyšívaný kojenecký obleček, 1890

59/2018 Marie Teinitzerová: geometrický koberec, kolem r. 1910

72/2018 Soubor historických textilií, 5 ks

- 1) Marie Teinitzerová: povlak na polštář, 1. čtvrtina 20. století, len, vlna
- 2) Marie Teinitzerová: ručně tkaný závěs, 2 ks, 1. čtvrtina 20. století
- 3) Polštář, 1. třetina 17. století, barvená a ražená kůže
- 4) Povlak na polštář, 2. polovina 19. století, výšivka na lnu
- 5) Figurální liturgická výšivka, 1600, len, hedvábí

73/2018 Ladislav Sutnar: soubor loutek a doplňků pro Lidové divadlo Dělnické akademie v Praze, 20. léta 20. století, dřevo; 3 soubory loutek pro domácí divadlo, Novopacko, 30. léta 20. století

Dary

01/2018 1) Dámské tunikové šaty, 80. léta 20. století, ÚLUV, vlna

- 2) Dekompoziční archy tkalcovské školy v Jilemnici, 1898/99

02/2018 1) Pánský velurový kožich, 60. léta, Snaha Jihlava

- 2) Pánský šanžánový plášť, 60. léta, Odevné závody Trenčín

03/2018 Soubor dámských oděvů a oděvních doplňků, 16 ks, 1. polovina 20. století, Čechy

13/2018 Dámská kabelka, 50. léta 20. století, Čechy, plast

17/2018 Noční krajkový kabátek, kolem r. 1900, Čechy

23/2018 Soubor šperků a bižuterie, 7 ks, 2. polovina 20. století, ČSSR, střední Evropa

25/2018 Salon Podolská: dámský župan, 1935–1940

30/2018 Sheila Hicks: 3 textilní miniatury, 2009

39/2018 Soubor oděvních doplňků, 3 ks, 1. polovina 20. století, střední Evropa

40/2018 Dětské lyže, 70. léta 20. století, ČSSR, plast

41/2018 Tkanina pro liturgické účely, 1. třetina 20. století, Čechy

56/2018 Kabelka, 30. léta 20. století, střední Evropa, červená kůže

57/2018 Soubor oděvů a oděvních doplňků, 30. léta 20. století, střední Evropa

5) Přehled výstavní činnosti a dalších prezentačních činností

Výstavní projekty

Výstavní program v UPM byl roce 2018 nejbohatší v celé historii muzea. Po rekonstrukci hlavní budovy se výrazně zvětšila výstavní plocha, stálá expozice se ještě připravovala, proto byly veškeré výstavní prostory k dispozici pro krátkodobé výstavy. Souběžně pokračoval výstavní program věnovaný fotografii v komorní Galerii Josefa Sudka na Hradčanech, nabídku doplnila i výstava fotografií skla Gabriela Urbánka v domě U Černé Matky Boží.

Hned v lednu jsme otevřeli výstavu *Bydliště: Panelové sídliště/Plány, realizace, bydlení 1945–1989*, uzavírající výzkumný a výstavní projekt věnovaný bydlení v panelu. Následovala výstava *Small Worlds: Domečky pro panenky* zapůjčená z Victoria & Albert Museum of Childhood, která byla návštěvnicky velice úspěšná.

K významným výročím republiky (1918, 1968) jsme připravili dvě výstavy: Na jaře jsme otevřeli retrospektivu díla fotografa Josefa Koudelky pod názvem *Koudelka: Návraty* (21. března – 30. září 2018): v sedmi sálech na ploše 1180 m² představila stěžejní Koudelkova díla vytvořená v průběhu padesáti let. Součástí výstavy byl i obsáhlý soubor, který Josef Koudelka věnoval České republice do správy Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Výstava i všechny doprovodné programy (přednášky, komentované prohlídky, projekce filmů i autogramiáda doprovodné monografie) se setkali s mimořádným zájmem veřejnosti.

Srovnatelnou pozornost vzbudila výstava o životě a díle podnikatelky a majitelky nejznámějšího prvorepublikového módního salonu nazvaná *Hana Podolská, legenda české módy* (od 29. srpna). Pro velký zájem byla prodloužena až do 19. května 2019.

Druhou výstavou k významnému výročí, byla *Krásná jizba DP, design pro demokracii 1927–1948*. Ve třech sálech na ploše 560 m² ukázala reprezentativní díla z produkce Krásné jizby (sklo, keramiku, porcelán, textil, kovy, nábytek), která patřila k nejvýznamnějším českým institucím v oblasti bytové kultury a designu první poloviny 20. století. Nadčasový design podle návrhů Ladislava Sutnara, Bohumila Južniče či Antonína Kybala a mnoha dalších a jeho dobovou propagaci a dokumentaci (Josef Sudek, L. Sutnar) bylo možné zhlédnout od 12. září 2018 do 3. března 2019.

Ve spolupráci s UMPRUM byla v dubnu zahájena výstava studentských prací *Přetlak*, během léta jsme oděvnímu salonu Ivany Follové umožnili uspořádat výstavu kostýmů navržených pro přední českou operní zpěvačku, nazvanou *Follová pro Pecku*. UPM bylo u prvního vydání časopisu *Vogue* v české a Slovenské republice – stejnojmenná výstava vzbudila velký zájem a do muzea přilákala novou návštěvnickou skupinu. V listopadu hostilo UPM prezentaci nazvanou *Hanji, cesta do Česka*, jež propojovala fotografii s tradičním korejským řemeslem, výrobou ručního papíru.

Díky bohaté výstavní činnosti a atraktivním doprovodným programům byla návštěvnost UPM v roce 2018 rekordní – přes sto tisíc lidí.

V zahraničí pokračovala v roce 2018 výstava děl Alfonse Muchy (*Mucha and the Others*), kterou UPM realizovalo ve spolupráci s Galerií hlavního města Prahy v čínských provinciích Guang Zhou (Guang Dong Museum) a Nanjing (Nanjing Museum). Výstavu navštívilo přes 200 tisíc osob.

Celkový počet návštěvníků výstav a expozic UPM v roce 2018

ČR, historická budova: 145 297

ČR, ostatní: 17 053

Zahraničí: 200 000

Návštěvníků celkem: 362 350

Výstavy

Hlavní budova

Director's Choice – Výběr ze sbírek. Uměleckoprůmyslové museum v Praze

15. 11. 2017 – 25. 3. 2018

autoři koncepce výstavy: Helena Koenigsmarková, Michal Stříbrný, Radim Vondráček

architektonické řešení: Roháč Stratil architektonický ateliér

grafický design: Colmo, Miroslav Roubíček, Markéta Hanzalová

návštěvnost (1. 1.–2. 4. 2018): 8 041 osob

První výstava po rekonstrukci historické budovy dala nahlédnout do bohatého sbírkového fondu UPM a představila mistrovská díla ze všech oborů uměleckého řemesla, užitého umění a designu. Její osu tvořil reprezentativní výběr ředitelky Heleny Koenigsmarkové určený pro publikaci vydanou londýnským nakladatelstvím Scala Arts & Heritage Publishers v edici *Director's Choice*, která ukazuje významná muzea a galerie pohledem jejich ředitelů. Prostřednictvím příběhů těchto výjimečných předmětů výstava přiblížila osudy sbírek v dobách společenských proměn. V třiceti tematických celcích zachytila vývoj uměleckého řemesla od gotiky a renesance až do první poloviny 20. století, zastoupené pracemi Alfonse Muchy, Františka Drtikola, Pavla Janáka, Ladislava Sutnara a mnoha dalších osobností. Unikátní díla „s příběhem“ doplnilo téměř 300 dalších exponátů ze všech muzejních sbírek, od nábytku a skla až po oděvní módu, šperk, hračku či fotografii.

Edukační program

Samoobslužný edukační program na ploše celého výstavního sálu zahrnoval:

- Medailonky ředitelek a ředitelů muzea, včetně ukázek jejich publikační činnosti a exponátů, které přiblížily jejich působení v UPM
- Výstavu konstruktivních stavebnic ze sbírek UPM
- Herní zónu s replikou stavebnice Stavíme město Ladislava Sutnara, kterou vytvořil v měřítku 1:1,5 sochař Jakub Chocholoušek; pracovní listy *Stavíme město: příběh stavebnice Ladislava Sutnara* návštěvníkům umožnily, aby se stali spoluautory velkého papírového města
- Herní zónu s magnetickou skládačkou hraček L. Sutnara
- Studijní zónu s publikacemi z produkce UPM a interaktivní knihu studentky Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni Marcely Konárkové

Cyklus komentovaných prohlídek výstavy pro veřejnost s kurátory výstavy

Komentované prohlídky výstavy pro školní a turistické skupiny (na objednávku)

Programy pro školní skupiny: *Svět tvarů* a *Jak se dělá výstava*

Doprovodná publikace (2017) vyšla ve třech jazykových mutacích

Director's Choice – Uměleckoprůmyslové museum v Praze / The Museum of Decorative Arts in Prague / Das Kunstgewerbemuseum in Prag

edice Director's Choice londýnského vydavatelství Scala Arts & Heritage Publishers

editor: Helena Koenigsmarková

vydání: české, anglické a německé

vydavatelé: Scala Arts & Heritage Publishers a UPM

Bydliště: panelové sídliště
Plány, realizace, bydlení 1945–1989
25. 1. – 22. 7. 2018

kurátorky: Mariana Kubištová, Lucie Skřivánková
architektonické řešení: Tomáš Džadoň
grafický design: Štěpán Malovec
návštěvnost: 18 147 platících návštěvníků

Výstava přiblížila historii vybraných sídlišť v České republice a společenské, politické, kulturní a ekonomické souvislosti, jež jejich vznik doprovázely. Byla vyvrcholením výzkumného a výstavního projektu *Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí* (zkráceně *Paneláci*), který probíhal v letech 2013–2017. Tým badatelů zkoumal 73 českých sídlišť především z umělecko-historického hlediska, věnoval se jejich architektuře a urbanismu, demografickým charakteristikám obyvatel a možnostem památkové ochrany. Výstava sledovala výstavbu sídlišť v českých zemích od jejich počátků v dřevní fázi 30. až 40. let, ve fázi socialistického realismu 50. let, ve fázi pionýrské druhé poloviny 50. a začátku 60. let, v krásné fázi 60. let, do technokratické fáze 70. let až po fázi pozdních krásných a postmodernistických sídlišť let osmdesátých. Jednotlivá období byla představena pomocí plánů, modelů a dobových fotografií sídlišť, zapůjčených z předních sbírkových institucí i soukromých sbírek z celé České republiky či divácky přístupnými demografickými grafy. Kontext pak dokresluje bohatý výběr exponátů z oblasti výtvarného umění, bytové kultury a designu.

Edukační program

- Aktivní zóna se samoobslužnými pracovními listy
- Cyklus komentovaných prohlídek pro veřejnost
- Cyklus přednášek: *Náš socialistický realismus, Umění na sídlištích, Panel popkulturní, Jak vynalézt panelák: Experimentální bytová výstavba přelomu 50. a 60. let, Sídliště mezi „akcelerací moderny“ a postmodernou, Když staré ustupuje novému: asanace během normalizace.*

Doprovodné publikace

Paneláci 1. Padesát sídlišť v českých zemích (UPM 2016)

Paneláci 2. Historie sídlišť v českých zemích (UPM 2017)

The Panelaks. 25 Housing Estates in the Czech Republic (UPM 2017)

Small Worlds

Domečky pro panenky z V&A Museum of Childhood v Londýně

16. 2. – 17. 6. 2018

komisařky za UPM: Helena Koenigsmarková, Marie Míčová

architektonické řešení: V&A Museum of Childhood

grafický design: Colmo, Miroslav Roubíček, Markéta Hanzalová

návštěvnost: 18 175 platících návštěvníků

Výstava se konala pod záštitou velvyslance Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku J. E. Nicka Archera.

Výstava souboru domečků pro panenky ze sbírek Victoria and Albert Museum of Childhood – tento fascinující svět v malém – byl pro naši veřejnost mimořádnou událostí. Domečky pro panenky v podobě rozměrných kabinetů ze 17. a 18. století u nás téměř nikdo neznal. V 19. století se pak ve Velké Británii a dalších zemích západní Evropy těšily velké oblibě zmenšeniny domů. Dvanáct exponátů přiblížilo českému návštěvníkovi způsob bydlení a každodenní život rodin z různých společenských vrstev od 18. století do současnosti. Domečky dokumentují vývoj architektury a designu: v expozici bylo například venkovské sídlo, městský dům v georgiánském stylu, předměstská vila i moderní byt ve výškové budově z 60. let 20. století. Putovní výstavu připravilo V&A Museum of Childhood, jehož sbírky se vytvářely od roku 1872 při South Kensington Museum (nyní V&A), o sto let později se z nich vyprofilovalo muzeum dětského světa a hraček s největší sbírkou svého druhu ve Velké Británii.

Edukační program

- Aktivní zóna poskytovala možnost srovnání fenoménu domečků pro panenky v britské a české tradici. Prostřednictvím hry si návštěvníci mohli vytvořit svůj secesní interiér.
- Pracovní listy *Malé světy* návštěvníky vybízely k zamyšlení nad otázkou, čím vším mohou pro své majitele domečky pro panenky být.
- Velkoformátové pexeso s reprodukcemi exponátů
- Galerie interiérů *Interiér za 5 hodin* vytvořených studenty Ateliéru ilustrace a grafiky a Ateliéru designu UMPRUM a interiérů vytvořených účastníky muzejních edukačních programů a projektů pro žáky a studenty dalších škol
- Výtvarná dílna na zahradě muzea ke Dni dětí ve spolupráci s pedagogy a studenty katedry výtvarné výchovy PedF UK v Praze
- Cyklus komentovaných prohlídek pro veřejnost
- Přednášky *Domečky pro panenky z V&A Museum of Childhood, Hračkářská Británie I a II.*
- Programy na objednávku: komentované prohlídky výstavy pro školní a turistické skupiny
- Programy pro školní skupiny a výtvarná dílna *Malé světy*

Koudelka: Návraty

22. 3. – 29. 9. 2018

koncept výstavy: Josef Koudelka

kurátorka: Irena Šorfová

architektonické řešení: Emil Zavadil

grafický design: Aleš Najbrt

návštěvnost: 36 511 platících návštěvníků

Výstava českého fotografa Josefa Koudelky se konala u příležitosti jeho osmdesátých narozenin a představila průřez jeho celoživotní tvorbou. Základem expozice bylo 350 fotografií, jež se fotograf rozhodl věnovat České republice. Díky tomuto daru se UPM stalo muzeem s nejrozsáhlejší sbírkou Koudelkových děl. Výstava v sedmi sálech na ploše 1180 m² zahrnovala slavné cykly Začátky, Experimenty, Divadlo, Cikáni, Invaze 68, Exily a Panorama. Z velké části se jednalo o unikátní dobové zvětšeniny, některé z nich byly na výstavě prezentovány úplně poprvé. Výstava byla podpořena státním programem připomínky významných výročí připadajících na rok 2018 (100. výročí založení samostatného státu, 50. výročí srpnové okupace a 25. výročí samostatného českého státu).

Edukační program

- Cyklus komentovaných prohlídek s autory textů v publikaci
- Přednáška *Krajina po krajině* s Tomášem Pospěchem

Doprovodná publikace

Koudelka: Návraty

Koudelka: Returnings

Hana Podolská, legenda české módy

30. 8. 2018 – 19. 5. 2019

kurátorka: Eva Uchalová

architektonické řešení: Tomáš Džadoň

grafický design: Štěpán Malovec

návštěvnost (do konce roku 2018): 30 824 platících návštěvníků

Vysoká kvalita krejčovské práce, luxusní látky, znalost nejnovějších pařížských módních trendů přizpůsobených českému výtvarnému cítění, podnikavost, obchodní duch a příjemná společenská povaha Hany Podolské bylo přesně to, co způsobilo, že se módní salon Podolská stal nejoblíbenějším a nejnámějším módním závodem meziválečné české společnosti. Jeho klientelu tvořily slavné herečky jako například Růžena Nasková, Jarmila Kronbauerová, Olga Scheinpflugová, Adina Mandlová, Nataša Gollová či celebrity jako Jarmila Novotná či Eliška Junková. Výstava byla architektonicky koncipována tak, aby připomínala módní salon první republiky. Představila přes padesát originálních modelů, které se v průběhu výstavy obměňovaly, a celou řadu doplňků. Dále návštěvníci mohli zhlédnout filmové záznamy, fotografie a další dokumenty, které přiblížily nepříliš jednoduchý život samotné Hany Podolské a její rodiny. Výstava vyvolala obrovský zájem, který vedl k jejímu prodloužení až do května 2019.

Edukační program

- Haptická zóna ve výstavě s textilními materiály, vzorky metráží a oděvů ze studijního fondu sbírky textilu a módy UPM umožnila návštěvníkům seznámit se s textilními materiály, stříhy a krejčovským zpracováním oděvů dotykem a prozkoumat jejich vlastnosti. Návštěvníci si mohli vybrat materiál a navrhnout společenský oděv.
- Vzpomínkové album: Během výstavy jsme oslovili veřejnost s výzvou „Šili jste u Podolské?“. Z mnoha zaslaných příspěvků jsme sestavili vzpomínkové album s modely a příběhy spojenými s věhlasným módním salonem.
- Cyklus komentovaných prohlídek výstavy: původně plánované množství prohlídek nemohlo pokrýt obrovský zájem především návštěvnic výstavy, proto jsme rozšířili nabídku o cyklus lektorských komentovaných prohlídek.
- Cyklus edukačních programů pro jednotlivé stupně škol
- Komentované prohlídky pro školní a turistické skupiny na objednávku
- Sobotní rodinné výtvarné dílny

Doprovodná publikace

Hana Podolská, legenda české módy

Shaping the Future
Perspektivy keramické tvorby
1. 9.–11. 11. 2018

kurátorka: Riikka Latva-Somppi
kurátor za UPM: Milan Hlaveš
grafický design: Kolja Vennewald (Selb), Jana Hradcová
návštěvnost: 4 759 platících návštěvníků

Výstava experimentálních přístupů v tvorbě keramiky a porcelánu studentů evropských vysokých škol, jejich pedagogů a přizvaných hostů prezentovala výsledky jednoho z modulů mezinárodního grantu v rámci programu „Creative Europe: Ceramics and its Dimensions“. Od roku 2016 putovala po evropských městech, svou poslední reprízu měla právě v Praze, kde ji obohatily práce studentů a pedagogů českých a slovenských vysokých škol. *Ceramics and Its Dimensions* byl široký projekt zaměřený na výzkum historie a současnosti evropské keramiky a pomoc jejímu inovačnímu potenciálu. Podporoval jej program Evropské unie, v jehož rámci spolupracovalo osmnáct předních evropských muzeí se sbírkami keramiky a univerzit s ateliéry keramiky, v čele s muzeem porcelánu *Porzellanikon* v německém Selbu.

Edukační program

- Dvě aktivní zóny ve výstavě: návštěvníci se mohli seznámit s tradičními technikami, které se používají při vytváření keramických objektů a nádob, a s různými postupy výroby porcelánového hrnku. Zájemci si mohli vytvořit návrh vlastní keramické nádoby.
- Cyklus komentovaných prohlídek pro veřejnost s kurátory výstavy
- Tři výtvarné dílny *O porcelánu* pro veřejnost
- Dílna k objektovému učení *Kávu nebo čaj* pro studenty Katedry výtvarné výchovy Pedf UK v Praze

Doprovodná publikace

Cooking with Clay: toolkit for engaging various audiences with ceramics

součástí tzv. kuchařky s edukačními programy soustředěnými na keramiku je příspěvek kurátorky edukace Vladimíry Sehnalíkové *Tea or Coffee* zaměřený na objektové učení

Ceramics and Its Dimensions. Shaping the Future

editor: Maarit Mäkelä

vydavatel: Aalto University, 2016

Krásná jizba DP

Design pro demokracii 1927–1948

13. 9. 2018 – 3. 3. 2019

kurátorka: Lucie Vlčková

architektonické řešení: Dušan Seidl

grafický design: Vladimír Vimr

návštěvnost: 10 413 platících návštěvníků

Výstava představila na ploše 560 m² několik stovek reprezentativních děl, která nesou značku Krásná jizba. Toto družstvo patřilo k nejvýznamnějším českým institucím v oblasti bytové kultury a designu první poloviny 20. století. Produkci Krásné jizby přiblížily skleněné nápojové soubory a další užité sklo navržené například Ladislavem Sutnarem, Ludvikou Smrčkovou, Aloisem Metelákem či Adolfem Loosem, porcelánový jídelní soubor Ladislava Sutnara ve všech vyráběných barevných variantách, keramika Otto Eckerta, kovové stolní předměty Ladislava Sutnara a Bohumila Južniče, svítidla navržená Miloslavem Prokopem a vyrobená firmou Franta Anýž, bytový textil z dílen Antonína Kybala, Slávky Vondráčkové a Boženy Pošepné i nábytek, nainstalovaný do ukázek interiérů 30. a 40. let. Vizuální styl a propagační strategii Krásné jizby přibližovaly dokumentační materiály, propagační tiskoviny a periodika vydávaná nakladatelstvím Družstevní práce. Součástí výstavy byly také původní reklamní fotografie Josefa Sudka. Výstava navázala na dlouhodobý výzkum institucí designu a zohlednila výsledky dílčího výzkumného projektu podpořeného Grantovou agenturou ČR. Podpořil ji státní program zaměřený na připomenutí významných výročí připadajících na rok 2018.

Edukační program

- Aktivní zóny: v zóně zaměřené na stolování si návštěvníci mohli vytvořit prostřený stůl po vzoru Krásné jizby; ve fotografickém ministudiu si zájemci vyzkoušeli práci reklamního fotografa
 - Cyklus komentovaných prohlídek s kurátorkou a spoluautory publikace
 - Cyklus přednášek: *Textil, Vizuální styl a knižní tvorba, Keramika a porcelán, Sklo, Světlo a svítidla, Nábytek, Bydlení – funkcionalismus – Ladislav Sutnar, Kovy a Krásná jizba a její konkurence*
 - Vánoční výtvarná dílna pro veřejnost na téma vánoční přání a novoročenky

Doprovodná publikace

Krásná jizba DP. Design pro demokracii 1927–1948

Votivní sál – hlavní budova UPM

Historické šachy: deskové hry a umělecké řemeslo

19. 4.–2. 9. 2018

kurátor: Jiří Fronek

vstup volný

Výstava připravená k setkání členů mezinárodní asociace sběratelů šachů Chess Collectors International, které v UPM proběhlo 21. 4. 2018, připomněla bohatou historii deskových her, která má své kořeny ve vyspělých civilizacích starověku. Deskové hry jsou obecně charakterizovány geometricky strukturovanou herní plochou a hracími prvky – jednoduchými kameny, či různě rozlišenými figurami. Přes svou tisíciletou historii jsou i v dnešní době celosvětově oblíbenou stolní hrou a společensky plně respektovanou disciplínou. Proto se z šachových figurek stávají vzácné sbírkové předměty.

Sklo & kov. Jiří Hrcuba 90

Pocta umělců k jeho nedožitým 90. narozeninám

27. 11. 2018 – 31. 12. 2019

kurátor: Milan Hlaveš

vstup volný

Komorní výstava uspořádaná k nedožitým 90. narozeninám profesora Jiřího Hrcuby (1928 Harrachov – 2013 Praha) připomněla prostřednictvím výběru nejdůležitějších děl umělce rozsáhlou tvorbu v oblastech rytého skla a medailérství. Ohlas a uznání získaly zejména jeho dokonale a velmi originálně stylizované portréty významných osobností ryté v křišťálovém skle. Obsáhlá, ceněná a se sklem rovnocenná byla také Hrcubova medailérská tvůrčí činnost – navrhl stovky litých a ražených medailí a mincí. V 60. letech a po roce 1989 pedagogicky působil na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, byl i jejím rektorem. Od osmdesátých let často vyučoval a propagoval ryté sklo také v zahraničí.

Foyer – hlavní budova

Právě teď/Nyní. Just Now/Now

Výběr ze sbírky současného šperku umělecké školy Ar.Co v Lisabonu

Výstava se konala pod záštitou velvyslankyně Portugalska v ČR Manuely Franco

1. 6.–24. 6. 2018

komisařka za UPM: Petra Matějovičová

vstup volný

Ar.Co je umělecká škola založená v roce 1973 v Lisabonu jako nezávislá alternativa k oficiálnímu akademickému výtvarnému vzdělání. Od svého počátku zdůrazňuje význam praxe a koexistence umění, řemesel a odvětví vizuální komunikace. Výstava ve foyeru muzea se řadila k iniciativám, které měly připomenout 40. výročí vzniku studijního oboru Šperk. Představila několik generací tvůrců šperku z Portugalska i ze zahraničí – bývalých studentů, učitelů a umělců, kteří v minulosti se školou spolupracovali, a jejich tvorbu od osmdesátých let až do současnosti.

14. mezinárodní hrnkové sympozium Dubí u Teplic

12. 6.–22. 6. 2018

kurátorka: Dita Hálová

vstup volný

Komorní výstava představila výsledky 14. hrnkového sympozia konaného v Dubí u Teplic v roce 2017, které tradičně pořádá firma Český porcelán. Sympozium je od počátku do dnešních dnů pojímána v duchu volné tvorby – autoři nejsou vázáni určitým tvarem nebo dekorem hrnků. V rámci sympozia dochází k inovacím typologie tvarů hrnku jako užitkového předmětu, nebo objektu volného umění. Vystavené hrnky se posléze staly součástí sbírky keramiky UPM.

Edukační program

komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy

Hommage à Anna Fárová

k nedožitým 90. narozeninám

27. 6.–23. 9. 2018

kurátorka: Gabina Fárová

vstup volný

Anna Fárová byla určující osobností sbírky fotografie Uměleckoprůmyslového musea v Praze v letech 1970 až 1977. Bez jejího působení by česká fotografie neměla ve světě ono uznání, kterého se jí dnes dostává. Během působení v UPM rozšířila sbírku fotografie o práce řady autorů, kteří dnes tvoří osu české klasické fotografie (Sudek, Hák, Rössler, Lauschmann, Wiškovský, Medková, Štýrský, Mucha, Sever, Tmej a další). Získala pro ni i řadu zahraničních autorů (Disdéri, Ray, Nadar). Jako pedagožka FAMU prosadila, aby byly závěrečné studentské práce katedry fotografie předávány do

sbírek UPM. Tato výstava byla uspořádána k jejímu nedožitému jubileu jako poděkování za její práci v UPM.

Edukační program

komentovaná prohlídka s kurátorem sbírky fotografie UPM

Oldřich Rosenbaum/Oldric Royce

Život s módou v Praze a v New Yorku

10. 10.–11. 12. 2018

kurátorka: Eva Uchalová

vstup volný

Oldřich (Ulrich) Rosenbaum (1896–1991) se narodil v rodině úspěšné dámské krejčovce. V matčině závodě se vyučil krejčím a po její smrti firmu Rosenbaum v roce 1919 převzal. Úspěšný rozvoj firmy ukončil nástup nacismu v Německu, který se stal hrozbou i pro československé Židy. Oldřich Rosenbaum na podzim roku 1938 přesídlil do Paříže a 18. února 1939 odplul do Spojených států amerických. Jeho tamní kariéra je příběhem splněného amerického snu. Stal se jedním ze sta nejvýznamnějších českých imigrantů v USA. Krejčí, couturiér a oděvní designér Oldřich Rosenbaum/Oldric Royce vytvářel více než sedmdesát let elegantní a vysoce aktuální módní styl oděvů pro zámožné klientky v Československu a poté v USA. Komorní výstava připomněla jeho úspěchy na dobových dokumentech a oděvech ze sbírek UPM.

Edukační program

komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy

Ladislav Sutnar: Loutky a hračky

14. 12. 2018 – 21. 4. 2019

kurátorka: Marie Míčová

vstup volný

Komorní výstava loutek a hraček Ladislava Sutnara se uskutečnila v rámci významné akvizice do sbírky hraček UPM. Ze soukromého majetku se podařilo získat unikátní soubor loutek a nábytku pro loutkové divadlo z let 1923–1925, navržených Ladislavem Sutnarem. UPM doposud vlastnilo jen často publikovanou figuru rytíře. Součástí akvizice jsou též dva soubory moderních loutek pro domácí divadlo z dvacátých let 20. století.

Edukační program

komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy

Dům U Černé Matky Boží

Gabriel Urbánek: Glass in Photography

18. 5.–31. 12. 2018

autoři koncepce: Gabriel Urbánek, Rostislav Vaněk

grafický design: Rostislav Vaněk

návštěvnost (současně s expozicí Český kubismus): 14 839 platících návštěvníků

České sklo mělo vždy štěstí na výjimečné fotografy, z nichž každý k tomuto materiálu přistupoval osobitě, ať již to byl Josef Sudek ve 30. letech či po roce 1945 Jindřich Brok, Jindřich Otto a další. Od konce 60. let si mezi touto elitou vybudoval nezastupitelnou pozici fotograf Uměleckoprůmyslového musea v Praze Gabriel Urbánek. Jeho jméno figuruje mezi autory nejlepších publikací o českém skle současném i historickém. Bez Urbánkova působení by povědomí o české sklářské tvorbě bylo o mnohé ochuzeno a ohodnocení jejích kvalit by ve světě bezpochyby nebylo tak vysoké. Výstava přinesla více než 160 fotografií z let 1990 až 2018, které zachycují skleněnou uměleckou plastiku a design 20. století i historické poháry, vázy a další delikátní artefakty zhotovené mistry svého oboru.

Edukační program

komentované prohlídky výstavy s autorem

Katalog výstavy

Gabriel Urbánek: Glass in Photography

Galerie Josefa Sudka

kurátor: Jan Mlčoch

Miroslav Hák: Fotografie z 30. a 40. let

11. 10. 2017 – 28. 1. 2018

návštěvnost v lednu 2018: 64 osob

Miroslav Hák (1911–1978) je dnes považován za klasika moderní české fotografie. Komorní výstava se vracela ke kořenům jeho tvorby, kdy se sochařem Ladislavem Zívrem a malířem Františkem Grossem tvořili v rodném městě základ pozdější Skupiny 42. Její členové (malíři, básníci, teoretici, sochař a fotograf) se ve 40. letech snažili zachytit každodenní tíživou, emocionálně vypjatou realitu, která však hnala vpřed jejich tvůrčí práci. Programovou statí byl text Jindřicha Chaloupeckého *Svět, v němž žijeme*, publikovaný na jaře 1940. Nejslavnější Hákovy práce (*Ve dvoře, Holešovice, Okraj Prahy*) jsou z pražské periferie, v jeho odkazu však nalézáme i četné experimenty, akty, civilní zátiší a další fotografie vyznačující se velice osobitou poetikou.

Běla Kolářová: Experimenty

22. 2. – 10. 6. 2018

návštěvnost: 874 osob

Umělecký odkaz Běly Kolářové (1923–2010) obsahuje četné fotografické experimenty i velký soubor asambláží. Po civilistních začátcích začala Běla Kolářová v roce 1961 používat umělé negativy, do nichž vkládala nejrůznější drobné předměty, často odpadky (vlasy, slupky od brambor, útržky tiskovin ad.). Jindy pomocí světelného paprsku vytvářela kruhové či lineární abstraktní fotografické kompozice. Proslula také svými derealizovanými portréty nebo asamblážemi sestavenými z nezbytností ženského světa (rtěnky, vzorníky tkanin, sponky, patentky ad.). Dnes je považována za jednu ze zakladatelek domácího feministického umění.

Studio výtvarné fotografie. Liberec 1962–1969

28. 6. – 30. 9. 2018

návštěvnost: 756 osob

V severočeském městě Liberec se v 60. letech 20. století odehrávaly mnohé výrazné umělecké aktivity, které dodnes vyvolávají oprávněný obdiv. Vedle architektury studia SIAL (hotel a televizní vysílač Ještěd) a tamního Naivního divadla se Studiem Ypsilon to byla i činnost Studia výtvarné fotografie, které sdružovalo dvacet pět fotografů nejrůznějších zaměření. Iniciátorem byl Vilém Boháč, zakládajícími členy Jan Kabíček, Jan Pikous, Jiří Plátek, Čestmír Krátký a Ladislav Postupa. Spojoval je zájem o experimenty ve fotografii, realizované někdy i v rozměrných interiérových instalacích.

Bohumil Vavroušek: Podkarpatská Rus

18. 10. – 27. 1. 2019

návštěvnost do 31. 12. 2018: 424 osob

Při příležitosti stého výročí vzniku samostatného Československa se často zapomíná na Podkarpatskou Rus, která ve 20. a 30. letech 20. století, kdy byla součástí společné republiky, prošla šťastnějším obdobím svých dějin. Později, v roce 1945, byla s takřka milionem obyvatel přičleněna k Sovětskému svazu. Právě Podkarpatské Rusi se věnoval Bohumil Vavroušek (1875–1939), profesí učitel, jenž proslul jako dokumentarista tamních lidových staveb a každodenního života. Dokládá to mimo jiné publikace *Církevní památky na Podkarpatské Rusi* (Praha 1929). Výstava připomíná přehlíženého fotografa, ztracenou zemi a zapomenuté Čechoslováky, z nichž mnozí v boji za naši svobodu položili své životy. Koná se za laskavého přispění Etnografického oddělení Národního muzea.

Edukační program ke všem výstavám v GJS
komentované prohlídky s kurátorem výstavy

Výstavy v zahraničí

Mucha and the Others. Treasures of Art Nouveau

25. 11. 2017 – 25. 3. 2018

Guangdong Museum, Guangzhou, Čína

celková návštěvnost (2017 a 2018): 90 000 osob

18. 5.–18. 8. 2018

Nanjing Museum, Nanjing, Čína

návštěvnost: 110 000 osob

pořadatelé: GHMP, UPM a Shanghai Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development

kurátorky výstavy: Hana Larvová (GHMP), Lucie Vlčková (UPM)

Expozice secesního umění ze sbírek UPM a Galerie hl. města Prahy reprezentovala české kulturní dědictví ve dvou předních čínských muzejních institucích – v Guangdong Museum v Guangzhou a poté v Nanjing Museum v Nanjingu. Přinesla rozsáhlé soubory děl Alfonse Muchy a Františka Bílka, doplněné o ukázky uměleckořemeslných prací ze skla a kovů, nábytku, dobové plastiky a grafiky od dalších autorů spjatých s uměleckou scénou přelomu 19. a 20. století. Mezi nejcennější exponáty ze sbírek UPM patřily tři plakáty Alfonse Muchy, Gismonda, La Dame aux Camelias a Medee. Třebaže se jedná o významná díla, náležící mezi „chef d’oeuvres“ evropského umění, jsou ve sbírkách UPM zastoupena ve více exemplářích.

Hlavním organizátorem výstavy byla společnost Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development, s níž UPM spolupracovalo v posledních letech na putovní výstavě skla v Číně. Ta garantovala podmínky potřebné pro ochranu sbírek při transportu i jejich prezentaci ve všech spolupracujících čínských muzeích, kde péče o exponáty dosahuje vysokého standardu.

Příběh českého designu od kubismu po 21. století/Story of Czech Design from Cubism to 21st Century

17. 4. 2018 – 27. 3. 2019, putovní výstava

v roce 2018: Česká centra v Itálii, Polsku, Chorvatsku, Francii, Finsku, Belgii, Maďarsku
(v roce 2019: centra na Slovensku, v Číně, Bulharsku, Španělsku, Německu, Nizozemí, Turecku, Japonsku)

1. uvedení: České centrum Milán v rámci Milano Design Week (17. 4.–22. 4. 2018)

pořadatelé: Česká centra, UPM

kurátorka: Iva Knobloch

architektonické řešení: Qubus Design

grafický design: Štěpán Malovec

U příležitosti 100. výročí založení Československa připravilo UPM ve spolupráci s Českými centry putovní výstavu přinášející průřez vývojem designu v českých zemích. Zahraničním návštěvníkům nabídla příležitost nahlédnout život „malé země v centru Evropy“ prostřednictvím předmětů, které utvářejí její kulturní a civilizační paměť. Výběr sestával z kolekce ikon českého designu – předmětů, které jasně prokázaly svou nadčasovou kvalitu mimo jiné i tím, že se stále, či znovu vyrábějí. Představila kolekci předmětů každodenní potřeby, které se dodnes používají v mnoha českých a slovenských domácnostech. Výběr výstavních nadčasového designu byl inspirován publikací *Design v českých zemích 1900–2000* (UPM – Academia, 2016).

Doprovodná publikace

Story of Czech Design from Cubism to 21st Century

texty: Iva Knobloch, Sandra Karácsony (ČC)

vydavatelé: Česká centra a UPM, 2018

vydání: italské, německé, francouzské, anglické, čínské

počet stran: 96, obrázků: 137

Stálé expozice v Praze

Český kubismus

Dům U Černé Matky Boží

Ovocný trh 19, Praha 1

dům je ve správě Státního fondu kultury České republiky

autorka koncepce: Lucie Vlčková

kurátorky: Lucie Vlčková, Daniela Karasová

architektonické řešení: Jiří Javůrek, Sylvie Bednaříková, Jakub Žák (SGL project)

grafický design: Štěpán Malovec

projekce a tablety: Oficina

návštěvnost v roce 2018: 14 839 platících návštěvníků

Expozice prezentovaná v první pražské kubistické stavbě představuje český kubismus jako styl ideově propojující volné i užité umění a architekturu. Vystavené soubory i solitérní kusy nábytku spolu s interiérovými doplňky z keramiky, skla a kovů reprezentují průřez realizacemi nejvýznamnějších autorů kubismu. Zastoupeni jsou přední architekti a designéři Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Chochol, Vlastislav Hofman, Otakar Novotný či František Kysela. Jejich díla doplňuje výběr kubistické malby autorů Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Čapka a Václava Špály a plastiky Otto Gutfreunda. Vliv kubismu na architekturu přibližuje projekce současných i dobových snímků převážně pražských realizací a návrhů kubistických a rondokubistických staveb.

www.cz-kubismus.cz

Edukační programy

- V expozici: v tzv. aktivní zóně je možné si vyzkoušet, jak se sedí na replikách kubistických židlí. Pracovní listy *Obyčejná židle, nebo muzejní exponát?* vyzývají návštěvníky ke zkoumání sedacího nábytku z neobvyklých úhlů pohledu. V tištěné podobě je ve výstavě k dispozici mapka *Procházka po pražské kubistické architektuře*. Samoobslužné tablety přinášejí další související informace: časovou osu, medailony osobností českého kubismu, ukázky dobových kritik a karikatur, archivní snímky výstav Skupiny výtvarných umělců a ukázky produkce Pražských uměleckých dílen a družstva Artěl.

- Nová koncepce vzdělávací činnosti pro expozici Český kubismus zahrnuje komentované prohlídky pro učitele, vzdělávací programy pro veřejnost a edukační programy pro školní skupiny. Pro žáky základních a středních škol jsme vytvořili edukační programy, které představují český kubismus jako fenomén prostupující všechny složky umění a pro různé věkové skupiny programy nazvané *Užívej (si) užité umění, Procházka kubistickou Prahou a Obyčejná židle nebo vzácný exponát?*.

Mimopražské stálé expozice

Zámek Kamenice nad Lipou – pobočka UPM

celková návštěvnost: 15 327 osob

Angličáci

autor námětu, odborná spolupráce: Alexander Goldscheider

kurátorka: Marie Míčová

architektonické řešení: Jana Bačová Kroftová, Monika Krausová, Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec, Tereza Hejmová

Expozice představuje kolekci patnácti set miniaturních modelů aut anglické firmy Lesney vyráběných pod značkou Matchbox. Instalaci řad aut-veteránů Models of Yesteryear, prezentovanou na zámku od roku 2014, jsme doplnili o další řady modelů od nejstarších kovových autíček po současnou produkci s plastovými součástmi. Anglická firma Lesney začala vyrábět kovové modely aut, strojů a různých hraček koncem čtyřicátých let. Značka Matchbox odkazuje na způsob balení modelů do krabiček od zápalek. Fenomén Matchbox zasáhl několik generací dětí i dospělých – v českém prostředí si tyto modely získaly velkou popularitu díky nevídané preciznosti a dotaženosti provedení, funkčnosti, zářivé barevnosti a vysoké odolnosti.

Edukační program

- Aktivní zóna s autodráhou nabízí možnosti vyzkoušet si jízdní, parkovací i rychlostní vlastnosti vlastních modelů či zapůjčeného muzejního angličáka
- Papírová skládačka garáže jako dárek pro návštěvníky

1+kk pro panenky

koncepce: Helena Koenigsmarková, Marie Míčová

architektonické řešení: Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec

Domečky a pokojíčky pro panenky patří k nejstarším a nejoblíbenějším druhům hraček vůbec. Nová expozice představuje soubor ze sbírky UPM v Praze z období od druhé poloviny 19. století do třicátých let století dvacátého. Repliky či zmenšené kopie interiérů byly vymezeny převážně třemi stěnami, vyrobenými z překližky, nebo skládacími stěnami z kartonu. Druh interiérového vybavení závisel na charakteru a účelu místnosti – zcela odlišný typ mobiliáře najdeme v obchodě, salonu nebo kuchyni. V miniaturním provedení interiérů se odrážely i měnící se styly nábytku. Srovnat pokojíčky s předlohou ve skutečné velikosti umožňuje soubor nábytku z původního vybavení zámku, které patřilo poslednímu předválečnému majiteli, rodině Geymüllerů.

Edukační program

- Aktivní zóna s magnetickou hrou *Vytvoř si interiér z nábytku ze sbírky UPM* (vystaveného ve studijním depozitáři v prvním patře zámku) je vybavená dětským nábytkem firmy TON
- Kresba návrhů interiérů či modelů aut na velkoformátových školních tabulích v kreslárně

Geneze nábytkového designu v Čechách, na Moravě a v dalších evropských zemích

Studijní depozitář nábytku 19. a 20. století

koncepte expozice – Daniela Karasová, Karel Lapka

architektonické řešení – Karel Lapka

grafický design – Jiří Sušanka

Tato expozice dokládá klíčové momenty vzniku a vývoje designu nábytku související s přechodem individuální řemeslné výroby na hromadnou strojovou v průběhu 19. století: vliv nových technologií a materiálů na nábytkový design, moderní způsob života ovlivňující typologickou skladbu nábytku, okouzlení plasty a posléze jejich kritiku, úlohu jednotlivců i nábytkářských škol. Plochou 634 m² a několika sty exponáty tvoří nejrozsáhlejší expozici tohoto typu u nás. Najdeme tu ikony světového designu, byť často v replikách, i práce nejmladší generace českých designérů.

Mříže, klíče, zámky – kované železné práce ze sbírek UPM

kurátor – Jiří Nimrichter

spolupráce – Rostislav Illík, Petr Albrecht a studenti fakulty reklamní fotografie a designu a fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati, Zlín

architektonické řešení – Karel Lapka, Rostislav Illík

grafický design – Štěpán Malovec

Expozice historických kovaných železných prací, která začíná v renesančním sále zámku, je první specializovanou expozicí tohoto uměleckého řemesla u nás. Představuje ukázky středověkých, renesančních a barokních mříží a zábradlí a také soubory historických zámků, klíčů, klepadel a kování od doby románské až do 19. století. Interaktivní program umožňuje vyzkoušet si mechanismy zámků a klepadel nebo uvést do pohybu kovaného draka.

Alena Matějková: Cesta

Monumentální objekt **Cesta** od sklářské výtvarnice a sochařky **Aleny Matějkové** se nachází v gotickém sále v podzemí zámku. Pojetím blízkým archaické architektuře se autorka přiblížila atmosféře dávných rituálů, keltskému směřování ke zdroji života – světlu. Dílo z hrubého kamene záměrně navozuje dojem, který v nás zanechávají menhiry a megalitické stavby rozesté před staletími v Evropě. Autorka prožila své dětství v Kamenici nad Lipou a dnes pobývá a pracuje v nedalekém Betlémě.

Zámek Klášterec nad Ohří

Expozice porcelánu ze sbírek UPM

spolupořadatel: město Klášterec nad Ohří, p. o. Zámek Klášterec nad Ohří

návštěvnost expozice v roce 2018: 15 937 osob

Zámek v Klášterci nad Ohří se stal, vzhledem k tradici místní proslulé porcelánky, ideálním místem pro představení bohaté sbírky UPM. Expozice českého porcelánu přístupná s průvodcem v jedenadvaceti sálech prvního patra zámku seznamuje s tvorbou předních tuzemských porcelánek v proměnách stylových epoch a v kontextu s dobovým mobiliářem, který pochází též z fondů UPM. Vybrané kolekce reprezentují tvorbu období biedermeieru, jež bylo zlatým věkem českého porcelánu, dále rozvoj raně industriální výroby neorokokového a secesního porcelánu, a také produkci v éře moderních stylů 20. století, kdy český porcelán zejména v meziválečném období a na Světové výstavě Expo '58 dosahoval mezinárodních úspěchů. Expozici uzavírají ukázky designu sériově vyráběných souprav z přelomu 20. a 21. století.

Další část expozice představuje na vybraných příkladech souborů stolního nádobí, solitérů a figurální tvorby produkci **čínského a japonského porcelánu**, na niž v 18. století navazovala počínající evropská produkce. Její expozice v sousedním sále dokumentuje nejen výrobu **evropského porcelánu**, ale také osudy původních majitelů vystavených předmětů, kteří se stali ve 20. století oběťmi holocaustu.

Zámek Světlá nad Sázavou

celková návštěvnost expozic UPM: 8 270 osob

Historické hodiny ze sbírek UPM

kurátor: Daniela Karasová

odborná spolupráce: Jiří Fomín

Prezentace sbírky historických hodin představuje zásadní rozšíření expozic ze sbírek UPM instalovaných na zámku ve Světlé nad Sázavou, který patří soukromému majiteli. Vystavené mechanické hodiny z období od 16. do poloviny 19. století zahrnují širokou škálu typů, jež podstatnou měrou zasáhly do historického vývoje oboru. Doplnují je ukázky hodin slunečních. Jde o dosud nejrozsáhlejší prezentaci hodin ze sbírek UPM mimo prostory muzea.

Historické evropské sklo ze sbírek UPM

výběr exponátů: Helena Brožková

Na tomto prohlídkovém okruhu zpřístupněném v nově upravených prostorách zámku Světlá nad Sázavou v roce 2014 návštěvníci zhlédnou rozsáhlý soubor v počtu téměř 1 100 kusů skel od období baroka do počátku 20. století. Jedná se o unikátní kolekci evropského a především českého skla „pro všední i slavnostní den“, která doposud nebyla vystavena v takovém množství. UPM zapůjčilo cenné sbírkové předměty zámku Světlá nad Sázavou v souvislosti s rekonstrukcí pražské historické budovy muzea a výstavbou nového centrálního depozitáře.

Zámek Vranov nad Dyjí

Evropská kamenina ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

spolupořadatel: Národní památkový ústav

výběr exponátů: Magdalena Prosková

návštěvnost do konce září 2018: 3200 osob

Pro expozici historického uměleckého řemesla ve Státním zámku ve Vranově nad Dyjí UPM zapůjčilo celou sbírku kameniny, která patří k nejucelenějším a nejkvalitnějším souborům svého druhu ve střední Evropě. Důvodem probíhající prezentace tohoto fondu, zahrnujícího více než 1 500 předmětů, je již zmiňované uzavření sbírek UPM v letech 2014 až 2016 kvůli generální rekonstrukci historické budovy a výstavbě nového centrálního depozitáře.

Vranovská expozice připravená ve spolupráci s Národním památkovým ústavem nabízí soubor vybraných keramických výrobků od sedmdesátých let 18. století do sedmdesátých let 19. století. Zastoupena je v ní produkce anglických, francouzských, italských, německých, rakouských, uherských, ruských, lucemburských a belgických manufaktur. Z českého a moravského prostředí se mimo jiné uplatňují kameninové továrny pracující v Praze, Týnci, Staré Roli, Dalovicích, Kravsku, Teplicích, Děčíně, a také ve Vranově nad Dyjí, kde v 19. století působila významná manufaktura vyrábějící jemnou kameninu v anglickém stylu.

Komunikace s veřejností

Od otevření muzea po rekonstrukci se muzeum snaží získat co největší počet návštěvníků, kteří se budou do muzea vracet opakovaně a to i na nevýstavní projekty. K tomu se snaží maximálně využít především multifunkční sál a to jak pro komerční, tak i nekomerční využití. Od podzimu loňského roku proběhla v multifunkčním sále a v sousedících výstavních v 2.NP celá řada kulturně-společenských akcí v režimu pronájmu. První významnou akcí byla mezinárodní konference Institutu umění – Divadelního ústavu, dále závěrečná konference Norských fondů k ukončení programu CZ06 spojená s malou výstavkou realizovaných projektů. Hned dvě akce zde měla HK ČR, která je nástupcem jednoho ze zakladatelů muzea. Na jaře zde proběhly tři workshopy Česko-německého fondu budoucnosti v rámci oslav jeho založení. Český výbor ICOM zde měl své výroční zasedání, mezinárodní hudební festival Dvořákova Praha zahajovací tiskovou konferenci.

V pronájmech se snažíme především podpořit kulturní programy a akce. National Geografik slavnostně uvedl na český trh seriál Genius Picasso, během roku zde proběhlo několik křtů knih a autogramiád, poprvé se také staneme součástí podzimního Velkého knižního čtvrtku. Již pravidelně v sále probíhají jarní i podzimní besedy Velkého knižního čtvrtku. Asi nejvýznamnější akcí byla přednáška přednáška Johana Kräftnera o uměleckých sbírkách lichtenštejnských knížat.

Ikona módních časopisů – Vogue v UPM mělo výstavu První vydání, kterým uvedla časopis na český a slovenský trh. Výstava měla celou řadu doprovodných programů a měla vysokou návštěvnost. Další výstavou v režimu pronájmů byla výstava koncertních kostýmů Ivany Follové, které navrhla pro operní zpěvačku Dagmar Peckovou – Follová pro Pecku.

Zapojili jsme se do jarního festivalu *Open Square* (28. 4.) a *Muzejní noci* (9. 6.), na podzim jsme připravili celodenní program k sousedským slavnostem *Zažít město jinak* (15. 9.), s nabídkou doprovodných programů jsme se zúčastnili *Dne otevřených dveří* pořádaného Ministerstvem kultury (28. 9.), *Dne architektury* (29. 9.) a *Dne otevřených dveří v pražských muzeích* (28. 10. k výročí založení republiky).

Mgr. Michaela Kindlová, vedoucí oddělení marketingu a komunikace

Edukační činnost

Základ vzdělávacích programů pro veřejnost tvoří pravidelné programové úterky – přednášky a komentované prohlídky výstav, které se uskutečňují ve dnech s prodlouženou otevírací dobou muzea do 20 hodin. S velkým zájmem se setkávají také víkendové tvůrčí dílny pro veřejnost. Pro školy všech stupňů připravujeme edukační programy k tématům výstav a informační balíčky a newslettery pro pedagogy.

V roce 2018 jsme se zaměřili na realizaci programů v krátkodobých výstavách v hlavní budově UPM: připravily jsme „samoobslužné“ aktivní zóny, pracovní listy a cykly programů pro školy i veřejnost – více viz jednotlivé výstavy. Zpracovali jsme vzdělávací koncepci pro školy k expozici *Český kubismus* v domě U Černé Matky Boží a vytvořili nové edukační programy pro školy. Další rozvoj edukační činnosti je bohužel silně limitován nedostatečným personálním obsazením oddělení.

Edukační programy v Domě U Černé Matky Boží

Koncepce vzdělávací činnosti vypracovaná pro expozici českého kubismu (2. pololetí) zahrnovala komentované prohlídky pro učitele, vzdělávací programy pro veřejnost a edukační programy pro školní skupiny. Pro žáky základních a středních škol jsme vytvořili edukační programy, které

představily český kubismus jako fenomén prostupující všechny složky umění. Pro různé věkové skupiny byly navrženy tři programy: *Užívej (si) užité umění, Procházka kubistickou Prahou a Obyčejná židle, nebo vzácný exponát?*

Další programy pro veřejnost

Připravili jsme program festivalu *Muzejní noc* v UPM (2. 6.), v rámci sousedských slavností *Zažít město jinak* (15. 9.) jsme realizovali výtvarnou dílnu s výrobou textilních šperků inspirovanou výstavou *Hana Podolská* a rodinnou detektivní hru.

Jako spolupořadatelé *Dne architektury* (29. 9.) jsme provedli návštěvníky kubistickým domem U Černé Matky boží a po pražské kubistické architektuře.

K oslavám výročí republiky ve dnech 27. a 28. 10. jsme do programu pro veřejnost kromě volných vstupů na výstavy zařadili přednášku *Design ve službách demokracie/Krásná jizba DP 1927–1948* a v aktivních zónách ve výstavě nabídli asistenci muzejních pracovníků (edukátorů, muzejního fotografa, restaurátora atd.)

První prosincovou sobotu se uskutečnila vánoční dílna, na které si návštěvníci mohli vytvořit originální fotografické novoročenky inspirované reklamními fotografiemi Josefa Sudka.

Programové úterky

V programových úterkách zaznamenaly největší úspěch komentované prohlídky výstavy Hany Podolské a cyklus přednášek k výstavě *Krásná jizba 1927-1948/ Design ve službách demokracie*.

V roce 2018 jsme realizovali o 17 programů více než v roce 2017 a průměrná návštěvnost byla 30 účastníků na 1 program, což je 3 účastníky více než v minulém roce.

Komentované prohlídky - historická budova UPM

Komentovaných prohlídek na objednávku (KPO) proběhlo celkem 46. Největší zájem byl o výstavu *Small Worlds* a o výstavu *Hana Podolská – legenda české módy*.

Komentovaný prohlídek určených pro širokou veřejnost proběhlo celkem 14 a probíhaly ve všech výstavách.

V Domě U Černé Matky Boží proběhlo celkem 27 komentovaných prohlídek (z toho 25 dlouhodobé expozice Českého kubismu a 2 výstavy Gabriela Urbánka) a osm vycházek po pražské kubistické architektuře.

programů, a začala systematicky pracovat s externími průvodkyněmi.)

Poděkování partnerům

Podařilo se nám obnovit partnerskou spolupráci s firmou KOH-I-NOOR HARDMUTH, a.s., v Českých Bujěovicích – patronem našeho výtvarného ateliéru, se kterou jsme uzavřeli smlouvu o spolupráci v oblasti propagace, a která nám poskytla výtvarný materiál v hodnotě 54 821 Kč.

Naše poděkování rovněž patří dárcům textilního materiálu ke zkoumání i tvorbě do výstavy *Hana Podolská*: firmám Sartor, Flex-tex, Jiřině Florianové a Lucii Uhlířové.

Mgr. Vladimíra Sehnalíková, kurátorka edukační činnosti UPM v Praze
s využitím podkladů Mgr. et Bc. Šárky Duškové a Mgr. Dany Havlové Rovenské.

Vydavatelská činnost

Koudelka Návraty **Koudelka Returning**

Publikace byla vydána u příležitosti výstavy v Uměleckoprůmyslovém museum v Praze k autorovým osmdesátým narozeninám a představuje průřez jeho celoživotní tvorbou. Její základ tvoří 350 fotografií, které jsou součástí obsáhlého souboru děl, jež se Josef Koudelka rozhodl věnovat své vlasti a který zahrnuje všechny jeho významné fotografické cykly (Začátky, Experimenty, Divadlo, Cikáni, Invaze 68, Exily, Panorama). Souborná publikace, připravená edičně Josefem Koudelkou a Irenou Šorfovou, obsahuje texty Anny Fárové, Stuarta Alexandra, Daniela Hermana, Josefa Chuchmy, Jana Mouchy či Tomáše Pospěcha. Podává ucelený pohled na fotografův život a jeho dílo. Vychází v češtině a angličtině.

vydavatelé: UPM a Karel Kerlický-KANT

koncepte publikace: Josef Koudelka

editoři: Josef Koudelka a Irena Šorfová

texty: Anna Fárová, Helena Koenigsmarková, Irena Šorfová, Stuart Alexander, Daniel Herman, Josef Chuchma, Jan Mlčoch, Josef Moucha, Tomáš Pospěch

vydání: české a anglické

fotografie: Josef Koudelka/Magnum Photos

grafický design: Aleš Najbrt, Studio Najbrt

formát: 31 x 24 cm, pevná vazba

počet stran: 308

počet reprodukcí: 440

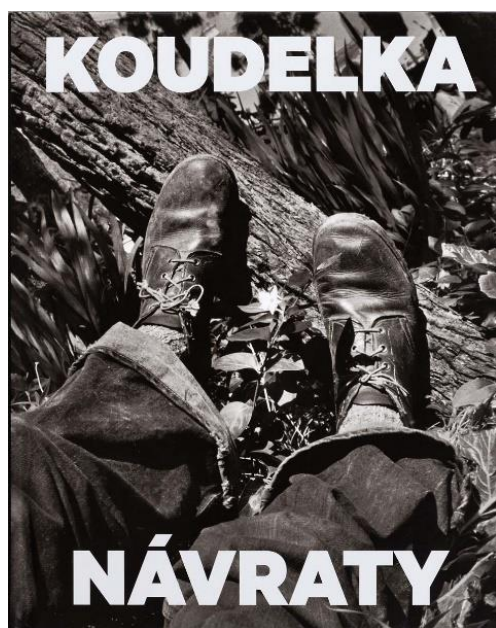
náklad české verze: 2000 ks, z toho UPM: 1000 ks

náklad anglické verze: 2000 ks, z toho UPM: 1000 ks

ISBN 978-80-7101-172-9 (UPM, česky)

ISBN 978-80-7101-173-6 (UPM, anglicky)

cena (v UPM): česká verze 1400 Kč, anglická verze 1600 Kč

Gabriel Urbánek Glass in Photography

České sklo mělo vždy štěstí na výjimečné fotografy, z nichž každý k tomuto materiálu přistupoval osobitě, ať již to byl Josef Sudek ve třicátých letech či po roce 1945 Jindřich Brok, Jindřich Otto a další. Od konce šedesátých let si mezi touto elitou vybudoval nezastupitelnou pozici fotograf Uměleckoprůmyslového musea v Praze Gabriel Urbánek. Jeho jméno figuruje mezi autory nejlepších publikací o českém skle současném i historickém. Na jeho snímcích obdivujeme práci se světlem, smysl pro kompozici, přesné i citlivé fotografické cítění. Bez Urbánkova působení by povědomí o české sklářské tvorbě bylo o mnohé ochuzeno a ohodnocení jejích kvalit by bezpochyby nebylo tak vysoké. Katalog přináší více než 160 fotografií z let 1990 až 2018, které zachycují současné umělecké plastiky a design i historické poháry, vázy a další delikátní artefakty zhotovené mistry svého oboru.

Katalog vydalo UPM ke stejnojmenné výstavě konané v Domě U Černé Matky Boží v Praze 18. 5. až 21. 10. 2018. Návštěvníci výstavy jej obdrželi zdarma.

vydavatel: UPM

autoři koncepce: Rostislav Vaněk, Gabriel Urbánek

texty: Helena Koenigsmarková, Milan Hlaveš, Vladimír Kopecký

vydání: česko-anglické

grafický design: Rostislav Vaněk

formát: 30 x 19 cm, měkká vazba

počet stran: 36

počet reprodukcí: 161

náklad: 2 400 ks

ISBN: 978-80-7101-174-3

cena: 80 Kč

Pražské módní salony 1900–1948 / Prague Fashion Houses 1900–1948

2. upravené vydání

Výpravná monografie zachycuje historii nejvýznamnějších pražských módních závodů, jakými byly například salony Hany Podolské, Oldřicha Rosenbauma, Arnošky Roubíčkové či Františka Bárty, a přibližuje vývoj módní tvorby v období let 1900–1948. Sledujeme rozvoj krejčovského řemesla, jeho proměnu v užité umění, proměnu šíření světové módy i proměnu samotných krejčích z řemeslníků na umělce a obchodníky. Publikace zachycuje mimořádné osudy majitelů salonů na pozadí převratných historických událostí.

vydavatelé: UPM a Arbor vitae

autorka koncepce: Eva Uchalová

texty: Eva Uchalová, Zora Damová, Viktor Šlajchrt

vydání: česko-anglické

grafický design: Filip Heyduk a Martin Strnad (HMS design)

formát: 29 x 24 cm, pevná vazba

počet stran: 312

počet reprodukcí: 430

náklad: 1000 ks, z toho UPM 600 ks

ISBN 978-80-7101-176-7 (UPM)

ISBN 978-80-7467-149-4 (Arbor vitae)

cena (v UPM): 960 Kč

Poetická geometrie

Moderní architektura ve fotografiích Josefa Sudka

edice Architektura nakladatelství KANT

Fotograf Josef Sudek (1896–1976) od konce dvacátých do začátku padesátých let 20. století spolupracoval s avantgardními architekty a majiteli moderních staveb. Vzniklo tak několik stovek snímků, kterým dosud nebyla věnována detailnější odborná pozornost. Patří mezi ně například fotografie Barrandovských teras v Praze, elektrárny ESSO v Kolíně, moderních staveb v Hradci Králové a řady dalších budov, jež se výrazně zapsaly do dějin české architektury. Kniha představuje spolupráci fotografa a architekta a pokouší se odpovědět na otázku, zda a jakým způsobem architekti ovlivňovali fotografování svých staveb. Soustředí se rovněž na spojnice mezi Sudkovou volnou a zakázkovou tvorbou a roli, kterou fotografie hrála v popularizaci meziválečné architektury mezi širokou veřejností.

vydavatelé: UPM a Karel Kerlický-KANT

autorka: Mariana Kubištová

vydání: české s anglickým resumé

grafický design: Helena Šantavá

formát: 28 x 24 cm, měkká vazba

počet stran: 120

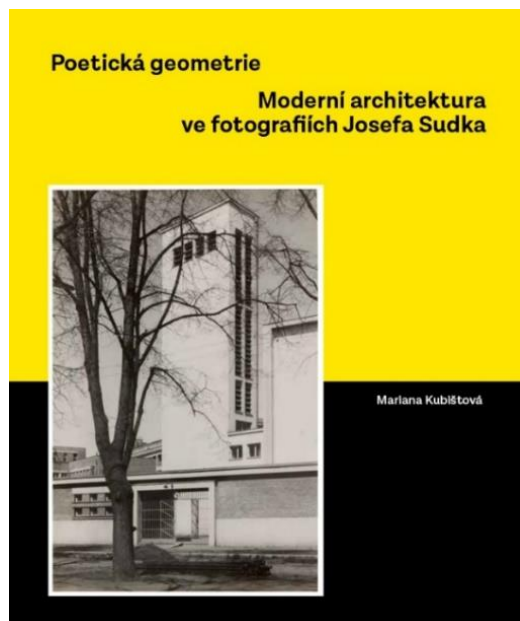
počet reprodukcí: 100

náklad: 800 ks, z toho UPM 400

ISBN 978-80-7101-177-4 (UPM)

ISBN 978-80-7437-270-4 (KANT)

cena (v UPM): 440 Kč

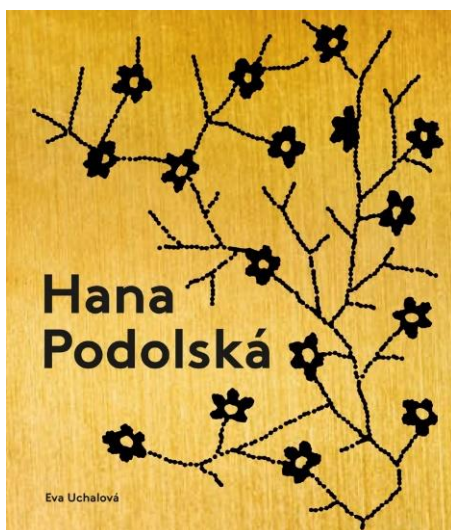
Hana Podolská
legenda české módy

5. svazek edice Design – Profily – Osobnosti

Monografie Hany Podolské podává svědectví o majitelce oblíbeného pražského módního salonu, která se stala symbolem meziválečné podnikavosti a kultivovanosti v oblasti módní tvorby přetrvávajícím v povědomí české společnosti i po znárodnění salonu v roce 1948 v podstatě dodnes. Autorka Eva Uchalová podává historii Modelového domu Podolská ve třech, pro činnost salonu rozhodujících obdobích – rozvoj salonu do roku 1918 a během 20. let, jeho velký rozmach v průběhu 30. let s přesahem do Protektorátu a nakonec složité krátké období mezi roky 1945 a 1948. Salon Podolská, patřící mezi nejkvalitnější módní závody v Československu, vynikal elegantním designem módních návrhů, ale také moderním způsobem prodeje modelů (postupně i do zahraničí) a propagace, mj. vytvářením kostýmních výprav pro filmy a divadlo. Základem studie, která již dlouhá léta schází na knižním trhu, je dlouholetý výzkum archivních i tištěných pramenů a rozhovory s pamětníky, a doplňuje ji bohatá fotografická dokumentace oděvů ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea, z dobových časopisů i filmů.

Publikace vyšla ke stejnojmenné výstavě konané v UPM od 30. srpna 2018 do 19. května 2019.

vydavatelé: UPM a Arbor vitae
autorka koncepce a textů: Eva Uchalová
vydání: české s anglickým resumé
grafický design: Štěpán Malovec
formát: 22 x 19 cm, měkká vazba
počet stran: 312
počet reprodukcí: 286
náklad: 1000 ks, z toho UPM 700
ISBN 978-80-7101-175-9 (UPM)
cena (v UPM): 405/540 Kč

Krásná jizba DP 1927–1948 Design pro demokracii

Krásná jizba, pobočka nakladatelství Družstevní práce, byla nejvýznamnější institucí zabývající se prodejem, produkcí a propagací bytového vybavení a osvětou v oblasti kultury bydlení v Československu ve třicátých a čtyřicátých letech. Její ambicí bylo poskytnout co nejširším vrstvám zákazníků esteticky hodnotné a kvalitní výrobky navržené předními designéry, a kultivovat tak prostředí pro každodenní život. Pod uměleckým vedením Ladislava Sutnara se stala platformou pro uplatňování zásad funkcionalismu a orientovala se na průmyslově vyráběné zboží, od poloviny třicátých let začala doceňovat kvalitní řemeslnou práci a do sortimentu zařadila i rukodělné výrobky. K nejpopulárnějšímu zboží Krásné jizby patřilo nápojové sklo Ladislava Sutnara, Aloise Meteláka a Ludviky Smrčkové, porcelán Františka Míška a Ladislava Sutnara a textilie Antonína Kybala. První monografie Krásné jizby přináší statě věnované historii a programu instituce, dobovému kontextu v oblasti kultury bydlení, zabývá se konkurenčními podniky, publikem i vztahem k družstevní formě podnikání. Sortiment Krásné jizby představují separátní kapitoly věnované různým druhům materiálů, vybavené bohatým obrazovým doprovodem. Publikaci doplňují přehledy dodavatelů, přehled expedice zboží, reprodukce letáků a ceníků a medailony autorů.

Publikace byla vydána k výstavě konané v UPM od 13. září 2018 do 3. března 2019.

vydavatelé: UPM a KANT

editoři: Lucie Vlčková, Alice Hekrdlová

texty: Lucie Vlčková, Alice Hekrdlová, Iva Knobloch, Mariana Kubištová, Jan Mergl, Lenka Pastyříková, Michal Stříbrný, Filip Wittlich

vydání: české s anglickým resumé

grafický design: Vladimír Vimr

formát: 29 x 24,5 cm, pevná vazba

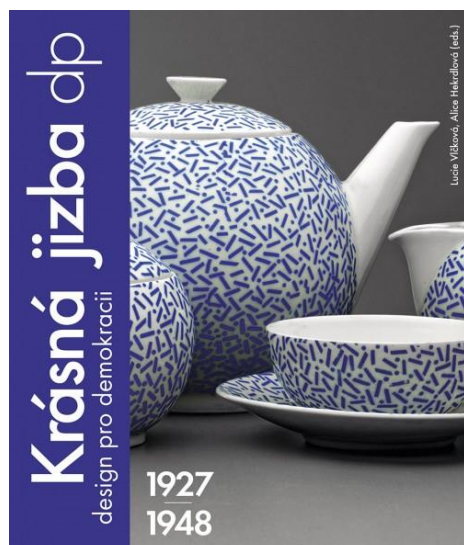
počet stran: 424

počet reprodukcí: 680

náklad: 1000 ks

ISBN 978-80-7101-180-4 (UPM)

cena (v UPM): 980

6) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek

- I. **Sbírka skla, keramiky a porcelánu**
- II. **Sbírka užitě grafiky a fotografie**
- III. **Sbírka nábytku, kovů a různých materiálů**
- IV. **Sbírka textilu, módy a hračky**

I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu

V uplynulém období se sbírka musela vypořádávat s řadou obtíží, které vyplývaly ze specifické povahy tohoto křehkého materiálu, který vyžaduje zvýšená bezpečnostní opatření při stěhování, vybalování i ukládání do nových úložných systémů v centrálním depozitáři. V tomto ohledu se negativně projevovало nedostatečné personální obsazení sbírky – kromě odborných kurátorských sil ve sbírce keramiky a posléze i ve sbírce skla se nedostávalo výpomoci brigádníků. Přes tyto ztížené podmínky se dařilo úspěšně zvládat mnoho dalších činností, od získávání a zpracovávání nových akvizic až po četné prezentační aktivity doma i v zahraničí a zapojení do široké škály edukačních a vzdělávacích programů.

Akvizice a péče o sbírky

Nové akvizice doplnily především sbírky moderního a současného skla, keramiky a porcelánu, do nichž bylo získáno 30 nových sbírkových předmětů, část darem, část nákupem z prostředků muzea. Zaměření na dokumentaci prací současných mladých designérů dokládá soubor Fority, sada hrnců z varného skla – bakalářská práce Huy Pham, studenta Fakulty umění a designu UJEP v Ústí n. Labem, která v soutěži Národní cena za studentský design 2017 získala ocenění za Excelentní studentský design a Cenu ředitelky UPM. Mladý design v oblasti keramické tvorby reprezentuje váza ze série Beton studia Vobouch, založeného Markétou Kalivodovou a Richardem Švejdou, netradičně spojující dva zdánlivě protichůdné a nespojitelné materiály, porcelán a beton. Zakoupeny byly také dva skleněné objekty Jakuba Berdycha (Qubus Design studio) ze série Zrození a zánik krásy z roku 2012, provokující názvem i provedením (malované technikou tzv. Hochemailu).

Sbírka byla dále obohacena četnými dary: designérskými výrobky z porcelánu a či autorskými keramickými pracemi Jindry Vikové, Edity Devínské, Gustava Fifky či Jiřího Laštovičky. Starší sklářskou výrobu zastupuje například lisovaná mísa z produkce teplické sklárny Inwald z 30. let, autorský design souprava z varného skla podle návrhu Adolfa Matury ze 70. let 20. století. Zajímavý příklad užití skla v architektuře představují originální skleněné tvarovky navržené Františkem Víznerem pro stanici metra Jinonice roku 1988.

Po celý rok pokračovalo vybalování a ukládání sbírkových předmětů, značně ztížené absencí prostředků na brigádníky, které muzeum obdrželo až v závěru roku. Definitivně byla uložena sbírka antického a středověkého skla, renesančního benátského, španělského a emailem malovaného skla, dále pak soubor hyalitového, lithyalinového a agatinového skla 19. století. Ve sbírce historické keramiky a porcelánu byla uložena kolekce habánské a holičské fajánse, italské majoliky a delftské fajánse, a dále soubor míšeňské porcelánové plastiky. V moderní sbírce byl finálně uložen konvolut secesního a funkcionalistického skla, keramiky a porcelánu. Správkyně sbírek (Jana Černovská, Magdalena Prosková) průběžně vyráběly zabezpečovací prvky do mobilních i pevných regálů. Ke konci roku bylo vybaleno téměř 35 tisíc předmětů, z toho je zhruba polovina uložena definitivně.

Do elektronické evidence Museion správkyně zaznamenávaly informace o stálé lokaci uložených předmětů, v moderní sbírce byly nově fotografované předměty přiřazovány

k elektronickým záznamům. Z chronologické evidence jsme převedli 56 sbírkových předmětů do evidence systematické, ve II. stupni vypracovali 26 nových inventárních karet.

V rámci dlouhodobé spolupráce sbírky s VŠCHT v Praze proběhlo konzervování 13 nádob antického skla.

Prezentace sbírek

Ve spolupráci s Museem Kampa, respektive Museem skla Portheimka byla v objektu tohoto barokního letohrádku na Praze 5 otevřena (29. 6.) stálá expozice moderního a současného skla *Sklo jako umění*, převážně ze sbírek UPM (kurátorem a spoluautorem expozice Milan Hlaveš, spolupráce Petra Koníčková). Expozice získala II. místo v kategorii Muzejní počin roku v Národní soutěži muzeí Gloria Musaealis 2018. Milan Hlaveš se v Museu skla Portheimka podílel autorsky také na výstavě *Karen LaMonte. Oděná světlem* (28. 6.–4. 11. 2018) a jako spoluautor na výstavě *Inwald. Příběh zlíčovské sklárny* (17. 11. 2018 – 17. 2. 2019).

V souvislosti s výročí republiky sbírka spolupracovala na přípravě a realizaci muzejních výstav (*Krásná jízba*) a zápůjčkami podpořila akce dalších institucí; z nich nejvýznamnějšími byly projekty *Dva v jednom. Český a slovenský design skla 1918–2018* (Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou, Slovenské národné muzeum Bratislava, spoluautorem Milan Hlaveš) a *1918–1938: První republika* (Národní galerie v Praze). Zásadní měrou sbírka přispěla k přípravě výstav *Sklo evropské secese v České spořitelně* a *Jaroslav Brychta: Kdo křehkost k pohybu probudil* v Městské galerii v Litomyšli (Petra Koníčková). Pro PASK Klatovy byl vybrán soubor předmětů na výstavu *Sklo zednářských lóží* (Jana Černovská). Významný podíl měla sbírka na putovní výstavě *Alphonse Mucha and the Others. Treasures of Art Nouveau* v Číně (L. Vlčková, P. Koníčková, J. Černovská) a také na dvou projektech v hlavní budově UPM – výstavě *Director's Choice* a expozici *Plejády skla* (realizováno 2019, autorem Milan Hlaveš ve spolupráci se Sylvou Petrovou, asistence P. Koníčková, M. Prosková, J. Černovská). Výstupem dlouholetého mezinárodního grantu Evropské komise „Ceramics and Its Dimensions“ byla výstava *Perspektivy keramické tvorby: Shaping the Future* v hlavní budově UPM (komisaři výstavy a autory české části Dita Hálová a Milan Hlaveš, spolupráce Eva Neumannová). Dále se pracovníci sbírky podíleli na přípravě výstav *Antické vázové a terakotové umění* v Muzeu Karlova mostu (M. Prosková) a *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský* ve Valdštejnské jízdárně v Praze (J. Schöttner, M. Prosková, J. Černovská). Milan Hlaveš koncipoval výstavu *Sklo & Kov. Jiří Harcuba 90* ve Votivním sále UPM k nedožitým 90. narozeninám tohoto výjimečného skláře, rytce a medailéra (společně s Michalem Stříbrným a Ditou Hálovou), odborně přispěl též k výstavě fotografa skla Gabriela Urbánka v Domě U Černé Matky Boží a byl spoluautorem *25. Letní keramické plastiky* ve Středočeském muzeu v Rostokách u Prahy a výstavy *EX POST* v Muzeu města Brna.

V průběhu roku správkyně sbírky připravovaly také exponáty pro výstavy realizované v roce 2019: *Vlastimil a novorenesančník Jan Koula* pro ZČM v Plzni (J. Mergl, P. Koníčková, M. Prosková, J. Černovská), *Alfons Mucha. The Pioneer of Art Nouveau* pro čínská muzea, *100 Years of Czech Design* pro Japonsko (P. Koníčková, M. Prosková, J. Černovská) a jiné.

Ukončena byla dlouhodobá expozice kameniny ze sbírek UPM ve Vranově n. Dyjí, expozice moderního skla ve Veletržním paláci a expozice barokního uměleckého řemesla ve Schwarzenberském paláci.

Vědeckovýzkumná činnost

Jedním z nejvýznamnějších výstupů odborné práce muzea za uplynulý rok se stalo vydání prvního svazku publikace Hedviky Sedláčkové *Glass in Brno and Moravia ca 1200–1550. Vol. I: Assessment of*

Finds. Do tisku byl připraven i druhý svazek, obsahující katalogové zpracování jednotlivých nálezů. Autorka také pokračovala ve zpracování sbírky antického skla v UPM, dokončila studii Phoenix aus Sand und Asche, určenou pro impaktovaný odborný časopis *Journal of Glass Studies*, publikovala spolu s Helenou Brožkovou dva odborné příspěvky o renesančním filigránovém skle a o nově identifikovaných číších s choboty ve sbírce UPM a vystoupila na mezinárodní konferenci Study Days on Venetian Glass v Benátkách.

Milan Hlaveš se zaměřil na zpracování designu českého a slovenského nápojového skla 20. století, zpracoval téma výstav skla a užitého umění 50. a 60. let (pro publikaci *Odvaha a risk. Století designu v UPM*), publikoval texty k dílu René Roubíčka, Jindry Vikové či Gabriela Urbánka a kapitolu o skle v rezidenci pražského primátora. Společně s Ditou Hálovou se také věnoval zapojení muzea do závěrečné fáze evropského grantu *Ceramics and its Dimensions* (Creative Europe, EAC/S16/2013), koordinovaného Státním muzeem porcelánu Porzellanikon v německém Selbu, zvláště pak realizaci putovní výstavy na toto téma v UPM (s doplněním o práce mladých českých keramiků).

Eva Neumannová se v rámci institucionálních úkolů výzkumu zaměřila na kompletaci obrazové a textové dokumentace pro monografii skláře Jiřího Šuhájka, Helena Brožková pokračovala v přípravě výstavy a publikace věnované podmalbám na skle.

Publikační činnost

Helena BROŽKOVÁ – Hedvika SEDLÁČKOVÁ, Filigree Glass from The Museum of Decorative Arts, Prague: Venetian and Regional Production – Brief Overview, *Atti. Classe di Scienze fisiche, matematiche e naturali*, no. 176, 2017–2018, s. 85–92

Helena BROŽKOVÁ – Hedvika SEDLÁČKOVÁ, Číše s choboty a další nálezy skla ze sbírky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze aneb nové objevy ve starých fondech, *Archaeologica Pragensia* 24, 2018, s. 493–502

Milan HLAVEŠ, René Roubíček. The Improviser Who Broke the Mold, *Glass: The Urban Glass Art Quarterly*, Issue 152, New York City-Brooklyn 2018

Milan HLAVEŠ – Rony PLESL, Plesl x Hlaveš, in: *Colours of Transparency*, VŠUP, Praha 2018, s. 10–18, 22–29

Milan HLAVEŠ, Words of Members of Judging Panel, in: *Toyama International Glass Art Exhibition*, Glass Art Museum, Toyama 2018

Milan HLAVEŠ, Glass, in: Bohumil CHALUPNÍČEK, *Rezidence – Sídlo pražských primátorů*, KANT pro Magistrát hlavního města Prahy, Praha 2018

Milan HLAVEŠ, Sklo, in: Bohumil CHALUPNÍČEK, *The Residence of the Mayor of Prague*, KANT pro Magistrát hlavního města Prahy, Praha 2018

Milan HLAVEŠ, XX. Letní keramická plastika, *Xantypa*, 2018, č. 9

Milan HLAVEŠ, Sklo jako umění – Nové expozice v barokní vile Portheimka, *Sklář a keramik*, 2018, č. 7–8, s. 182

Milan HLAVEŠ, Jindra Viková, in: *Jindra Viková. Je později, než si myslíš. Sochy, kresby, assembláže. It's Later Than You Think. Sculptures, Drawings, Assemblages*, KANT, Praha 2018, s. 7–8

Milan HLAVEŠ, Gabriel Urbánek, in: *Gabriel Urbánek. Glass in Photography 1990–2018*, (kat. výst. dům U Černé Matky Boží), Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze 2018, nestr.

Petr NOVÝ (ed.) – Milan HLAVEŠ – Patrik ILLO, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018. Two as One. Design of Czech and Slovak Glass 1918–2018*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou 2018

Hedvika SEDLÁČKOVÁ, *Glass in Brno and Moravia ca. 1200–1550. Volume I: Assessment of Finds*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze – Archaia Brno, Praha 2018

Marek VESELÝ – Milan HLAVEŠ – Tomáš NEDOMA (eds.), *Stanislav Libenský Award 2018 (kat. výstavy)*, Centrum současného umění DOX, Praha 2018

Další odborná činnost a práce s veřejností

Depozitář sbírky skla, keramiky a porcelánu opět navštěvovali v rámci dlouhodobé spolupráce studenti Katolické teologické fakulty UK, Vysoké školy chemicko-technologické a UMPRUM, dále pak kolegové z Národního památkového ústavu, Muzea hl. města Prahy a také z Městského muzea v Bratislavě. V roce 2018 depozitář navštívilo 98 odborných zájemců. Pracovníci sbírky jim poskytovali též konzultace a rešerše. Jana Černovská spolu s Lucíí Kölblersberger zorganizovaly 1. ročník interního symposia Pod povrchem muzea (příspěvky J. Černovská, M. Prosková, H. Brožková).

Muzeum bylo partnerem *XII. Mezinárodního sklářského symposia IGS 2018, Milan Hlaveš se podílel na jeho přípravě a organizaci jako umělecký kurátor IGS*. Externě přednášel dějiny moderního a současného ateliérového skla a designu skla na Katedře užitého umění Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze a Fakultě multimediálních komunikací Univerzity T. Bati ve Zlíně. Na těchto školách působil též jako oponent a člen zkušebních komisí. V rámci mediální propagace odborné práce UPM spolupracoval s Českou televizí (Art Zóna, Události v kultuře), Českým rozhlasem 2 (Art Café) a dalšími stanicemi a médii. Vystoupil na vzpomínkovém večeru na počest René Roubíčka v UPM, uspořádal dvě exkurze pro zaměstnance UPM do depozitářů Muzea hlavního města Prahy a do nových expozic užitého umění Západočeského muzea a interiérů Adolfa Loose v Plzni, zorganizoval rovněž komentované prohlídky pracovišť v Centrálním depozitáři UPM pro skupiny muzejních kolegů například z Muzea hlavního města Prahy.

Jan Schöttner nadále působil jako externí pedagog v Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK v Praze. Jana Černovská ukončila bakalářské studium na KTF UK (obor Dějiny křesťanského umění) obhajobou práce *Náměty na emailu malovaném českém a středoevropském skle. Období druhé poloviny 16. století až počátku 18. století*. Dále pokračuje v magisterském programu Dějiny evropské kultury.

Přednášky a konference

Milan Hlaveš, České sklo a keramika 70. a 80. let, přednáška, Muzeum Hlavního města Prahy (pro muzejní akademii), únor 2018

Milan Hlaveš, GAS – Glass Art Society Annual Conference, Murano, květen 2018

Milan Hlaveš, Curatorial Practice & Glass, přednáška na Glass Nexus Forum 2018, North Lands Creative Glass Centre, Lybster, srpen 2018

Milan Hlaveš, Two as One. Czech and Slovak Drinkware 1918–2018, přednáška pro ICOM Glass Committee Annual Meeting, St. Petersburg, září 2018

Milan Hlaveš, Modern and Contemporary Ceramics in the Collections of the Museum of Decorative Arts in Prague, přednáška na sympoziu Keep in Touch. International Porcelain Symposium and International Conference, Fakulta umění a designu UJEP, Dubí, září 2018

Milan Hlaveš, Václav Gatarik. Sochařské práce (úvodní slovo výstavy), Klášter Teplá, květen 2018

Milan Hlaveš, Sklo z jižních Čech (úvodní slovo výstavy), Galerie Glassimo, Praha, červen 2018

Milan Hlaveš, slovo na vernisáži výstavy *Toyama International Glass Art Exhibition* v japonské Toyamě, září 2018

Milan Hlaveš, vystoupení na 4. odborném diskuzním fóru Art Match, Flagship store firmy Preciosa Lighting v Praze

Hedvika Sedláčková, Mold-blown and Applied Decoration on the Glass Produced in Czech Lands, přednáška na konferenci Study Days on Venetian Glass, Benátky, září 2018

Hedvika Sedláčková, Happy Birthday „PHOENIX“ and How it Continues, přednáška na sympoziu Glastag Mikulov, říjen 2018

Milan Hlaveš byl členem vědecké rady Muzea hlavního města Prahy, muzejní rady Sklářského muzea v Kamenickém Šenově, Regionální komise při NPÚ – Územní odborné pracoviště Praha, ICOM Glass Committee, International Committee of Pilchuck Glass School (USA), členem výboru České sklářské společnosti (ČSS), redakčního kruhu časopisu *Sklář a keramik*, umělecké rady Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem, Akademie designu ČR, poradních sborů pro sbírkotvornou činnost partnerských muzeí (MHMP, Sklářské muzeum Nový Bor a Sklářské muzeum Kamenický Šenov). Dále působil v komisích mezinárodních soutěží sklářského umění: byl komisařem za evropské země v soutěži *Toyama International Glass Art Exhibition*, Toyama (Japonsko), členem komise *Stanislav Libenský Award 2018* v Centru současného umění DOX v Praze (též garantem soutěže), členem poroty Ceny Ludwiga Mosera 2018 ve sklárně Moser v Karlových Varech a Junior Glass Ways v Huti František v Sázavě (zde předsedou komise).

Eva Neumannová zasedala v komisi ISO na Ministerstvu kultury ČR, byla členkou nákupní komise Galerie moderního umění v Hradci Králové, porotcem skupiny A pro Cenu grafika roku a kurátorkou výstavy *Grafika roku*. Helena Brožková působila v poradním sboru pro sbírkotvornou činnost Národního muzea.

Jana Černovská (správkyně sbírky skla) a Jan Mergl (vedoucí kurátor sbírky, od 1. 5. 2019)

Sbírka užité grafiky a fotografie

Jestliže v předchozím roce věnovali pracovníci sbírky velkou energii přemístění a kvalitnímu uložení sbírkových fondů do nových depozitárních prostor, v roce 2018 bylo nutné se již plně soustředit na znovuobnovený výstavní program v historické budově a na rozsáhlé zahraniční projekty. Značná část těchto celomuzejních akcí spočívala totiž právě na odborné činnosti pracovníků II. sbírky. Příprava a realizace takových výstav, jako byla retrospektiva díla Josefa Koudelky, výstava věnovaná vývoji panelových sídlišť či přehlídka prvorepublikového designu Krásné jizby společně s koncipováním dalších velkých výstav českého užitého umění pro japonské a čínské partnery či přípravou české účasti na XXII. Trienále designu v Miláně představovaly pro všechny členy týmu nebývalou zátěž, přesahující možnosti a personální obsazení sbírky.

Akvizice a péče o sbírky

Bezesporu nejdůležitějším přírůstkem sbírky fotografie, a lze říci i celého muzea za posledních několik desetiletí, bylo získání rozsáhlého daru fotografa Josefa Koudelky (nar. 1938), člena legendárního uskupení Magnum Photos. Jednalo se o soubor 307 autorských fotografií z let 1964–2005, doplněných dokumentačním materiálem. Muzeum takto získalo unikátní vintage printy autorových nejslavnějších fotografických cyklů, jako např. Divadlo, Černý trojúhelník nebo Invaze 1968. Realizována byla zatím první část daru, v příštích letech bude následovat další kolekce (včetně cyklů Cikáni a Exily) doplňující reprezentativní autorův soubor. Dar muzeu doprovázela v UPM autorova rozsáhlá retrospektiva, vydána byla i stejnojmenná monografie (české i anglické vydání). Kromě toho muzeum získalo darem dalších více než sto fotografických děl od autorů či jejich rodin, např. práce Jana Jedličky (43 fotografií), Pavla Nešlehy (26 fotografií), Vladimíra Havlíka (15 děl), Stanislava Bence (14 děl), Alžběty Kočvarové, Pavla Matouška nebo také 4 fotografie Franka Hofmanna, českého rodáka usazeného na Novém Zélandu. Per rollam byl zakoupen cenný soubor snímků slavného fotografa Brassiaie, obsahující i několik jeho portrétů Pabla Picassa z 30. let 20. století (v původních printech).

Do grafické sbírky UPM bylo zařazeno několik darů souvisejících s aktuálním výzkumem moderního designu, například model, dokumentace a plány k nábytkové sestavě STIR. Uhrazeny a inventovány byly nákupy odsouhlasené v předchozím roce, mj. soubor pohlednic z majetku Františka Černého nebo 4 architektonické kresby Josefa Místeckého. Nejvýznamnějším ziskem nově schváleným poradním akvizičním sborem byla část pozůstalosti Věry Bruneové Hainzové, významné žačky Antonína Kybala, textilní designérky a vynikající kreslířky animovaných filmů. Konvolut obsahuje desítky kreseb a návrhů na textilie zejména z 50. a začátku 60. let, kdy Věra Bruneová Hainzová patřila k úspěšným návrhářkám, jejichž abstraktní kompozice v textilu realizovalo Ústředí bytové a oděvní kultury (ÚBOK), a za svou návrhářskou činnost byla oceňována doma i v zahraničí.

Velkou práci v oblasti péče o sbírky odvedly obě správkyně depozitářů Jitka Štětková a Lucie Kölbersberger, které pokračovaly v ukládání sbírkových fondů, v jeho čištění a opatření novými obaly (v grafice např. takto nově uložena celá sbírka svatých obrázků děkana Černého, čítající přes 14 tisíc položek) a průběžně zpracovávaly akvizice v evidenčním systému Museion. Ve sbírce fotografie bylo doplněno 12 015 zápisů do digitální databáze (starší přírůstky z období stěhování sbírky). Velký úspěch znamenalo dokončení kompletní inventarizace sbírky fotografie, včetně původní muzejní řady (v ní prošlo nyní kontrolou 19 392 fotografií).

Intenzivně pokračovalo ukládání, čištění a fotografování sbírky plakátu, které společně s restaurátory a volentéry zajišťoval Petr Šámal. V roce 2018 takto ošetřili a zdokumentovali 2500 kusů plakátů. Díky pomoci stážistů se dařilo také zpracovávat některé početné akvizice sbírky grafiky

(zvláště díky Kláře Ullmanové) a probíhalo restaurování dvou starých tisků (ročníkové práce studentů VOŠ SPŠG Hellichova).

S péčí o sbírky úzce souviselo i řešení grantového projektu „Plakát jako nástroj komunikace“ (viz dále kapitola 3. Vědeckovýzkumná činnost), neboť klíčovým výstupem projektu, na něž se v roce 2018 práce soustředila, je stanovení památkového postupu ochrany a restaurování chromolitografií. Značná pozornost byla proto věnována detekci různých typů poškození u tisků na tzv. chromopapíry (sbírka plakátů a sbírka grafiky), která v součinnosti s restaurátorským oddělením (Martina Chadimová) vytypovala nejohroženější sbírkové předměty, jimž byla poskytnuta příslušná péče. Práci se sbírkami významně ovlivnilo školení pracovníků v problematice litografických tisků, které proběhlo formou dvou celodenních workshopů, které v rámci projektu NAKI II připravil profesor Mikoláš Axmann ve svém ateliéru.

Prezentace sbírek

Většina výstavních projektů v historické budově vycházela v roce 2018 z odborné práce a fondů sbírky, ať to byla retrospektiva *Josefa Koudelky: Návraty*, na níž spolupracovali Jan Mlčoch a Jitka Štětková, výstava *Bydliště: panelové sídliště* (kurátorka Mariana Kubištová, zápůjčka sbírky fotografie) nebo souborná prezentace meziválečného designu *Krásná jizba DP 1927–1948* (hlavní autorkou a kurátorkou výstavy Lucie Vlčková). Celé sbírkové oddělení se podílelo i na organizačním zajištění těchto výstav, na svozech exponátů, instalaci a řadě doprovodných akcí. Neméně času si vyžádala spolupráce s Ústavem dějin umění AV ČR na přípravě projektu *Topografie sutin*, výstavy málo známých fotografických snímků Josefa Sudka z roku 1945 zachycujících válkou poničené pražské památky (kurátorkou Mariana Kubištová společně s Vojtěchem Lahodou a Katarínou Mašterovou, v Domě fotografie GHMP). Výstavě předcházela několikaletá rešeršní činnost ve sbírce, UPM nakonec zapůjčilo celkem 94 Sudkových fotografií.

V Galerii Josefa Sudka uspořádal Jan Mlčoch další tři komorní výstavy, které představily ranou experimentální fotografickou tvorbu Běly Kolářové (22. 2. – 10. 6. 2018), Studio výtvarné fotografie v Liberci a jeho snímky pozoruhodné liberecké divadelní a architektonické scény z 60. let (28. 6.–30. 9. 2018) a na závěr roku pak zajímavé dokumentární snímky Bohumila Vavrouška z Podkarpatské Rusi z meziválečného období (17. 10. 2018 – 27. 1. 2019).

Zpřístupnění sbírek v novém depozitáři oživilo poptávku po četných zápůjčkách na projekty partnerských galerií a muzeí. Sbírková fotografie spolupracovala například na výstavě *Rozlomená doba 1908–1928* v Muzeu umění Olomouc (13 exponátů), na multimediální prezentaci fotografického souboru Josefa Koudelky *Invaze v Národní galerii* (70 exponátů), na výstavě *Poezie všedního dne ve fotografii* v Galerii výtvarného umění v Chebu (17 exponátů). Menšími zápůjčkami podpořila i výstavu *Česká divadelní fotografie* v Obecním domě a další akce v Západočeské galerii v Plzni, Galerii 8smička v Humpolci či v Národní technické knihovně v Praze. Sbírková grafika a knih se podílela například na výstavách Archivu hlavního města Prahy v Obecním domě (*28. říjen. Rok 1918 a Praha*), Muzea Karlovy Vary (*Alfons Mucha / Jarmila Ploková*), Středočeského muzea v Roztokách (*Vysoce ctěná slečno, můj milý. Desatero mužů na paletě života Z. Braunerové*), NPÚ – zámku Konopiště (*Karel I.*) a dalších.

Do zahraničí byl zapůjčen soubor miniatur *Jana Zachariáše Quasta* (Städtische Museen Wetzlar) a několik grafických děl na výstavě *Beyond Klimt. New Horizons in Central Europe* (Galerie Belvedere Wien, poté BOZAR Brusel) a na *L'image-livre. Éditeurs et artistes de l'avant-garde tchèque (1920–1930)* v Musée des arts décoratifs et du design v Bordeaux.

V zahraničí se muzeum prezentovalo také putovní výstavou *The Story of Czech Design. From Cubism to 21st Century*, kterou ve spolupráci s Českými centry kurátorsky připravila Iva Knobloch.

Výstava byla zahájena v Českém centru v Miláně (v dubnu 2018) a po představení v Praze v červnu 2018 putovala po mnoha evropských metropolích (Paříž, Brusel, Sofie, Budapešť aj.).

Vědeckovýzkumná činnost

Podobně jako u výstavních projektů spočívalo v uplynulém roce těžiště grantových projektů muzea na pracovnících II. sbírky. Pod vedením Lucie Vlčkové byl nejprve dokončen týmový výzkum designérské produkce Krásné jizby Družstevní práce 1927–1948 (grant GAČR č. GA16-01866S), jehož výsledky představila jak souborná výstava v historické budově UPM, tak odborná publikace. V rámci jejich přípravy byl mimo jiné zkoumán fond návrhů Ludviky Smrčkové, z nichž některé byly nově ztotožněné s dochovanými artefakty jak ve sbírce skla UPM, tak v soukromých sbírkách. Obdobně byly nově identifikovány návrhy Bohumila Južniče na textilie navržené pro Krásnou jizbu, které jsou součástí Južničova fondu v Centru dokumentace sbírek UPM.

Sbírka grafiky se od počátku roku stala také hlavním řešitelským pracovištěm všech tří nově zahajovaných grantových úkolů základního a aplikovaného výzkumu, na něž muzeum získalo veřejnou podporu. V první řadě to byl projekt v rámci programu NAKI II „Plakát jako nástroj komunikace a kulturně-historický pramen: vizuální médium proměn národní kulturní identity v letech 1880–1938, postupy ochrany, uchování a zpřístupnění“ (č. DG18P020VV), na jehož řešení se podíleli v roli řešitele Lucie Vlčková a dále Petr Šámal, Petr Štembera, Lucie Kölblersberger a jejich spolupracovníci. Zahájen byl také výzkum další významné instituce prvorepublikové bytové kultury a designu, a to v rámci tříletého grantu GAČR: Svaz československého díla. Reformní hnutí za moderní bydlení a design (GAČR 18-26664S), pod vedením Ivy Knobloch stojící v čele mezinárodního řešitelského týmu.

Průběžně pokračovaly práce na přípravě libreta stálé expozice UPM a na výběru exponátů ze sbírky. V této souvislosti se Iva Knobloch nově věnovala grantovému úkolu financovanému Technologickou agenturou ČR „Vývoj a realizace prototypu chytrého sedacího nábytku pro novou stálou expozici designu Uměleckoprůmyslového musea v Praze“ (TAČR TL01000473).

Další odborná činnost byla spjata s přípravou putovních zahraničních výstav: Lucie Vlčková vypracovala scénář výstavy *Alfons Mucha: The Pioneer of Art Nouveau* pro čínské partnery a společně s Marianou Kubištovou připravila pro japonská muzea přehlídku českého designu 20. století *100 Years of Czech Design* (pro rok 2019).

Široké spektrum odborného zájmu doplnilo vydání doktorské disertace Mariany Kubištové na téma Sudkových fotografií moderní architektury a několik časopiseckých nebo knižních studií (např. k osobnosti Rudolfa Eitelbergera, Ladislava Sutnara, Josefa Sudka nebo Josefa Koudelky). Pracovníci sbírky také spolupracovali na grantu VŠUP zaměřeném na aranžérství výkladních skříní (GA ČR) či na projektu ÚDU AV ČR „Josef Sudek a fotografická dokumentace uměleckých děl“ (NAKI II, 2016–2020) a věnovali se přípravě projektů na rok 2019, mj. Trienále v Miláně nebo výstavy o století designu v UPM.

Publikační činnost:

Iva KNOBLOCH, Krásná jizba DP a Svaz československého díla jako modernizační hnutí, in: Lucie Vlčková – Alice Hekrdlová (eds.), *Krásná jizba DP 1927–1948. Design pro demokracii*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2018

Iva KNOBLOCH, Knižnica. Zväzky a digitalizáty, zbierky a databázy, *Designium*, 2018, č. 2, s. 28–35

Iva KNOBLOCH, Ladislav Sutnar, in: *Ticket to the New World / Lístek do Nového světa*, Czech National Trust, Praha 2018, s. 42–61

Iva KNOBLOCH, *The Story of Czech Design. From Cubism to 21st Century* (kat. výstavy), Česká centra, Praha 2018

- Mariana KUBIŠTOVÁ, *Poetická geometrie: Moderní architektura ve fotografiích Josefa Sudka*, Praha: Uměleckoprůmyslové museum v Praze – KANT, Praha 2018
- Mariana KUBIŠTOVÁ, Reportáž o zničeném městě. Sudkova „Zbořená Praha“ 1945, in: Katarína Mašterová (ed.), *Josef Sudek: Topografie sutin*, Galerie hl. města Prahy, Praha 2018, s. 129–138
- Jan MLČOCH, O darech a darování, in: Irena Šorfová (ed.), *Josef Koudelka: Návraty*, KANT – Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2018, s. 16–17 (též anglické vydání)
- Jan MLČOCH, Josef Sudek and the Photography of Works of Art – his Predecessors and Contemporaries, in: *Instant Presence: Representing Art in Photography*, Artefactum, Ústav dějin umění AV ČR, Praha 2018, s. 59–79
- Petr ŠÁMAL, Firma Rákosník v Karlíně jako továrna na architektonickou výzdobu. Fungování, tvorba a význam sochařsko-štukatérského závodu od éry secese a historismů do první poloviny 20. století, *Staletá Praha XXXIV*, 2018, č. 1, s. 73–102
- Lucie VLČKOVÁ – Alice HEKRDLOVÁ (eds.), *Krásná jizba DP 1927–1948. Design pro demokracii*, Kant – Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2018
- Lucie VLČKOVÁ, Kniha jako umělecké dílo a předmět spotřeby, in: P. Šámal – T. Pavlíček – V. Barborík – P. Janáček (eds.), *Literární kronika první republiky*, Academia, Památník národního písemnictví – Ústav pro českou literaturu AV ČR, Praha 2018, s. 224–248
- Lucie VLČKOVÁ, Krásná jizba 1927–1948, *Věstník AMG*, 2018, č. 5, s. 11–12
- Radim VONDRÁČEK, Filozofické pozadí Eitelbergerovy uměnovědy, *Zprávy památkové péče* 78, 2018, č. 2, s. 115–118
- Radim VONDRÁČEK, Na okraj uplynulého XVI. ročníku Glorie musaealis, *Věstník AMG*, 2018, č. 3, s. 17
- Radim VONDRÁČEK – Petr JINDRA, Mezioborové sympozium Pochopit vteřinu, Plzeň, *Bulletin Uměleckohistorické společnosti* 30, 2018, č. 1, s. 34–36

Další odborná činnost a práce s veřejností

Sbírka poskytla odborné služby třem desítkám badatelů z domácích i zahraničních institucí (mj. z USA, Itálie, Slovenska), podílela se propagací činnosti muzea v médiích (Česká televize, Český rozhlas, Artalk, Art & Antiques aj.). Velmi vítanou pomoc přinesla spolupráce se stážisty z uměnovědných oborů Filozofické fakulty a Katolické teologické fakulty UK (na základě dohody o pedagogické praxi) i se zahraničními volentéry, např. z Číny a Portugalska. Do práce sbírky se v roce 2018 zapojilo celkem 14 stážistů a volentérů.

Kurátoři se hojně podíleli na recenzních a oponentních řízeních, připravovali podklady pro státní správu (nejčastěji pro Ministerstvo kultury), prováděli ve výstavách a v objektu depozitáře, vystupovali na domácích i zahraničních konferencích a odborných setkáních (mj. v Itálii, Belgii, Německu, Číně, Slovensku aj.).

Pracovníci sbírky zároveň externě působili jako pedagogové nebo členové komisí na vysokých školách (UMPRUM, FF UK, UJEP Ústí nad Labem). Iva Knobloch přednášela na UMPRUM Dějiny grafického designu a byla zde členkou diplomové a státnicové komise. Jan Mlčoch byl členem vědecké rady Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem. Radim Vondráček přednášel na UMPRUM Teorii designu a vedl zde semináře na stejné téma, s přednáškami pro studenty dějin umění a historie vystoupil též na FF UK a KTF UK.

Přednášky, vystoupení, konference

Iva Knobloch, Century of Design in Czech Lands, České centrum Milán, 17. 4.

Iva Knobloch, Le siècle du design dans les pays tchèques, České centrum Brusel, 29. 9.

Iva Knobloch, Century of Design in Czech Lands, České centrum Brusel, 30. 9.

Iva Knobloch – Radim Vondráček, Muzealizace minulosti a současnosti, konference Focal Point, Divadlo Archa, 8. 11.

Iva Knobloch, Bydlení, funkcionalismus, Ladislav Sutnar, přednáška k výstavě *Krásná jizba DP*, 4. 12.

Mariana Kubištová, Josef Sudek: Topografie sutin. Okolnosti vzniku fotografického cyklu, přednáška v Českém centru Düsseldorf, 27. 2.

Mariana Kubištová, komentovaná exkurze po CD (seznámení s činností UPM), pro studenty FA ČVUT (obor Design), 16. 3.

Mariana Kubištová, Bydliště: panelové sídliště, komentované prohlídky výstavy UPM, únor–červen 2019, celkem asi 8x

Jan Mlčoch, Miroslav Háek: Fotografie z 30.–40. let, komentovaná prohlídka výstavy GJS, 9. 1.

Jan Mlčoch, Běla Kolářová: Experimenty, komentované prohlídky výstavy GJS, 27. 2., 19. 4.

Jan Mlčoch, Josef Koudelka: Návraty, komentované prohlídky výstavy UPM, 27. 3., 12. 4., 9. 5. a 18. 9.

Jan Mlčoch, Studio výtvarné fotografie Liberec, komentované prohlídky výstavy GJS, 4. 9., 25. 9.

Jan Mlčoch, 1968 – Sexuální revoluce po česku, přednáška v rámci 1. kolokvia Pod povrchem muzea na téma: Oblíbená erotická témata ze sbírek UPM, Centrální depozitář UPM, 28. 8.

Petr Šámal – Petr Štembera, Umění plakátu, komentovaná prohlídka Centrálního depozitáře a přednáška, pro Pražskou komorní filharmonii, 1. 3.

Lucie Vlčková, Alphonse Mucha and Art Nouveau, Nanjing Museum, Čína, 18. 5.

Lucie Vlčková, Skrytý život odbojových orgánů, přednáška v rámci 1. kolokvia Pod povrchem muzea, Centrální depozitář UPM, 28. 8.

Lucie Vlčková, Krásná jizba, komentované prohlídky výstavy UPM, pro NPÚ, MHMP, studenty UMPRUM a Technické univerzity v Liberci, Pražskou informační službu aj., září–prosinec, celkem 10x

Lucie Vlčková, Textil a Krásná jizba, přednáška v UPM, 9. 10. 2018

Lucie Vlčková, Vizuální styl a knižní tvorba (Krásná jizba), přednáška v UPM, 23. 10.

Lucie Vlčková, Krásná jizba DP, Design pro demokracii, přednáška v UPM, 27. 10.

Lucie Vlčková, Krásná jizba – natáčení Literární revue 333, Česká televize, vysílání 9. 1. 2019

Radim Vondráček, Sociálně angažovaný design, 3 přednášky v UPM pro Národní galerii, 20.–21. 2.

Radim Vondráček, Čas v 19. století, závěrečná přednáška na sympoziu Pochopit vteřinu, k prožívání času v 19. století, ZČM Plzeň, 24. 2.

Radim Vondráček, Dějiny sběratelství, přednáška ve výstavě pro FF UK, 13. 3.

Radim Vondráček, Trh s uměním, moderovaná beseda v UPM, 5. 4.

Radim Vondráček, Grafická umění – dějiny a znalectví, přednáška pro KTF UK, 3. 5.

Radim Vondráček, Rudolf Eitelberger, doktorské kolokvium UMPRUM, 16. 5.

Radim Vondráček, Apologie autora, úvodní slovo na VI. sjezdu historiků umění, UPM, 20. 9.

Radim Vondráček, Geneze vídeňské školy dějin umění, UMPRUM, 11. 10.

Radim Vondráček, Biedermeier jako ideový a umělecký proud, historický seminář FF UK, 24. 10.

Radim Vondráček, Centrální depozitář UPM – komentovaná prohlídka pro radní krajských úřadů, 21. 11.

Stejně jako v předchozích letech kurátoři zasedali v řadě dalších odborných grémií: Iva Knobloch působila v grantové komisi Magistrátu hl. města Prahy, v Akademii designu a v komisi pro certifikaci výstupů uměleckých škol, Lucie Vlčková byla členkou akviziční komise Uměleckých sbírek Památníku národního písemnictví a poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Moravské galerie v Brně, Mariana Kubištová byla členkou Akademie designu. Radim Vondráček vedl druhým rokem výbor Umělecko-historické společnosti jako zvolený předseda UHS, dále byl členem vědecké rady ZČM

v Plzni, členem akviziční komise ZČG v Plzni a předsedou odborné poroty Národní soutěže muzeí Gloria musaealis.

Radim Vondráček, vedoucí kurátor sbírky

Sbírka prací ze dřeva, kovů a různých materiálů

Zastřešujícím tématem bohaté náplně činnosti III. sbírky se v roce 2018 stala příprava stálé expozice pro historickou budovu muzea, a to jak z hlediska koncepce, tak spolupráce na konzervaci, restaurování, resp. dokumentaci sbírkových děl, plánovaných do role exponátů či součástí doprovodných programů. Intenzivní byla spolupráce s badateli z vědeckých a profesních organizací i s pedagogy a studenty vysokých či středních škol. Snaha o zlepšení chodu oddělení s mimořádně širokým záběrem, vyplývajících z rozmanitosti spravovaných fondů, vyústila na sklonku roku v personální posílení sbírky a současně v její rozdělení na dvě sbírková oddělení, na Sbírkou nábytku, hodin, prací ze dřeva a plastů a na Sbírkou kovů a různých materiálů (s platností od 1. 1. 2019). Toto rozdělení motivovala snaha zjednodušit administraci příliš rozmanitého sbírkového celku a získat více času na odbornou práci.

Akvizice a péče o sbírky

K zásadním úspěchům muzea patří akvizice příborníku a skleníku Josefa Gočára z roku 1920, zhotoveného pro vilu textilního továrníka Josefa Sochora ve Dvoře Králové, kterou podpořila dotace MK ČR z programu ISO. Příborník a skleník představuje jeden z prvních doložených nábytkových kusů, provedených ve stylu takzvaného rondokubismu. Po několikaletých přípravách akvizice, spjatých s rešeršemi k okolnostem vzniku díla, mohl nyní kurátor Jiří Fronek zahájit širší průzkum dokumentace vztahující se k úpravám a vybavení interiéru jídelny zaniklé secesní Sochorovy vily (například fondu J. Gočára v archivu architektury Národního technického muzea), aby shromáždil komplexní podklady pro restaurování a rekonstrukci zmíněného mobiliáře.

Formou nákupů se podařilo sbírku nábytku 20. století rozšířit i o další ukázky tuzemské a zahraniční produkce (mobiliář ložnice navržený Jindřichem Halabalou pro UP závody; komodu ve stylu art deco podle návrhu Bruno Paula taktéž provedenou brněnskými UP závody; secesní proutěné křeslo severoamerické provenience).

Dary dokumentující vybavení interiéru 20. století směřovaly především do sbírky designu (např. svítidlo z bakelitu) a sbírky obecných kovů (stolní lampičky z produkce Krásné jizby). Dary též umožnily doplnit kolekci medailí Josefa Harcuby o dvě práce z 80. let 20. století, případně sledovat současnou malosériovou produkci luxusních doplňků (domácí činky z leštěné oceli firmy Rose and Steel, s.r.o.).

Do sbírky drahých kovů a různých materiálů byly zakoupeny šperky Simony Kafkové, autorka poté muzeu věnovala další ukázky své současné tvorby. K produkci 90. let 20. století se vrací početný dar autorské bižuterie daného období Veroniky a Milana Tesařových. Standardní podobu stříbrného jídelního náčiní a předmětů denní potřeby 20. století, i běžně nošeného šperku a bižuterie, dokládá řada darů od soukromých tuzemských majitelů.

V roce 2018 byly dále zahájeny kroky nutné pro budoucí akvizice (rešerše, posudky aj.), zejména ty, které se týkaly nákupu kubistického nábytku a keramiky ze sbírky Nadace českého kubismu a dalších předmětů (renesanční dózové hodiny, kubistické hodiny, barokní kalich s emailovými medailony, autorský šperk Svatopluka Kasalého). Dojednáno bylo získání darů: například z pozůstalosti po Věře Hainzové Bruneové (design z plastických hmot, sektorová stěna Monti, prosvětlovací stůl, křeslo Ústředí lidové umělecké výroby), svítidla Napako dle návrhu J. Hůrky nebo nábytku z produkce Krásné jizby. Z finančních důvodů se bohužel nepodařilo realizovat akvizice dalších sledovaných děl, například závěsného kříže z dutého zlata (kolem poloviny 19. století), drobné plastiky lité ze stříbra podle návrhu Josefa Drahoňovského či autorského prstenu Marie Mlynářové.

V průběhu roku 2018 bylo ve všech depozitářích sbírky dokončeno vybalování sbírkových předmětů a kontrola jejich stavu, prováděná společně s restaurátorským oddělením a mnohdy provázená základní sanací předmětů i adjustačních prvků. Probíhala kontrola lokací předmětů a zpřesnění jejich zápisu v programu Museion, zároveň jsme jednali o přizpůsobení programu Museion potřebě sbírek uměleckořemeslné povahy (zápis početných konvolutů atd.).

Kvůli plánovanému rozšiřování sbírek nábytku a hodin jsme zhodnotili stav zaplněnosti depozitářních prostor a uvažovali o tom, zda lze navýšit úložné kapacity depozitářů v centrálním depozitáři či získat nové prostory mimo tento depozitář (rozšíření expozic – Kamenice nad Lipou, Chlumín). Podobně jako v minulých letech, probíhaly i v roce 2018 převozy konvolutů deponovaných dosud jinde (zejména historický nábytek ze zámku Lemberk), sanovaných ve spolupráci s restaurátorským oddělením na místě dosavadního uložení. V případě sbírky drahých kovů pokračovalo též fyzické navrácení předmětů restituentům.

Četný pohyb sbírkových předmětů souvisel s jejich vystavováním, fotografováním, restaurováním v ateliérech UPM i ve spolupráci se školami, které připravují adepty restaurování (VOŠ Turnov, SPŠG Hellichova), případně s nutností specializovaných zásahů (ošetření nábytku v radiační komoře Středočeského muzea v Roztokách u Prahy). Správci depozitářů oddělení též průběžně kontrolovali stav předmětů zapůjčených jiným institucím. Stav lokace sbírek v CD v průběhu roku 2018 již umožnil provedení první fáze celkové inventury, v případě sbírky obecných kovů se podařilo inventuru v roce 2018 též dokončit.

Prezentace sbírek

Odborní pracovníci přispěli k podobě řady výstavních počinů v historické budově UPM: *Director's Choice*; *Hana Podolská, legenda české módy*; *Krásná Jizba DP 1927–1948*; *Sklo & Kov, Jiří Harcuba 90*. Samostatně byla v oddělení připravena menší výstava *Historické šachy-deskové hry a umělecké řemeslo* (Votivní sál), jež doprovázela zasedání Chess Collectors' International Prague Meeting 2018.

K roku 2019 směřovaly přípravné práce na výstavách *Odvaha a risk: století designu*, na prezentaci českého designu 20. a 21. století pro japonská muzea a secesních děl pro čínská muzea.

Realizovány byly již dříve předjednané zápůjčky do zahraniční – na výstavu *L'image-livre. Editeurs et auteurs de l'avant-garde tchèque 1920–1930* (Musée des Arts décoratifs et du Design, Bordeaux, France) jsme zapůjčili soubor českého kubistického a funkcionalistického mobiliáře a na výstavu *The Splendour of Power* (Koldinghus, Dánsko) prsten s jakobínským symbolem. Do Západočeské galerie v Plzni sbírka poskytla obrazové hodiny na výstavu *Čas, čas, čas v umění 19. století*, pražskou reprízou pokračovala výstava *V oplatce jsi všecek tajně* (Strahovský klášter). Odborná spolupráce se týkala také obměny expozice věnované lovu v renesanci (Letohrádek Hvězda – Památník národního písemnictví a Ústav dějin umění AV ČR), realizována byla zápůjčka modelu k potisku textilií galerii Luxfer.

Významnou měrou se odborní pracovníci UPM podíleli na přípravách výstavy *Stanislav Sucharda* (ÚDU AV ČR, pro rok 2019), plánovaly se zápůjčky Retromuzeu Cheb (výstava o podniku Jitona Soběslav; zápůjčka mobiliáře Benešovy vily v Sezimově Ústí) či Národní galerii v Praze (výstava *Japonismus*). Zvučná jména českého umění 19. a 20. století připomenou v roce 2019 výstavy *Jan Koula* (ZČM v Plzni) a *Jozefa Soukup* (Muzeum Českého ráje v Turnově) s rozsáhlými zápůjčkami ze sbírek UPM.

Deinstalována byla rozsáhlá expozice *Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM* (Schwarzenberský palác v Praze) a zápůjčka UPM do expozic ve Veletržním paláci v Praze, obě rušené z důvodu organizačních změn v Národní galerii. Vysokou míru součinnosti si dále vyžádala deinstalace tuzemských výstav, například *Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský* (NG v Praze), *Norbert Grund 1717–1767* (NG v Praze), stejně jako výstav v zahraničí: *Il Liberty e la rivoluzione europea*

delle arti (výstava UPM v Miramare u Terstu) nebo *Jaroslav Horejc – Umění ve službách státu* (Naarden, Nizozemsko).

Ukončena byla rozsáhlá zápůjčka takzvaného Karlštejnského pokladu na hradě Karlštejn, realizovaná u příležitosti karlovského výročí 2016.

Vědeckovýzkumná činnost

Jiří Fronek, kurátor sbírky nábytku a dřevorezby a sbírky hodin, pokračoval mimo jiné ve výzkumu manýristického a barokního mobiliáře i v odborném zhodnocení činnosti sdružení Artěl. V rámci úkolu „Mistrovská díla evropské nábytkové tvorby 16.–19. století v českých sbírkách“ nadále zpracovával sbírku Erzherzoga Franze Ferdinanda von Österreich-Este, přičemž se zaměřil na práce Giovanniho Leone, italského scagliolisty a ebenisty. Vzhledem k dominantním ornitologickým motivům výzdoby se věnoval identifikaci druhů a určení předloh výzdoby (výzkum ve spolupráci se zoologickým oddělením NM). Na téma činnosti Artělu připravil do tisku kapitolu „Jubilejní výstava Artělu 1918 a dobová kritika“ pro publikaci editorky Ivy Knobloch *Odvaha a risk: století designu*.

Mariana Kubištová, kurátorka designu 20. a 21. století, spolupracovala na grantu Technologické agentury ČR řešitelky Ivy Knobloch rešerší na téma historie městského mobiliáře a venkovního nábytku. Na rok 2019 připravovala společně s Lucií Vlčkovou výstavu a katalog českého designu 20. století pro Japonsko.

Petra Matějovičová, kurátorka sbírky drahých kovů a různých materiálů, pokračovala ve zpracování tématu Antická kultura jako zdroj inspirace v evropském šperku s důrazem na tvorbu 20. – 21. století, řešeném zároveň jako disertační práce na FF UK. Spolupracovala na projektu mapujícím etymologii slov s významem šperk pro University of Birmingham a Akademie für Gestaltung und Design – Handwerkskammer für München und Oberbayern. V červnu 2018 absolvovala krátký badatelský pobyt v Die Neue Sammlung – The Design Museum v Mnichově. Pro rok 2019 připravovala do tisku příspěvek Zlato na spojnici historického a současného šperku do sborníku mezinárodní konference ŠperkStret, konané 2018 v Bratislavě na téma *Zlato – Aura vzácnosti*.

Michal Stříbrný, kurátor sbírky obecných kovů, se i nadále zabýval studiem produkce utilitárních předmětů funkcionalistického charakteru. Kapitolou o výrobcích z kovu přispěl do publikace *Krásná jízba DP 1927–1948. Design pro demokracii* editované Lucií Vlčkovou a Alicí Hekrdlovou. Pod vedením L. Vlčkové se účastnil grantu NAKI „Plakát jako nástroj komunikace a kulturně-historický pramen“ v roli vedoucího databáze sbírky plakátů. Jako technologický specialista se účastnil projektu ÚDU AV ČR a NG v Praze, zaměřeného na dílo Stanislava Suchardy. Při této příležitosti se mj. zabýval medailéřskou tvorbou Heinricha Kautsche a francouzských medailérů počátku 20. století. Dále zpracoval sbírkové předměty UPM s přímo vazbou na činnost Odborné školy pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové (připravováno do tisku na rok 2019).

Publikační činnost

Jiří FRONEK – Lucie VLČKOVÁ, Nábytek pro Artěl v genezi kubistického tvarosloví, in: Mahulena Nešlehová (ed.), *Vlastislav Hofman – Pocta invenci: Nové pohledy, nová zjištění*. Praha 2017, s. 34–42

Petra MATĚJOVIČOVÁ, Věra Vokáčová (1930–2015). Eine Wegbereiterin des Autorenschmucks in der Tschechoslowakei / Věra Vokáčová (1930–2015). A pioneer of studio jewelry in Czechoslovakia, in: Angelika Nollert – Petra Hölscher (eds.), *Jablonec'68. Erstes Gipfeltreffen der Schmuckkünstler aus Ost und West / The First Summit of Jewelry Artists from East and West*. Arnoldsche – Die Neue Sammlung, Stuttgart – München, 2018, s. 111–130

Michal STŘÍBRNÝ, Kovy, in: Lucie VLČKOVÁ – Alice HEKRDLOVÁ (eds.), *Krásná jízba DP 1927–1948. Design pro demokracii*, Kant – Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2018
Michal STŘÍBRNÝ, Kovové kuřácké soupravy a příslušenství, *Hefaiston* 36, 2018, s. 24–28

Další odborná činnost a práce s veřejností

Všichni kurátoři sbírky průběžně poskytovali konzultace pro jiné instituce i pro soukromé dotazovatele (z odborných kruhů i široké veřejnosti). Vyjadřovali se k žádostem o vývozy předmětů kulturní hodnoty, podávaným prostřednictvím UPM, včetně konzultací s NG v Praze v případě žádostí o vývoz asiatických předmětů.

Jiří Fronek dále připomínkoval novelu Metodického pokynu Ministerstva kultury k výkonu činností dle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Poskytl mimo jiné expertizu stran zvažované akvizice (Adolf Loos) pro Západočeskou galerii v Plzni, rešerše týkající se imitací řecké keramiky pro Institute for Classical Archeology, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, rešerše sbírky Pallfy v UPM pro Slovenské národné múzeum – Múzeum Bojnice, mobiliáře Benešovy vily v Sezimově Ústí pro Husitské muzeum v Táboře, jídelního loveckého souboru hesenského kurfiřta Friedricha Wilhelma von Hanau pro NPÚ – územní pracoviště středních Čech a řadu dalších vyjádření k problematice historického mobiliáře či historické keramiky (pro MHMP, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, muzea v Trutnově, Letohradu či Mostě, památkové ústavy a další).

Mariana Kubištová poskytla například konzultace k bydlení v letech 1918, 1968, 2018 pro Nakladatelství Lidové noviny, k tvorbě architektky Věry Kučerové-Záveské pro Národní památkový ústav-Územní pracoviště středních Čech, nebo k dílu designéra Vladimíra Fleissiga pro Univerzitu Palackého v Olomouci.

Petra Matějovičová mj. průběžně komunikovala s Art Jewelry Forum (San Francisco), galerií Platina (Stockholm), okomentovala šperky na portrétech 19. století pro projekt *Móda v portrétní malbě* (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě), konzultovala otázky autorského šperku druhé poloviny 20. století pro Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou nebo siluetových portrétů 19. století pro disertaci na Filozofické fakultě UK. Jednala s redakcí českého periodika *Material Times* (vyd. Happy Materials) ohledně rozšíření zorného úhlu časopisu o problematiku současného šperku. Pomáhala soukromým žadatelům i institucím s identifikací punců a mistrovských značek na předmětech z drahých kovů, určování archeologických nálezů, slonovinových suvenýrů, pektorálních křížů, šperků Marie Křivánkové aj. V březnu 2018 se účastnila festivalu současného šperku *Schmuck 2018* v Mnichově. V červnu 2018 zahájila výstavu výsledků designové soutěže *Kokos místo želvoviny* (Boutique Navarila, Praha).

Michal Stříbrný poskytl například konzultace k rudolfinskému zvonařství pro doktorandku Goethe Universität Frankfurt am Main, k dílu designéra Vladimíra Fleissiga pro Univerzitu Palackého v Olomouci; pro soukromé žadatele konzultoval zejména historické bronzové a cínové, značení emailovaných mosazných šálků či identifikaci lustru z hotelu Hvězdoslav v Tatrách. Spolupracoval na přípravě podkladů pro koncepci Podpory kreativních průmyslů. S restaurátorským oddělením UPM se podílel na průzkumu projektoru obrazů, navrženého Jiřím Krohou.

Přednášková a pedagogická činnost, účast na konferencích a sympoziích

Petra Matějovičová, Zlato na spojenci historického a současného šperku, příspěvek na mezinárodní bienální konferenci ŠperkStret, VŠVU v Bratislavě, SNG a Sdružení šperkařů Aura, 20.–21. 8.

Michal Stříbrný, Historické kované kliky, referát na mezinárodním setkání uměleckých kovářů na hradě Helfštýn, 23. 8.–27. 8.

Michal Stříbrný, Director's Choice – komentované prohlídky výstavy UPM, 16. 1., 13. 2., 28. 2.

Michal Stříbrný, Kovové výrobky se značkou Krásná jizba, přednáška v UPM, 11. 12.

Petra Matějovičová se stejně jako v minulých letech pravidelně účastnila komisí pro obhajoby závěrečných prací ateliéru Design kovu a šperku Fakulty designu L. Sutnara ZČU v Plzni, v roli školitele-konzultanta dohlížela na doktorskou práci na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě (VŠVU) na téma současného šperku, základní konzultace poskytla studentům oboru Restaurátorství VOŠ Turnov. Byla oponentkou bakalářských a magisterských prací ateliéru Design kovu a šperku ZČU a doktorské práce ateliéru Kov a šperk VŠVU.

Michal Stříbrný konzultoval především závěrečné práce studentů oboru Restaurátorství VOŠ Turnov a dozoroval práce studentů SUPŠ Hellichova. Podílel se na vývoji studijních materiálů pro odborné školy zaměřené na umělecká řemesla. V roce 2018 dále konzultoval magisterskou práci studentky ÚDU FF UK (osobnosti tvorby 20. století – kovy).

Na workshopech ke šperku 19.–21. století, realizovaných pro studenty v centrálním depozitáři, spolupracovala správkyně depozitáře drahých kovů Milena Hořická. Na konzultacích závěrečných prací studentů oboru Restaurátorství VOŠ Turnov se podílel též Tomáš Mori, správce depozitáře obecných kovů a zároveň člen restaurátorského oddělení UPM.

Petra Matějovičová byla členkou Výstavní a programové rady Národního technického muzea, pro kterou v roce 2018 mj. vypracovala posudky dvou expozic. Obdobně konzultovala plánovanou expozici Klenotnice pro Národní muzeum a pro UMPRUM vypracovala posudek k zamýšlené výstavě Jozefa Soukupa.

Mariana Kubištová působila jako členka Akademie designu ČR, která uděluje ocenění Czech Grand Design.

Personálie

Do oddělení na konci roku nastoupila Mgr. Mariana Kubištová, Ph.D., kurátorka designu 20. a 21. století, která dosud působila ve sbírce užité grafiky a fotografie.

Petra Matějovičová, vedoucí kurátorka sbírky

Sbírka textilu, módy a hraček

Sbírka se v minulém roce soustředila především na výzkumné, výstavní a ediční projekty, zaměřené na tvorbu módního domu Hanny Podolské, činnost londýnské firmy Ascher, nové tendence v současném textilním umění a tvorbu Minky Podhajske. Věnovala se také přípravě stálé expozice a zápůjček pro domácí a zahraniční výstavy, spolupracovala s dalšími muzejními institucemi a zabývala se agendou, která vyplynula ze zrušení pobočky UPM Textilního muzea v České Skalici v předcházejícím roce. Všechny kurátorky se v průběhu celého roku intenzivně věnovaly poradenství pro laickou i odbornou veřejnost, přednáškové činnosti a propagaci muzejních projektů v médiích. Hodně času si vyžádalo také řešení akvizičních nabídek.

Akvizice a péče o sbírky

Celkový počet předmětů nově zařazených do sbírky byl oproti předcházejícím rokům nižší. Souvisí to především se skutečností, že UPM po vyčerpání rezervního fondu na akvizice nemá dostatečné finanční prostředky na rozsáhlejší nákup cenných předmětů a také s tím, že mezi nabízenými dary je stále méně hodnotných položek. Mezi přírůstky převažovaly textilní předměty z první poloviny 20. století a hračky ze stejného období a ze současnosti.

Zcela mimořádnou akvizicí byl nákup plesových střeviců od londýnské firmy Rayne datovaných kolem roku 1935. V souvislosti s výstavním projektem mapujícím historii módního domu Hanny Podolské získalo UPM celou řadu oděvů realizovaných v tomto salonu, například pláštěvé šaty z pruhovaného šantungu zhotovené pro Ludmilu Tydlitátovou, provdanou Ascherovou, kolem roku 1935 nebo večerní šaty z rodiny Käthe Mohrové s korálkovou výšivkou z roku 1931.

Dalším předmětem s pozoruhodnou historií je kabelka z červeného boxu z roku 1938 opět z majetku Käthe Mohrové, která působila jako manekýnka u firem Rosenbaum a Podolská. Kabelka patřila k osobním předmětům, které si majitelka uschovala u svých přátel před nástupem do transportu do koncentračního tábora v roce 1941.

Nejvýznamnější akvizicí historického textilu se stala církevní figurální výšivka zobrazující Adama a Evu, Zvěstování Panně Marii a dvojici andělů. Výšivka datována do roku 1600 je provedena hedvábím na lnu. Práce vykazuje zlidovělé rysy, přesto se jedná o významného zástupce takzvané bílé lněné výšivky, která je ve sbírkách UPM zastoupena minimálně.

Sbírka oděvů druhé poloviny 20. století dokumentující dámskou a pánskou módu především na úrovni konfekční produkce byla obohacena jen několika přírůstky. Současnou tvorbu mladých návrhářů rozšířila kolekce oděvů Terezy Rosalie Kladošové, vítězky Czech Grand Design 2019, a soubor klobouků Sofye Samarevy.

Do sbírky hraček se podařilo získat vzácný soubor divadelních dekorací a loutek Ladislava Sutnara z let 1923–1925 a herní objekt vahadlo od Minky Podhajske z meziválečného období. Další akvizice zahrnovaly tvorbu současných autorů, například Kristýny Pokorné nebo Lucie Kupilíkové. Sbírkou byly doplněny také o soubory dřevěných a plastových stavebnic, textilních i dřevěných loutek, autíček, panenek a stolních her.

V oblasti péče o fond jsme se v uplynulém roce zaměřili hlavně na evidenci, dokumentaci a uložení početných fondů převeznených z bývalého Muzea textilu UPM v České Skalici a na jejich základní restaurátorské ošetření. Markéta Vinglerová provedla fyzickou i odbornou inventuru sbírkových předmětů tohoto fondu. Řadu měsíců jsme věnovali přípravě exponátů pro klíčové výstavy v historické budově (*Hanna Podolská, Krásná jizba DP, Šílený hedvábník* ad.).

Prezentace sbírek

Všechny kurátorky sbírky se soustředily především na přípravu stálé expozice. Podle vytvořené

koncepte byly vybrány nejhodnotnější předměty reprezentující širokou škálu textilních předmětů od středověku až po současnost. Hlavním projektem se stala výstava *Hanna Podolská, legenda české módy* (autorka Eva Uchalová), která zaznamenala návštěvnický rekord a zařadila se mezi nejuspěšnější akce muzea v posledních desetiletích. Doplnila ji komorní výstava věnovaná meziválečné československé módě *Oldřich Rosenbaum/Oldřic Royce – život s módou v Praze a v New Yorku*, kterou připravila rovněž Eva Uchalová. V průběhu roku jsme intenzivně pracovali na přípravě výstavy *Šílený hedvábník. Zika & Lída Ascher: Textil a móda*, která byla zahájena na počátku následujícího roku (autorka Konstantina Hlaváčková). Drobnější prezentace *Ladislav Sutnar: Loutky a hračky* představila specifický úsek tvorby Ladislava Sutnara – jeho tvorbu pro děti z období 20. let 20. století (autorky Marie Míčová, Helena Koenigsmarková).

UPM také představilo putovní výstavu *Small Worlds / Domečky pro panenky ze sbírek Victoria and Albert Museum v Londýně*. Tento mimořádný projekt seznámil české publikum s fenoménem domečků pro panenky a jeho vývojem od kabinetů 17. století přes makety šlechtických sídel 18. a 19. století, městské domy přelomu století, víkendové vily 20. let 20. století až k poválečné bytové výstavbě a současné podobě experimentální architektury (kurátorkou Marie Míčová).

Kurátorky se dále podílely na přípravě dalších muzejních výstavních projektů, například *Odvaha a risk: století designu v UPM* (E. Uchalová) nebo na výběru exponátů pro výstavy pořádané v Číně a Japonsku (E. Uchalová, K. Hlaváčková, M. Vinglerová, M. Míčová).

Eva Uchalová také spolupracovala s Vlastivědným muzeem a galerií v České Lípě na výstavě *Dámská móda ve výtvarném umění ze sbírky VMG*, Galerie Chodba, 8. 3.–31. 12. 2018.

Četné zápůjčky byly poskytnuty z oděvní sbírky i ze sbírky hraček na řadu tuzemských výstav, například *Od turnýry k secesi*, Dobrovická muzea, a.s., Dobrovice (M. Míčová) nebo *28. říjen. Ke stému výročí republiky*, Obecní dům v Praze, kterou pořádal Obecní dům a Archiv hl. města Prahy (M. Míčová).

Vědeckovýzkumná činnost

Konstantina Hlaváčková se plně soustředila na výzkum pro výstavu a publikaci věnovaných českým krajanům Zikovi a Lídě Ascherovým. Realizovala rozsáhlé bádání v Ascher Archives ve Spojených státech, prošla bohatý archiv písemných dokumentů a věnovala se zpracování rozsáhlého souboru fotografií, korespondence a výběru z textilní produkce Ascher Studio. V bádání pokračovala také v textilní sbírce Victoria & Albert Museum v Londýně a v pražských archivech, zahraničním i domácím dobovém tisku a filmovém archivu British Pathé.

Eva Uchalová se věnovala závěrečné fázi výzkumu Modelového domu Hany Podolské a role jeho majitelky jako hlavní stylové a podnikatelské osobnosti české meziválečné módy. Výzkum završený výstavou a publikací zahrnoval kromě jiného rozsáhlé rešerše v dobovém tisku a Národním filmovém archivu, na jehož základě vznikl bohatý ilustrační fotografický soubor poskytující komplexní pohled na činnost modelového domu H. Podolské. E. Uchalová také zpracovávala kapitolu Žena doby secese pro publikaci k výstavě *Odvaha a risk: století designu* a za tímto účelem se v muzejním archivu věnovala studiu realizací oděvních výstav v UPM v 60. a 70. letech.

Markéta Vinglerová navazovala na svůj výzkum technologií art protis a zabývala se jimi především ve vztahu k filipínskému umělci Federicu Aguilaru Alcuazovi. Dále zpracovávala rešerše pro výstavu *Pocta suknu*, která byla realizována v dubnu 2018 ve spolupráci s UPM v centru současného umění 8smička v Humpolci. Svoje badání zaměřila na textil v mnoha kontextech: textil jako médium často využívané nejmladší generací umělců, jako nositel politických významů, jako součást tradice a v dalších souvislostech, včetně zachycení textilu ve fotografii a vytváření klasické tapiserie. Kromě toho se zabývala studiem fondu Boženy Rothmayerové-Hornekové v UPM, především souboru kreseb pro avantgardní knižní a výstavní projekt *Civilisovaná žena* z roku 1929.

Markéta Grill-Janatová pokračovala v dlouhodobém studiu textilní produkce Křesťanské akademie v Praze a činnosti jejích návrhářů: věnovala se sběru materiálu v terénu a studiu sbírkového materiálu UPM, literatury a pramenů.

Marie Míčová se zaměřila na výzkum dokumentů týkajících se Minky Podhajske v archivu UPM (korespondence se zahraničím a českými kolegy, fragmenty tiskovin k výstavním aktivitám) a dále pracovala na soupisu hraček M. Podhajske v českých a moravských muzeích. Kromě toho se věnovala přípravě studie a metodiky k restaurování textilních hraček ve sbírce UPM. Pokračovala v badatelské činnosti týkající se tradice české dřevěné hračky a soustředila se na orální výzkum paměti Václava Kubáta, spoluzakladatele českého hračkářského školství po druhé světové válce. Přepis těchto nahrávek bude sloužit jako cenný pramen dějin české hračky. Současně s tím M. Míčová získávala cenné informace v soukromém archivu učebních pomůcek, edukačních předmětů, hraček, katalogů, tiskovin a školní dokumentace z 50. až 80. let 20. století, jež má autentickou hodnotu pro obor hraček.

V rámci svých vědeckovýzkumných úkolů K. Hlaváčková realizovala studijní cestu do USA (únor 2018) a Londýna (říjen 2018). M. Vinglerová se účastnila na konci června zasedání oděvní sekce ICOM v Utrechtu a v květnu 2018 podnikla cestu do Manily na Filipíny na pozvání tamního velvyslanectví České republiky.

Publikační činnost

Eva UCHALOVÁ, *Hanna Podolská, legenda české módy*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze – Arbor vitae, Praha 2018

Eva UCHALOVÁ, Oldřich Rosenbaum/Oldric Royce, in: *Ticket to the New World / Lístek do Nového Světa*, Eva Heyd (ed.), Czech National Trust, o. p. s., Praha 2018, s. 284–299

Eva UCHALOVÁ, texty do dvou sešitů *Vystřihovací panenky ze sbírky grafiky UPM*, Modernista, Praha 2018

Markéta VINGLEROVÁ, A Thousand Needles: Progressive Tapestry Now and Then, in: *Art+ Magazine (Filipíny)*, 2018, č. 8 <https://www.manilatimes.net/art-protis-progressive-tapestry-now-and-then/403661/>

Emma HANZLÍKOVÁ – Markéta VINGLEROVÁ (eds.), *Pocta suknu. Textil v kontextu umění*, Nadační fond 8smička, Humpolec 2018

Markéta VINGLEROVÁ, *Textilní vlna*, *Magazín Moravské galerie*, 2018

Markéta GRILL JANATOVÁ, Josef Fanta, návrhy pro Paramentní ústav Křesťanské akademie, *Textil v muzeu 14*, 2018, sborník konference *Textil v muzeu 1918–2018*, Technické muzeum v Brně 12.–13. 6. 2018, s. 25–35

Marie MÍČOVÁ, *Vývoj kuchyní z pohledu domečků pro panenky*, sborník semináře *Interiéry 2018*, str. 16–17

Další odborná činnost a práce s veřejností

po celou dobu trvání výstavy *Hanna Podolská* se Eva Uchalová věnovala časově náročným a početným konzultacím a rozhovorům s pamětníci salonu a jejich potomky. Dále spolupracovala s řadou médií (ČRo, ČT, časopisy) na naučně odborných i populárních pořadech a textech. Zcela mimořádnou událostí byla návštěva potomků proslulého výrobce korzetů a prádla, majitelů pražské firmy Federer a Piesen, manželů Simonových žijících v USA, kteří se mohli seznámit s produkty této firmy uloženými ve sbírce UPM. Konstantina Hlaváčková spolupracovala s médii (tisk, ČT, ČRo) při popularizaci kultury oděvu a módy druhé poloviny 20. století, například s kostýmní výtvarnicí Kateřinou Štefkovou vybírala oděvy ve skladech kostýmů České televize. M. Grill Janatová zodpovídala řadu dotazů k historickému textilu a připravovala výběr požadovaného sbírkového

materiálu pro badatele (například historické pleteniny a liturgické výšivky). Stejně tak M. Míčová poskytovala četné konzultace pro badatele a veřejnost především o českých hračkách z první poloviny 20. století. Rozvíjela spolupráci s VOŠ a SPŠ ve Volyni a s oborem Hračka na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze na Žižkově (badatelské návštěvy studentů a profesorů a plánovaná účast studentů na výstavních a edukativních akcích UPM). Rovněž věnovala mnoho času odborným přednáškám a komentovaným prohlídkám převzaté výstavy *Small Worlds*.

Účast na konferencích, přednášky a prezentace

Markéta Vinglerová: „A Rediscovered Innovation in Textiles“, přednáška o technologii art protis a jejím přesahu u současných tvůrců na zasedání ICOM Costume Committee v Utrechtu, 19. 5.–29. 5., příspěvek bude publikován v on-line ICOM Costume Committee sborníku během dubna 2019

Markéta Grill Janatová: Textilní návrhy Josefa Fanty pro Křesťanskou akademii v Praze, příspěvek na konferenci Textil v muzeu s podtitulem: 1918–2018, Textilní tvorba pod vlivem vzniku Československé republiky, Technické muzeum v Brně, 12.–13. 6.

Konstantina Hlaváčková: Dějiny odívání od starověku do současnosti, cyklus externích přednášek, Katedra scénografie, kostým a maska DAMU

Eva Uchalová: Spolek Pražská móda, přednáška na konferenci Společenská role módy po vzniku Československé republiky, Národní památkový ústav – Akademie věd ČR, 27. 9.

Eva Uchalová: Co se nosilo v době první republiky, přednáška v rámci celoročního cyklu Rok Republiky, Krajská vědecká knihovna v Liberci, 29. 10.

Eva Uchalová: Salon Hanny Podolské, přednáška, Střední odborné učiliště, obor krejčí a módní tvorba, 17. 4.

Marie Míčová: přednášky na téma restaurování a výroba dřevěného nábytku a dalších dřevěných produktů pro VOŠ a SPŠ ve Volyni

Marie Míčová: Small Worlds, komentované prohlídky výstavy UPM

Pracovnice sbírky působily v řadě odborných komisí. Konstantina Hlaváčková byla členkou akvizičního poradního sboru v Domě gobelínů v Jindřichově Hradci a poroty Bienále české krajky. Eva Uchalová nadále působila v poradním sboru pro akviziční činnost Muzea hl. města Prahy a Národního muzea. Markéta Vinglerová se stala členkou poroty Bienále české krajky a klauzurních, bakalářských, magisterských komisí při státních zkouškách na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Marie Míčová byla nadále členkou poroty Správná hračka, jejímž pořadatelem je Sdružení pro hru a hračku a Asociace předškolní výchovy, a externí členkou dramaturgické rady festivalu hračky z přírodního materiálu *Hračkobraní*, které se koná v Kamenici nad Lipou. Stala se také členkou odborné komise MK ČR pro novelu zákona č.71/1994 Sb., v rámci odboru ochrany kulturních statků. Pokračovala ve vedení agendy vývozních povolení a osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Celkem bylo přijato celkem 130 žádostí o trvalý vývoz a 24 žádostí o dočasný vývoz.

Konstantina Hlaváčková, vedoucí kurátorka sbírky

7) Restaurátorské oddělení

Restaurátorské oddělení, jehož odborní pracovníci se specializují na materiály zastoupené v jednotlivých sbírkách, zajišťuje přímou péči o sbírkový fond musea. Jeho činnost v tomto roce vymezovalo množství pořádaných a připravovaných výstav, na kterých se muzeum podílelo přímou přípravou exponátů, jejich konzervováním, restaurováním i běžným očištěním, účastí při instalaci, nebo kurýrních cestách. Nešlo ale pouze o sbírkové předměty UPM, ale také o zápůjčky od jiných institucí či soukromých sběratelů. Z našich významných projektů jsme se podíleli především na výstavách *Bydliště: panelové sídliště*, *Small Worlds: domečky pro panenky*, *Krásná jizba DP*, *Hana Podolská, legenda české módy*, *Koudelka: Návraty*, nebo výstavu připravovanou na rok 2019 *Šílený hedvábník: Zika & Lída Ascher – textil a móda*. Z výstav do zahraničí to byly například *Mucha and The Others. Treasures of Art Nouveau* v Číně, nebo *Il Liberty* v Terstu v Itálii.

Také v roce 2018 pokračovala spolupráce restaurátorského oddělení se sbírkami při ukládání předmětů v depozitářích a preventivní konzervaci. Jednalo se převážně o ukládání konkrétních, mnohdy tvarově velice složitých objektů do regálových systémů. Taktéž byly prováděny průběžné kontroly mimopražských expozic na zámcích ve Světlé nad Sázavou a na Lemberku, v historické budově UPM, domě U Černé Matky Boží, na zámcích v Duchcově, Kamenici nad Lipou a Klášterci nad Ohří či v Retro museu v Chebu.

Během roku restaurátoři poskytovali odborné konzultace ostatním institucím (Galerie hl. města Prahy, Muzeum hl. města Prahy, Skupina Sklo, odborná i laická veřejnost), rozhovory pro média, nebo výuku, praxi a posudky u závěrečných prací studentů (Vysoká škola chemicko-technologická, Západočeská univerzita v Plzni, Katolická teologická fakulta UK, VOŠ grafická, VOŠ Turnov, Institut restaurování a konzervačních technik Litomyšl). Sami jsme se pak účastnili mnoha přednášek a seminářů (Národní památkový ústav v Českých Budějovicích, VŠCHT, workshop na téma historie a tvorba litografie, třídní konference Komise konzervátorů a restaurátorů při Asociaci muzeí a galerií v Mikulově). Také se podíleli na posuzování akvizic do nákupní komise z restaurátorského hlediska, celkem u 15 kusů.

V dotačním programu MK ISO D - preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí na rok 2018 jsme podali žádost v celkové výši 1 291 000 Kč, z čehož bylo přiděleno a do konce roku řádně vyčerpáno 972 000 Kč. Díky tomu se podařilo provést náročné restaurování rokokové komody zdobené technikou Boulle (speciální intarzie), nebo pořídit některé potřebné vybavení restaurátorských ateliérů.

V průběhu celého roku pokračovali restaurátoři také na přípravě na převoz souboru asi třiceti rozebraných kachlových kamen, které jsou dočasně uloženy v Brandýse nad Labem. Jednotlivé kachle, jejichž počet jde do tisíců, byly základním způsobem očištěny, rozříděny a připraveny na převoz. Práce jsou téměř u konce a budou pokračovat i v roce 2019.

Celkově bylo v tomto roce zásadním způsobem restaurováno 75 sbírkových předmětů, z toho 68 kusů vlastními silami. Běžně očištěno a konzervováno pak bylo celkem 1068 předmětů, přičemž 1060 kusů svépomocí.

Tomáš Stern, vedoucí Restaurátorského oddělení

9) Knihovna

Knihovna byla v roce 2018 přístupná pro veřejnost celoročně. V letních měsících v rozsahu 12 hodin týdně, v ostatních měsících 36 hodin týdně (od úterý do soboty).

V prostoru studovny bylo ve volném výběru k dispozici přes 100 titulů periodik a téměř 1 300 odborných publikací. Dále jsme zde zpřístupnili stěžejní literaturu k tématům výstav, které se v muzeu konaly. Tento výběr sloužil všem návštěvníkům a zájemcům z řad laické a odborné veřejnosti, a to bezplatně a bez nutnosti registrace.

Knihovna byla využívána jak badateli z celé ČR, tak zájemci ze stran široké veřejnosti. Výrazný nárůst zaznamenalo užívání elektronického katalogu, který nyní obsahuje záznamy o podstatné většině fondu. Ke konci roku jsme v systému Kramerius zpřístupnili periodika, která knihovna v minulosti digitalizovala. Digitalizáty jsou plně dostupné v obou budovách (historická budova UPM, centrální depozitář), pro veřejnost na počítačích ve studovně.

Webové stránky knihovny jsme rozšířili na rozsah, který poskytuje potřebné informace o fondu a nabídce knihovny. O novinkách a aktivitách knihovny informujeme prostřednictvím vlastního newsletteru a na facebookovém profilu muzea.

Knihovna se zapojila do akcí muzea (*Muzejní noc, Den otevřených dveří*) a uspořádala několik prohlídek pro veřejnost.

Knihovna UPM je členem projektu oborové brány Art (www.artlib.eu) a knihovnické komise AMG a účastní se jejich odborných aktivit.

Statistika užívání fondu k 31. 12. 2018

Počet návštěvníků studovny	6 411 osob
Výpůjčky	6 780*
Registrovaní uživatelé	674 (55 zaměstnanců)
Užití katalogu Portaro	56 218 návštěv

* Užívání fondu, který je volně dostupný ve studovně, se neeviduje.

Nákup fondu

Nákup fondu byl realizován v hodnotě 261 710 Kč a financován z běžného rozpočtu muzea a z prostředků grantu na Vědu a výzkum. Meziknihovní výměnou s celkem 65 institucemi jsme získali publikace v hodnotě 158 600 Kč. Tento objem je vyšší než v minulých letech, protože po několikaleté pauze během rekonstrukce muzea byla obnovena a doplněna výměna s významnými zahraničními institucemi.

Příjmy knihovny za členské poplatky, kopie a další služby činily 31 899 Kč.

Do fondu zapsáno za rok 2018	1 399 knihovních jednotek
Knihy	604
Periodika	295
Výstavní katalogy	417
Aukční katalogy	83

Způsoby nabytí

Koupí	409 kj
Výměnou	367 kj
Darem	570 kj

Za zápůjčky a reprodukční práva	42 kj
Publikace muzea	11 kj

Stav fondu k 31. 12. 2018: 191 499 knihovních jednotek.

Zpracování fondu

Do knihovního systému Verbis jsou zpracovávány nově získané tituly i starší část fondu. Během roku 2018 bylo v knihovním systému vytvořeno 5644 nových záznamů monografií. Do Souborného katalogu ČR bylo zasláno 4967 záznamů, z toho 1027 záznamů nových přírůstků do fondu a 3940 záznamů vytvořených retrokatalogizací. Tato byla možná především díky prostředkům programu VISK MK ČR – zpracována byla další část fondu výstavních katalogů.

Dále bylo vytvořeno 4308 záznamů článků. Po dohodě se správci Souborného katalogu budou záznamy článků vybraných periodik zasílány do jím spravované databáze ANL. Koncem roku 2018 bylo po úspěšném testu importu odesláno 165 záznamů.

Z fondu periodik byly v knihovního systému Verbis dosud zpracovávány jen tituly, které knihovna aktuálně odebírá. Od roku 2018 je fond periodik revidován, do knihovního systému jsou zpracovávány i historické části fondu. V roce 2018 bylo doplněno 295 záznamů periodických titulů, jež jsou nyní dostupné ve webovém katalogu knihovny.

Ochrana fondu

V roce 2018 bylo dokončeno stěhování fondů umístěných ve skladech v Brandýse nad Labem. V návaznosti nato probíhalo čištění fondu a byly započaty revize. Celý fond knihovny je nyní uskladněn na kompaktních regálech v nových či rekonstruovaných prostorách, které svými klimatickými podmínkami a vybavením odpovídají platným standardům pro dlouhodobé umístění fondu. Podmínky uložení jsou dále zlepšovány. V roce 2018 muzeum zakoupilo do nadzemních pater depozitáře v hlavní budově solární fólie, které fond chrání před slunečním svitem.

Opatření k dlouhodobé ochraně a uchování fondu je jedním z dlouhodobých úkolů knihovny do budoucna. Díky prostředkům z programu VISK MK ČR byly v systému Kramerius zprovozněny tituly, které knihovna v minulosti digitalizovala, a byl realizován restaurátorský zásah na čtyřech svazcích časopisu *Pestrý týden*. S ohledem na vysoké opotřebení nejvýznamnějších dokumentů a jejich ohrožení degradací dřevitého papíru je nutné pokračovat v dalších zásazích, především odkyselování fondu. Podle doporučení Národní knihovny ČR proběhl test odkyselení jako příprava pro opatření plánovaná pro rok 2019.

Eva Vondálová, ředitelka knihovny UPM

10) Výsledek hospodaření UPM v roce 2018

Hospodaření muzea bylo v roce 2018 zásadně ovlivnil bohatý výstavní program v prostorách nově otevřené historické budovy, což znamenalo vyšší nároky na financování realizací výstav i jejich prezentace a dodatečné náklady na ostrahu, energie, pokladní služby a úklid. Plán výnosů z výstavní činnosti v historické budově byl přitom stanoven s více než padesátiprocentním nárůstem v porovnání s průměrem skutečného plnění těchto výnosů v letech 2012 až 2014. Výnosy z prodeje dosáhly skoro čtyřnásobku plánu. Výrazné překročení plánu bylo rovněž zaznamenáno u výnosů z pronájmu. Ani tento bezprecedentní nárůst tržeb nekryl veškeré nezbytné potřeby provozu, neboť ve schváleném rozpočtu rozpočtu muzea na rok 2018 nebyly obdobně jako v letech 2016 a 2017 plně zajištěny provozní náklady nových kapacit historické budovy a centrálního depozitáře vlastními výnosy a příspěvkem zřizovatele. Proto v závěru roku na základě vykázané skutečnosti plnění rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí a predikce hospodářského výsledku ke konci roku byl navýšen příspěvek na provoz, což nakonec umožnilo dosáhnout vyrovnaného hospodářského výsledku.

Celkové náklady činí 120 660 tisíc Kč a jsou kryty výnosy ve stejné výši. Příspěvek na provoz včetně příspěvků na kulturní aktivity je zaúčtován ve výši 82 929 tisíc Kč, dotace jsou vykázané částkou 12 779 tisíc Kč a vlastní výnosy jsou v objemu 24 952 tisíc Kč. Osobní náklady činí 51 829 tisíc Kč a věcné náklady jsou ve výši 68 831 tisíc Kč.

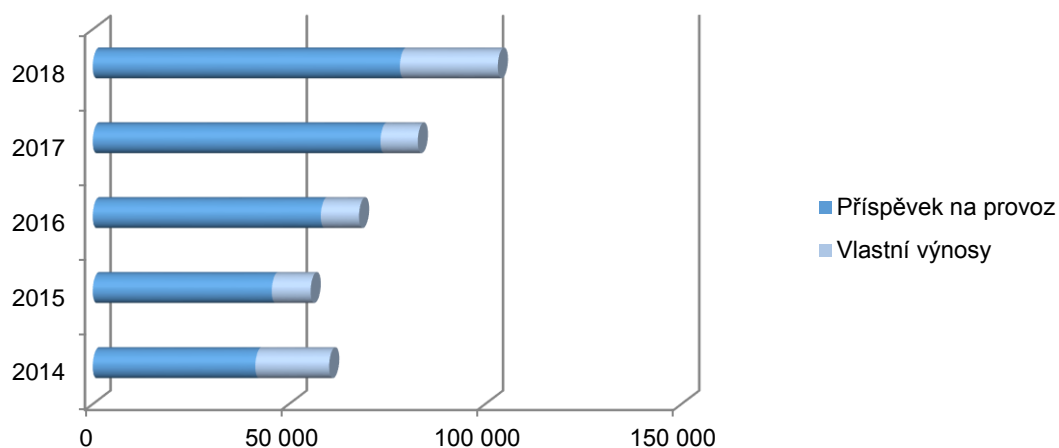
Celkový příspěvek na provoz zahrnuje příspěvek na provoz ve výši 78 238 tisíc Kč a příspěvek na provoz – kulturní aktivity v objemu 4 691 tisíc Kč.

Vývoj plnění výnosů, jež se významně podílely na financování provozních nákladů muzea v období předchozích pěti let, znázorňuje následující tabulka.

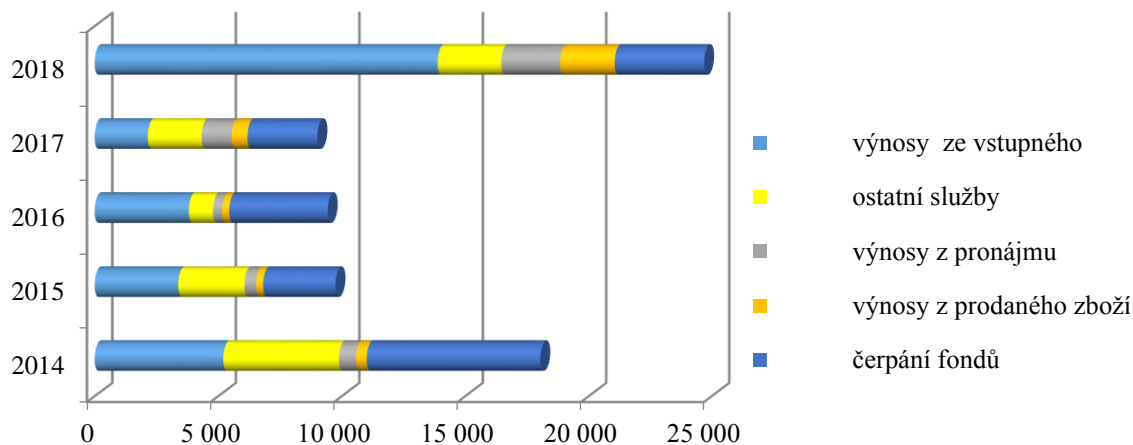
Tabulka č. 1: Přehled čerpání příspěvku a plnění vlastních výnosů v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
Výnosy celkem	60 243	55 528	67 857	82 832	103 225
Příspěvek na provoz	41 428	45 618	58 116	73 324	78 273
Vlastní výnosy	18 815	9 910	9 741	9 508	24 952
výnosy ze vstupného	5 208	3 384	3 813	2 152	13 886
ostatní služby	4 682	2 680	977	2 180	2 573
výnosy z pronájmu	688	471	370	1 215	2 379
výnosy z prodaného zboží	437	287	289	640	2 221
čerpání fondů	7 025	2 924	3 984	2 827	3 635
ostatní výnosy	775	164	308	494	258

Graf č. 1: Podíl příspěvku na provoz a vlastních výnosů na celkových výnosech v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Graf č. 2: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech

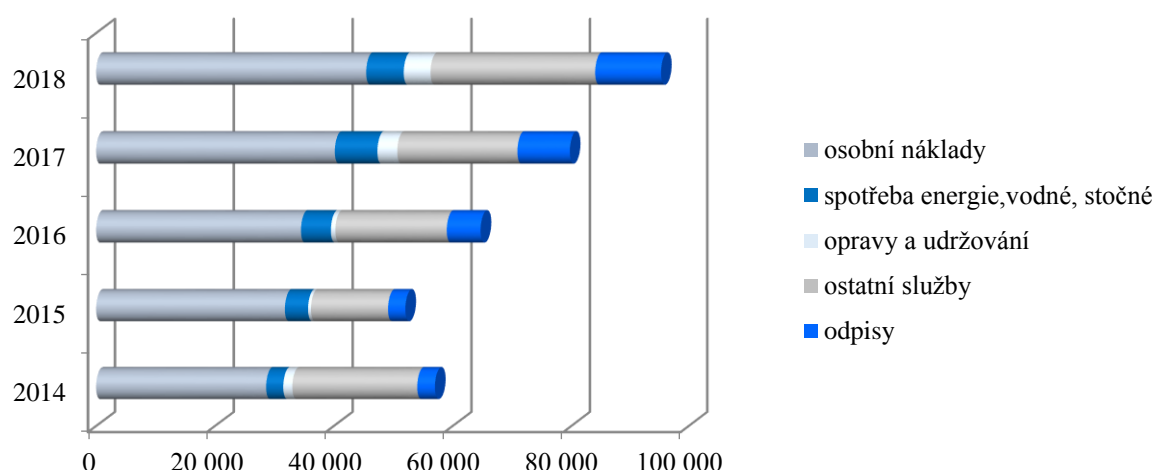

Vývoj čerpání provozních nákladů krytých příspěvkem na provoz a vlastními výnosy je patrný z následující tabulky a grafu.

Tabulka č. 2: Přehled provozních nákladů v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
Provozní náklady celkem:	60 243	53 921	67 857	82 832	103 225
osobní náklady	28 608	31 764	34 472	40 166	45 449
věcné náklady na služby, energie, materiál atd., v tom:	31 635	22 157	33 385	42 666	57 776
spotřeba materiálu	1 128	615	1 061	1 867	2 310
spotřeba energií, vodné, stočné	2 885	3 902	5 039	7 169	6 322
opravy a udržování	1 531	494	753	3 348	4 509
ostatní služby	21 017	12 963	18 750	20 217	27 786
odpisy	2 978	2 917	5 690	8 850	11 225
ostatní náklady	2 096	1 266	2 092	1 215	5 624

Graf č. 3: Vývoj vybraných provozních nákladů v letech 2014 až 2018 (v tis. Kč)

Skokový nárůst věcných provozních nákladů v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 o 11 228 tisíc Kč (51 %) byl způsoben zejména navýšením věcných nákladů vzhledem ke zprovoznění centrálního depozitáře na jaře roku 2016 a expozice českého kubismu v Domě u Černé Matky Boží v závěru roku 2015. V roce 2017 byla ukončena rekonstrukce historické budovy a v závěru roku se budova zpřístupnila veřejnosti. Tato skutečnost spolu s nárůstem potřeby provozu centrálního depozitáře, který byl v porovnání s rokem 2016 provozován již celoročně, zapříčinily navýšení věcných provozních nákladů. Nárůst věcných provozních nákladů nebyl kryt meziročním zvýšením příspěvku na provoz, které postačilo pouze na profinancování nárůstu osobních nákladů. Tudiž příspěvkem na provoz nezajištěné věcné náklady v objemu 15 444 tisíc Kč byly kryty nárůstem vlastních výnosů ve stejné výši, díky němuž se například realizovala hojně navštěvovaná a ekonomicky velmi úspěšná výstava *Hana Podolská, legenda české módy* a další.

Tabulka č. 3: Vývoj výsledků hospodaření v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
Hospodářský výsledek	0	1 607	0	0	0

2. Hospodářská činnost

Hospodářskou činnost muzeem nevykonává.

3. Porovnání plánovaného rozpočtu a dosažené skutečnosti

Rozpisem schváleného rozpočtu na rok 2018 byl stanoven závazný ukazatel příspěvku na provoz ve výši 75 304 tisíc Kč, v tom na zajištění provozních nákladů bylo vyčleněno 72 544 tisíc Kč a na realizaci výstavních projektů byl určen příspěvek na provoz – kulturní aktivity v objemu 2 760 tisíc Kč.

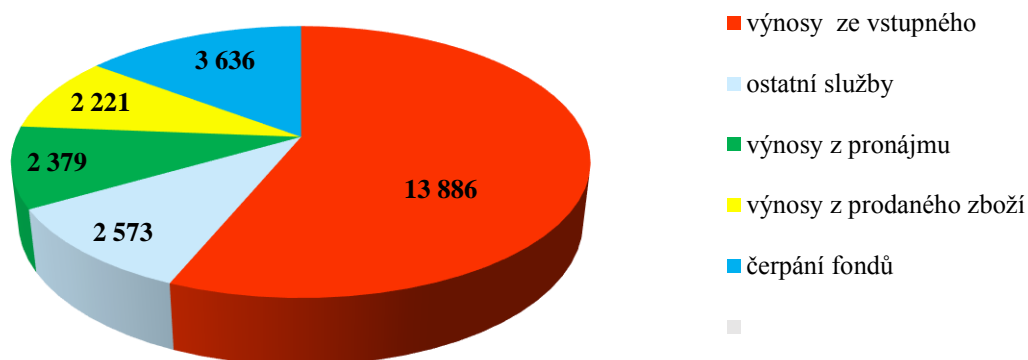
Ve stanoveném objemu příspěvku na provoz na rok 2018 se zohlednilo profinancování odpisů z dlouhodobého majetku ve výši odpisů z nemovitého majetku částkou 6 916 tisíc Kč. Současně Ministerstvo kultury stanovilo závazný ukazatel odvod z odpisů z nemovitého majetku ve stejném objemu.

Plnění plánu vlastních výnosů je shrnuto v následující tabulce.

Tabulka č. 4: Přehled plnění plánu vlastních výnosů v roce 2018 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Skutečnost	Skutečnost /schválený rozpočet
Vlastní výnosy celkem:	12 969	24 952	1,92
v tom: výnosy z prodeje služeb	6 248	16 459	2,63
v tom: vstupné	4 332	13 886	3,21
ostatní služby	1 916	2 573	1,34
výnosy z pronájmu	1 338	2 379	1,78
výnosy z prodaného zboží	580	2 221	3,83
čerpání fondů	4 603	3 636	0,79
ostatní výnosy výše neuvedené	200	257	1,29

Graf č. 4: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech v roce 2018 (v tis. Kč)

Vlastní výnosy dosáhly výše 192 % ročního rozpočtu a představují částku 24 952 tisíc Kč. Výnosy z prodeje služeb jsou realizovány ve výši 16 459 tisíc Kč (263 % ročního rozpočtu), z toho na tržby ze vstupného připadá 13 886 tisíc Kč s plněním 321 % schváleného rozpočtu. Překročení plánu bylo dosaženo v tržbách ze vstupného na výstavy a kulturní programy realizované v historické budově.

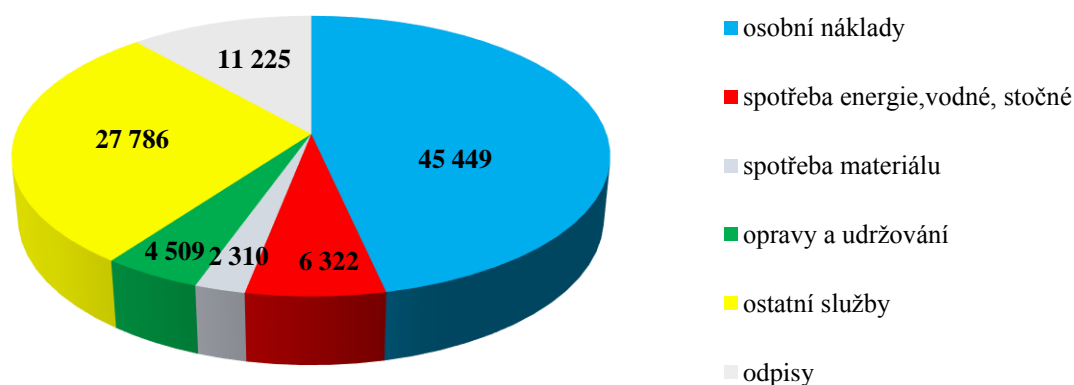
Ostatní výnosy z činnosti byly realizovány ve výši 182 tisíc Kč na úrovni 91 % schváleného rozpočtu. Plnění na této položce je ovlivněno zejména refundací části cestovních nákladů vynaložených v souvislosti s činností odborných zaměstnanců v mezinárodních komisích ICOM a zrušením odhadu na vodné a stočné v depozitáři Brandýs nad Labem.

Tabulka č. 5: Přehled plnění plánu provozních nákladů v roce 2018 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet SR	Upravený rozpočet v provozu	Upravený rozpočet celkem	Skutečnost celkem	Skutečnost v provozu	Skutečnost v provozu /SR
Provozní náklady celkem:	85 512	91 207	118 379	120 660	103 225	1,21
osobní náklady	43 601	45 254	51 042	51 829	45 449	1,04

náklady na služby, energie, materiál, atd., z toho:	41 911	45 953	67 337	68 831	57 776	1,38
spotřeba materiálu	2 087	2 087	4 785	3 228	2 310	1,11
spotřeba energie, vodné, stočné	7 224	7 224	7 414	6 514	6 322	0,88
opravy a udržování	2 525	2 525	6 799	5 200	4 509	1,79
ostatní služby	17 416	19 476	28 925	34 764	27 786	1,60
odpisy	10 935	10 935	10 935	11 225	11 225	1,03
ostatní náklady	1 724	3 706	8 479	7 900	5 624	3,26

Graf č. 5: Podíl plnění vybraných provozních nákladů na celkových provozních nákladech v roce 2018 (v tis. Kč)

Celkové náklady byly čerpány částkou 120 660 tisíc Kč, z toho 103 225 tisíc Kč činily provozní náklady muzea. Provozní náklady byly financovány příspěvkem na provoz ve výši 78 238 tisíc Kč, vlastními výnosy muzea v objemu 24 952 tisíc Kč a úsporou v čerpání příspěvku na provoz – kulturní aktivity ve výši 35 tisíc Kč. Schválený rozpočet provozních nákladů je plněn na 121 %.

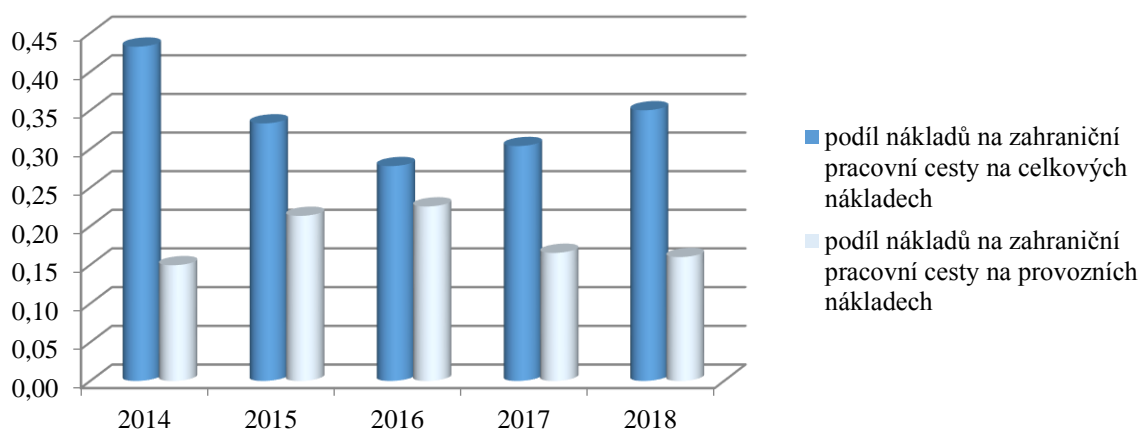
4. Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty v roce 2018 činily 427 tisíc Kč, v tom 221 tisíc Kč bylo financováno z prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, 16 tisíc Kč z prostředků Grantové agentury ČR na účelovou podporu výzkumu, 22 tisíc z prostředků výzkumného grantu NAKI a 168 tisíc Kč bylo vynaloženo z provozního rozpočtu muzea. Současně částka 45 tisíc Kč ve výši cestovních nákladů vynaložených z provozního rozpočtu v souvislosti s činností odborných zaměstnanců organizace v mezinárodních komisích ICOM byla muzeu refundována.

Tabulka č. 6: Přehled nákladů na zahraniční pracovní cesty v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
náklady na zahraniční pracovní cesty v tis. Kč	397	381	486	362	427
celkové náklady v tis. Kč	91 822	114 403	174 992	119 210	120 660
podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech v %	0,43	0,33	0,28	0,30	0,35
náklady na zahraniční pracovní cesty v provozu v tis. Kč	90	115	153	137	168
provozní náklady v tis. Kč	60 243	53 921	67 857	82 832	103 225
podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty v provozu na provozních nákladech v %	0,15	0,21	0,23	0,17	0,16

Graf č. 6: Vývoj podílů nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech a na provozních nákladech v letech 2014–2018 (%)

Z výše uvedeného přehledu je patrné, že náklady na zahraniční služební cesty byly ve sledovaném období v rozhodující míře hrazeny z dotačních prostředků.

5. Mimorozpočtové zdroje financování

Do hospodaření muzea v roce 2018 byly zapojeny mimorozpočtové zdroje v celkové výši 872 tisíc Kč, v tom:

- 430 tisíc Kč – dotace na výzkumný projekt „Svaz československého díla (1914, 1920–1948). Reformní hnutí za moderní bydlení a design“ poskytnutá Grantovou agenturou ČR,
- 304 tisíc Kč – dotace na výzkumný projekt „Vývoj a realizace prototypu chytrého sedacího nábytku pro novou stálou expozici designu Uměleckoprůmyslového muzea v Praze“,
- 101 tisíc Kč – dar aukční síně Sotheby’s na náklady související s převzetím díla Josefa Koudelky,
- 18 tisíc Kč – dar Francouzského institutu v Praze na realizaci výstavy Koudelka: Návraty,

- 20 tisíc Kč – dar společnosti Český porcelán, a.s., na podporu výstavního programu muzea

Výzkumný projekt Svaz československého díla (1914, 1920–1948) poprvé souhrnně zpracovává činnost významné instituce, sdružující vynikající designéry, pedagogy a výrobce, která se zásadním způsobem podílela na modernizaci bytové kultury v Československu. Projekt zohledňuje mezinárodní kontext působení Svazu československého díla, stejně jako jeho celostátní působení v regionech.

Grantový projekt Vývoj prototypu chytrého sedacího nábytku pro stálou expozici Uměleckoprůmyslového muzea v Praze je vůbec prvním pilotním projektem, jehož podporu získala muzejní instituce jako hlavní řešitel od Technologické agentury v rámci programu Eta. Tento program podporuje spolupráci příspěvkových institucí s výrobním sektorem za účelem intenzivních inovací v neziskové sféře. Vývojem sedacího nábytku se doposud žádná instituce a firma nezabývala, jde o bezprecedentní projektový úkol.

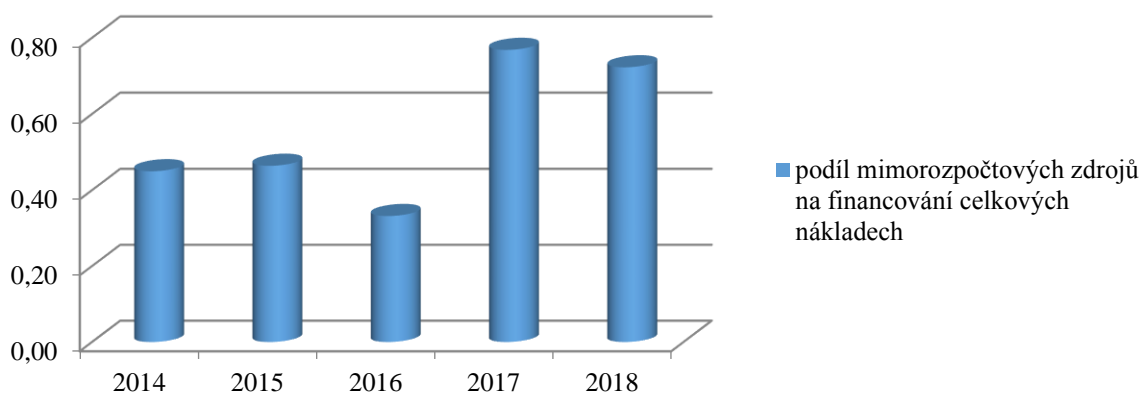
Prostředky peněžního daru aukční síně Sotheby's byly vynaloženy na vyzvednutí souboru exponátů Josefa Koudelky v Paříži.

Dar Francouzského institutu jsme použili na spolufinancování výstavy *Koudelka: Návraty* a dar společnosti Český porcelán, a.s., byl čerpán na zhotovení projektu výstavy *Plejády skla*.

Tabulka č. 7: Přehled zapojení mimorozpočtových zdrojů do hospodaření v letech 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Mimorozpočtové zdroje v tis. Kč	413	531	581	916	872
celkové náklady v tis. Kč	91 822	114 403	174 992	119 210	120 660
podíl mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů v %	0,45	0,46	0,33	0,77	0,72

Graf č. 7: Vývoj podílu mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů v letech 2014–2018 (%)

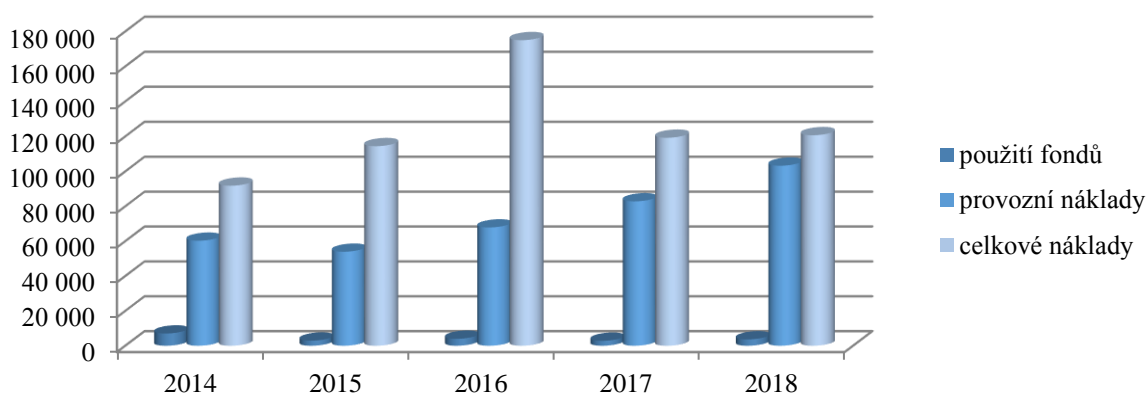
6. Fondy muzea

Peněžní fondy muzea byly v roce 2018 zapojeny do hospodaření muzea částkou 3 635 tisíc Kč. Rezervní fond byl čerpán ve výši 266 tisíc Kč. Fond reprodukce majetku byl použit jako doplňkový zdroj na financování oprav a udržování dlouhodobého a krátkodobého majetku a na pořízení dlouhodobého a krátkodobého majetku v objemu 3 147 tisíc Kč a fond odměn částkou 222 tisíc Kč na překročení limitu prostředků na platy zaměstnanců.

Tabulka č. 8: Přehled použití fondů v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
použití fondů celkem, v tom:	7 025	2 924	3 984	2 827	3 635
použití rezervního fondu v tis. Kč	3 999	1 256	995	999	266
použití fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje v tis. Kč	2 977	1 668	2 811	1 402	3 147
použití fondu odměn v tis. Kč	49	0	178	426	222
celkové náklady v tis. Kč	91 822	114 403	174 992	119 210	120 660
podíl použití fondů na financování celkových nákladů v %	7,65	2,56	2,28	2,37	3,01
provozní náklady v tis. Kč	60 243	53 921	67 857	82 832	103 225
podíl použití fondů na financování provozních nákladů v %	11,66	5,42	5,87	3,41	3,52

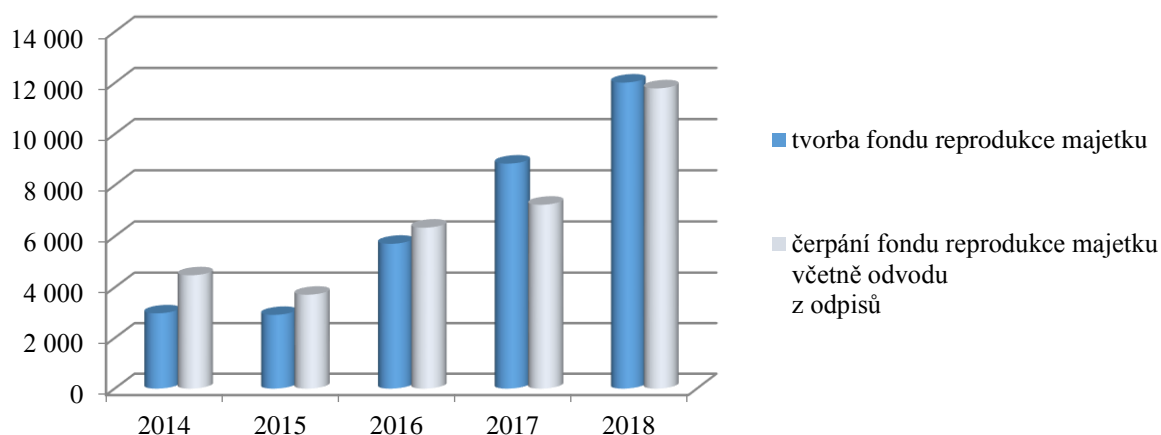
Graf č. 8: Vývoj použití fondů na financování celkových nákladů a provozních nákladů v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Tabulka č. 9: Přehled tvorby a čerpání fondu reprodukce majetku v letech 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
počáteční zůstatek	6 429	4 924	4 126	3 496	5 104
tvorba fondu reprodukce majetku	2 978	2 917	5 716	8 850	12 017
čerpání fondu jako doplňkového zdroje včetně odvodové povinnosti	4 261	2 952	5 804	6 865	10 063
použití na financování investic	222	763	542	377	1 727
zůstatek	4 924	4 126	3 496	5 104	5 331
rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu	-1 505	-798	-630	1 608	227

Graf č. 9: Vývoj disponibilních prostředků fondu reprodukce majetku v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Výše uvedená tabulka a graf znázorňují výrazné vyšší čerpání fondu reprodukce v porovnání s tvorbou fondu v období let 2014 až 2016. V roce 2016, vzhledem k potřebě zajištění provozu centrálního depozitáře a zvýšení odvodové povinnosti o odvod z odpisů budovy centrálního depozitáře, je zaznamenán výrazný nárůst čerpání fondu reprodukce. Současně v důsledku zvýšení objemu odpisů dlouhodobého majetku se rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu dále snížil. V roce 2017 vzhledem k dalšímu zvýšení tvorby fondu v souvislosti se zahájením odepisování technického zhodnocení historické budovy a nižšímu zapojení fondu do hospodaření muzea byl poprvé ve sledovaném období zaznamenán kladný rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu. Kladný rozdíl ale v nižším objemu je vykázán i v roce 2018.

7. Mzdové náklady

Uměleckoprůmyslovému museu v Praze byly v rozpisu schváleného rozpočtu na rok 2018 stanoveny tyto ukazatele:

Mzdové náklady celkem	31 894 249 Kč
v tom: limit prostředků na platy	31 271 249 Kč
ostatní osobní náklady	623 000 Kč
počet zaměstnanců	87
průměrný měsíční plat	29 953,30 Kč
Upravený rozpočet – mzdové náklady	37 242 989 Kč
v tom: limit prostředků na platy	35 974 989 Kč
ostatní osobní náklady	1 268 000 Kč
počet zaměstnanců	89,17
průměrný měsíční plat	33 620,23 Kč
Skutečnost za rok 2018 – mzdové náklady	38 075 595 Kč
v tom: prostředky na platy včetně náhrad za dočasnou pracovní neschopnost	36 491 071 Kč
ostatní osobní náklady	1 584 524 Kč
počet zaměstnanců	89,168
průměrný měsíční plat	34 103,30 Kč

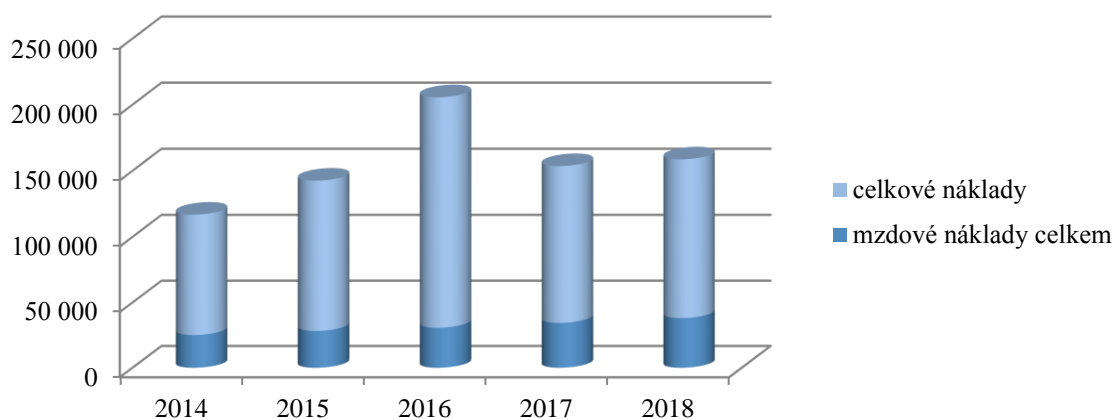
Schválený rozpočet mzdových nákladů ve výši 31 894 249 Kč byl v průběhu roku 2018 navýšen o částku 5 348 740 Kč na celkový objem 37 242 989 Kč.

Tabulka č. 10: Přehled čerpání mzdových nákladů v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

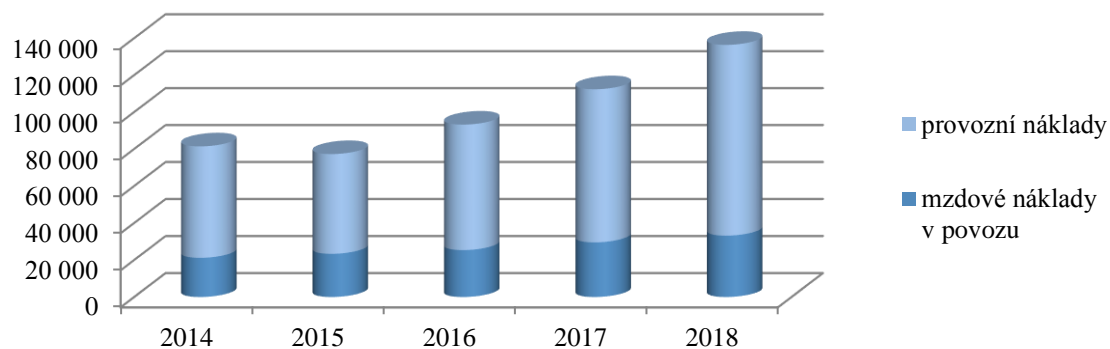
	2014	2015	2016	2017	2018
mzdové náklady celkem	25 077	28 215	30 678	34 427	38 076
platy zaměstnanců	22 797	25 928	28 177	31 513	36 491
ostatní osobní náklady	2 280	2 287	2 501	2 914	1 585
celkové náklady	91 822	114 403	174 992	119 210	120 660
mzdové náklady v provozu celkem	21 173	23 334	25 351	29 514	33 157
platy zaměstnanců	20 771	23 111	24 928	28 459	32 484
ostatní osobní náklady	402	223	423	1 055	673
provozní náklady	60 243	53 921	67 857	82 832	103 225

Přehled mzdových nákladů v provozu vzhledem k navýšení tarifů v průběhu sledovaného období vykazuje trvalý vzestup objemů platů: v roce 2015 o 11,3 %, v roce 2016 o 7,9%, v roce 2017 o 14,2 % a v roce 2018 o 14,1 %.

Graf č. 10: Vývoj podílu mzdových nákladů na celkových nákladech v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Graf č. 11: Vývoj podílu mzdových nákladů na provozních nákladech v letech 2014–2018 (v tis. Kč)

Tabulka č. 11: Přehled čerpání limitu počtu zaměstnanců v letech 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
přepočtený počet zaměstnanců	83	83	88	89	89

V průběhu roku 2018 byl úpravou rozpočtu zvýšen limit počtu zaměstnanců o 2,17 přepočtených míst na realizaci projektu „Plakát jako nástroj komunikace a kulturně-historický pramen“ financovaného v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI). K navýšení personálního zajištění agend produkce výstav, edukace a dalších nedošlo. Muzeum proto bylo nuceno zvolit nouzové řešení krácením pracovních úvazků zaměstnanců, kteří mají další pracovní úvazky v souvislosti s řešením výzkumných projektů.

8. Bezúplatné převody majetku

V roce 2018 bezúplatné převody majetku nebyly realizovány.

Hodnota věcných darů dosáhla v roce 2018 částky 90 873 tisíc Kč. Jednalo se o předměty kulturní povahy, které významně obohatily muzejní sbírky. Nejhodnotnější dar oceněný částkou 86 548 tisíc Kč představují autorská díla světoznámého fotografa Josefa Koudelky.

10. Veřejné zakázky

Hospodaření v roce 2018 bylo ovlivněno zejména menšími veřejnými zakázkami v hodnotě do 300 tisíc Kč, jejichž předmětem byla výroba a instalace fundusu k pořádaným výstavám, adjustace vystavovaných exponátů, zhotovení publikací, dodávky notebooků, počítačů a další výpočetní techniky.

Veřejné zakázky s objemem plnění v rozsahu od 700 tisíc Kč do 8 900 tisíc Kč byly administrovány v závěru roku v rámci investiční akce Zřízení stálých expozic v historické budově, a jejichž vliv se projeví v následujících letech.

Galina Fiačanová, vedoucí ekonomického oddělení

12) Audit a kontrolní činnost

Plán interních auditů byl v roce 2018 realizován průběžně podle schváleného plánu. Zjištění interního auditu nemělo charakter závažného porušení právních předpisů či porušení rozpočtové kázně. Dílčí nedostatky byly operativně řešeny. Systém řídicí kontroly je v UPM nastaven interní normativní směrnici. Stanoveny a vykonávány jsou mimo jiné povinnosti při provádění finanční a majetkové kontroly odpovědnými pracovníky organizace.

Interní audit byl zaměřen na rozhodující oblasti plnění zákonných povinností muzea, a to v prioritních oblastech týkající se organizace:

- hospodaření s finančními prostředky na propagaci a inzerci,
- realizace výpůjček sbírkových předmětů,
- smluvní vztahy,
- plnění zákonných povinností v oblasti vynakládání mzdových nákladů,
- veřejné zakázky,
- plnění zákonných povinností v oblasti hospodaření s institucionální podporou, účelovými investičními a neinvestičními dotacemi – plnění zákona č. 563/1991 Sb.

Vedení muzea byly předkládány písemné zprávy o výsledcích zjištění interního auditu. Závěry interních auditů byly projednány s příslušnými odpovědnými kompetentními pracovníky auditovaných oblastí a jimi operativně řešeny.

V průběhu roku 2018 byla provedena v UPM veřejnosprávní kontrola Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem kultury ČR odborem výzkumu a vývoje.

Kontrola hospodaření s majetkem a účetnictví Ministerstva financí ČR byla zaměřena na ověření účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky a kontrolu zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným zejména porušením právních předpisů.

Ministerstvo financí provedlo hloubkovou kontrolu v oblasti:

- veřejných zakázek, zejména z hlediska neprovedení hospodářské soutěže, nepostupování zadavatele v souladu s § 6 ZZVZ, neoprávněného použití výjimek a dělení VZ,
- nakládání se sbírkami a sbírkovými předměty,
- nakládání s majetkem a účetnictví,
- nastavení vnitřního řídicího a kontrolního systému.

Byly zjištěny nedostatky při dokončení a převzetí rekonstrukce historické budovy, nedostatky v procesu zajištění inventarizace majetku, v nastavení vnitřního kontrolního systému, nesprávné vyplňování výkazu pomocného analytického přehledu a uveřejňování smluv v registru smluv.

V protokolu o výsledku veřejnosprávní kontroly ze dne 21. 11. 2018 nebylo identifikováno porušení rozpočtové kázně. Na základě výsledku kontroly provedené Ministerstvem financí ČR byl vydán příkaz ředitelky UPM č. 20/2018 k nápravě zjištěných nedostatků.

Následně dne 25. 1. 2019 byla doručena zpráva Ministerstva financí ČR o zaevidování nápravných opatření, která obsahovala informaci o dodatečné identifikaci podezření na porušení rozpočtové kázně v důsledku nezveřejnění smlouvy s dodavatelem Johnson Controls International, spol. s r.o. Proces zajišťující splnění povinností vyplývajících ze zákona č. 340/2015 Sb., o registraci smluv byl nastaven úpravou vnitřní směrnice o oběhu účetních dokladů.

Ministerstvo kultury ČR – Odbor výzkumu a vývoje provedlo kontrolu č. 117/2018 dne 5. 12. 2018. Předmětem kontroly bylo ověření využití institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace v roce 2017. Při kontrole nebylo avizováno porušení rozpočtové kázně,

neoprávněné či nehospodárné čerpání prostředků státního rozpočtu. K 31. 12. 2018 nebyl Ministerstvem kultury ČR vydán protokol o výsledku veřejnosprávní kontroly.

JUDr. Evžen Balaš, správní ředitel UPM

13) Společnost přátel Uměleckoprůmyslového muzea v Praze

Po ukončení rekonstrukce historické budovy muzea se činnost Společnosti přátel UPM (dále Společnost) vrátila zpět na půdu muzea. V březnu 2018 zemřela zakládající členka a dlouholetá čestná předsedkyně společnosti a emeritní kurátorka UPM Jana Kybalová, která ovlivňovala práci Společnosti řadu let.

V prvním pololetí roku 2018 výbor Společnosti připravil ve spolupráci s pracovníky muzea prohlídku centrálního depozitáře v Praze Stodůlkách.

Mezi výstavy UPM, kterými kurátoři či externí spolupracovníci provedli členy Společnosti v hlavní budově muzea patřily:

Director's Choice/Výběr ze sbírek – s paní ředitelkou Helenou Koenigsmarkovou

Bydliště: panelové sídliště/plány, realizace, bydlení 1945–1989 – se spoluautorkou výstavy Evou Novotnou

Small Worlds: domečky pro panenky – s komisařkou výstavy Marií Míčovou, kurátorkou sbírky hračky

Koudelka: Návraty – s kurátorem sbírky fotografie Janem Mlčochem

V přednáškovém sále připravil v dubnu výbor Společnosti besedu na téma trh s uměním. Diskuze se zúčastnili znalci oboru Michal Šimek a Miroslav Zíka z aukčního domu Dorotheum, Jan Skřivánek zástupce šéfredaktora časopisu *Art+Antique* a šéf specializovaného serveru Artplus.cs. Diskusi řídil hlavní kurátor UPM Radim Vondráček. Akce byla přístupná veřejnosti a měla dobrý ohlas.

Společnost již po osmé podpořila ocenění udílené v rámci Národní ceny za studentský design, soutěže, kterou vyhlašuje Design Kabinet CZ. Cenu naší Společnosti každoročně dotujeme částkou pět tisíc korun na podporu mladým českým tvůrcům. Tentokrát ji získala studentka ostravské střední umělecké školy Markéta Blažková za ECO-friendly květináč.

Společnost má asi 120 členů. Výbor Společnosti vykonává svoji práci zcela bezplatně.

Hospodaření Společnosti bylo vyrovnané a k práci výboru nebyly připomínky.

Za výbor Společnosti Milan Čapek, předseda

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Ulice 17. listopadu 2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 778 900

Mail: infor@upm.cz

Web: www.upm.cz

Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR

Právní postavení: příspěvková organizace

Statutární zástupce UPM: PhDr. Helena Koenigsmarková

IČO: 00023442

Pobočky:

Galerie Josefa Sudka

Úvoz 24

Praha 1

Zámek Kamenice nad Lipou

Náměstí Československé armády 1

394 70 Kanice Nad Lipou

Výroční zpráva 2018

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

foto: Ondřej Kocourek, Gabriel Urbánek a archiv UPM

Příloha 1

Přehled zaměstnanců UPM v roce 2018

Vedení muzea

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka

JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel

PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor

Michaela Neškerová – vedoucí sekretariátu, agenda tuzemských reprodukčních práv

Jana Krasická – administrativní a spisová pracovnice (podatelna), příjem a vydávání vývozních povolení

Melanie Krasická – personální a mzdová referentka

Petr Albok – mzdový účetní (zkrácený úvazek)

Ondřej Kulík – bezpečnostní ředitel

Ing. Jarmila Trnková – interní audit

Vývozní povolení

Mgr. Marie Míčová

PhDr. Jiří Fronek, Ph.D.

Oddělení komunikace a marketingu

Mgr. Michaela Kindlová – vedoucí oddělení, agenda PR

Mgr. Radka Potměšilová – agenda PR

Oddělení prezentace sbírek

Ing. Dušan Seidl – vedoucí prezentace sbírek

Ing. Arch. Sylvie Novotná – zástupce vedoucího, produkce

Alena Bártová – technická redaktorka

Mgr. Alice Hekrdlová – technická redaktorka (zkrácený úvazek)

Mgr. Eva Koktová – produkční

Ivana Quilezová – produkční – zahraniční výstavy a zápůjčky, smluvní agenda zahraničních (zkrácený úvazek)

Mgr. Veronika Mědílková – produkce zahraničních výstav a zápůjček (zkrácený úvazek)

Oddělení edukační a lektorské

Mgr. Vladimíra Sehnalíková – kurátorka edukační činnosti

Výstavní skupina

Libor Šötét – vedoucí výstavní skupiny

Fojt Jaroslav

Pavel Břach

Sbírky

I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. – vedoucí sbírky, kurátor sbírky skla a keramiky 20. a 21. století

PhDr. Jan Schöttner, Ph.D. – zástupce vedoucího sbírky, kurátor sbírky historického skla, (zkrácený úvazek)

PhDr. Eva Neumannová – kurátorka sbírky skla (zkrácený úvazek)

Helena Brožková, prom. hist. – emeritní kurátorka sbírky historického skla

II. Sbírka užitě grafiky

PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor UPM, vedoucí sbírky

PhDr. Lucie Vlčková, Ph.D. – kurátorka sbírky plakátů a obrazů, zástupce vedoucího

PhDr. Iva Knobloch – kurátorka sbírky užitě grafiky,

Tereza Janoušková – dokumentátorka, asistentka sbírky

Petr Štembera – emeritní kurátor sbírky plakátů a obrazů (zkrácený úvazek)

Jan Mlčoch – kurátor sbírky fotografie

III. Sbírka nábytku, prací ze dřeva, kovů a různých materiálů

PhDr. Petra Matějovičová – vedoucí sbírky, kurátorka sbírky drahých kovů a jiných materiálů

PhDr. Jiří Fronek, Ph.D. – zástupce vedoucí, kurátor sbírky historického nábytku, prací ze dřeva a hodin

Mgr. Mariana Kubištová, Ph.D. – kurátorka sbírky nábytku 20. a 21. století a plastů

Mgr. Michal Stříbrný, DiS. – kurátor sbírky prostých kovů

IV. Sbírka textilu, módy a hraček

PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí kurátorka sbírky textilu 20. a 21. století

Mgr. Markéta Vinglerová – zástupce vedoucího, kurátorka textilu 20. století

PhDr. Markéta Grill Janatová – kurátorka historického textilu a kraje (zkrácený úvazek)

Mgr. Marie Míčová – kurátorka sbírky hraček

PhDr. Eva Uchalová – emeritní kurátorka historických oděvů (zkrácený úvazek)

Karolína Motežčíková – dokumentátorka, asistentka sbírky

Oddělení správy a evidence sbírek

Správa sbírek

Jana Černovská – pověřená vedením oddělení správy sbírek, správkyňe depozitáře historického skla

Magdaléna Prosková – správkyňe depozitáře historické keramiky a porcelánu

Mgr. Petr Šámal, Ph.D. – správce depozitáře plakátů a obrazů (zkrácený úvazek)

Jitka Štětková – správkyňe depozitáře sbírky fotografie

Lucie Kölbersberger – správkyňe depozitáře grafiky, knih a miniatur

Helena Toldeová – správkyňe depozitáře textilu 20. století

Ing. Jiří Fomín – správce depozitářů nábytku, hodin a dřevořezb

Milena Hořická – správkyňe depozitáře drahých kovů, dokumentátorka

Tomáš Mori – správce depozitáře prostých kovů

Evidence sbírek

PhDr. Jana Croy – vedoucí evidence sbírek

Jana Štěpánková – referentka evidence sbírek a tuzemských výpůjčních smluv

Bc. Lucie Koutná – asistentka evidence sbírek

PhDr. Eva Neumannová – registr domácích zápůjček (zkrácený úvazek)

Centrum dokumentace sbírek

PhDr. Filip Wittlich, Ph.D. – kurátor Centra dokumentace sbírek

Gabriel Urbánek – vedoucí fotograf

MgA. Ondřej Kocourek – fotograf

Ing. Jiří Homola – administrátor digitalizace fotografií

Restaurátorské oddělení

Tomáš Stern – vedoucí restaurátorského oddělení, restaurátor dřeva

Bc. Martina Chadimová – zástupce vedoucího, restaurátorka papíru (zkrácený úvazek)

Petr Špaček – restaurátor dřeva (zkrácený úvazek)

Ing. Alena Samohýlová – restaurátorka textilu (zkrácený úvazek)

Mgr. et Bc. Daniela Schalldach – restaurátorka textilu

Mgr. Michaela Závadská – restaurátorka textilu (zkrácený úvazek)

PhDr. Světlana Spiwoková – restaurátorka kovů (zkrácený úvazek)

DiS. Zdeňka Šebková – restaurátorka dřeva (zkrácený úvazek, na mateřské dovolené)

MgA. Zita Brožková – restaurátorka silikátů (zkrácený úvazek)

M.A. et Bc. Barbora Valentová – restaurátorka skla, keramiky a porcelánu (zkrácený úvazek)

MgA. Tluchoř Jakub – restaurátor skla, keramiky a porcelánu (zkrácený úvazek)

Markéta Bučková – restaurátorka textilu (zkrácený úvazek)

Zuzana Krajčicová – restaurátorka – pozlacovačka (zkrácený úvazek)

MgA. Lenka Lesenská – restaurátorka papíru a fotografie (zkrácený úvazek)

BcA. Markéta Šíbllová – restaurátorka papíru a fotografie (zkrácený úvazek, na mateřské dovolené)

Bc. Tomáš Mori – restaurátor kovů (zkrácený úvazek)

Mgr. Karla Frajerová – restaurátorka kovů

Správní úsek

JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel

Ekonomické oddělení

Ing. Galina Fiačanová – vedoucí ekonomického oddělení

Ing. Nina Kristová – účetní (zkrácený úvazek)

Helena Soběslavská – finanční účetní, referát pokladny

Jana Týcová – grantová účetní

Jana Vágnerová – hlavní účetní

Oddělení technické správy

Petr Novák – vedoucí oddělení technické správy, správce hlavní budovy

Martin Grill – správce budovy Centrální depozitář

MgA. Karel Snětina – řidič motorových vozidel, závozník

Vávra Bohuslav – elektrikář, údržbář

Roman Šťastný – údržbář Brandýs nad Labem

Zdeněk Podlena – údržba CD

Referát IT

BcA. Viktor Škaroupka, DiS. referát IT pro historickou budovu a Centrální depozitář

Knihovna

PhDr. Eva Vondálová – ředitelka knihovny

Bc. Šárka Bláhová – akvizice, zpracování výstavních katalogů (zkrácený úvazek)

Mgr. Dana Merthová – katalogizace, zpracování monografií
Mgr. Eva Menzelová – katalogizace, článková bibliografie
Michaela Groschupová – výpůjční služby
Mgr. Marie Filipcová – správa a akvizice periodik
Mgr. Jana Hessová – web a newsletter knihovny
Bc. Eva Vnoučková – výpůjční služby, meziknihovní výpůjční služba
Erika Singh – sklad publikací UPM (zkrácený úvazek)

Pobočky UPM

Kamenice nad Lipou

Ing. Luboš Venkrbec – správce zámku
Ivana Šišková – správkyňe depozitáře a expozic
Pavel Nejedlý – údržbář, topič, řidič

Dům U Černé Matky Boží

Mgr. Lucie Vlčková PhDr. – kurátorka

Galerie Josefa Sudka, Úvoz

František Nosek – správce galerie